

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΑΞΗ: "ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ"

Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας
και Θρησκευμάτων
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

*«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε
άτομα με αναπηρίες»*

Προσαρμογή σειράς *Αστερίας 3* στη μέθοδο Braille για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ξένης για άτομα με αναπηρίες όρασης

Σύνταξη:

Δήμητρα Ζούμα

Επιμέλεια:

Χριστίνα Μητσοπούλου

Υπεύθυνες Παραδοτέου:

Άννα Κοκκινίδου

Μαρία Δημητρακοπούλου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα	2
1. Εισαγωγή	3
2. Θεωρητικό πλαίσιο	4
2.1. Θεωρητικές/παιδαγωγικές προσεγγίσεις	4
2.2. Ο ρόλος του δασκάλου	5
2.3. Ο ρόλος των μαθητών	6
2.4. Διδακτική σκοπιμότητα	6
2.5. Έμφαση στις δεξιότητες του μαθητή	7
3. Προσαρμογή Αστερίας 3	10
3.1. Βιβλίο μαθητή	10
3.2. Γραπτές ασκήσεις	72

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν σύγγραμμα αφορά την εκπόνηση διδακτικών σεναρίων πάνω σε επιλεγμένη ενότητα του διδακτικού εγχειριδίου *Αστερίας 2* για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε μαθητές σχολικής ηλικίας 7-11 χρονών με ολική απώλεια όρασης. Η επιλεγμένη ενότητα μεταγράφηκε σύμφωνα με τις οδηγίες μεταγραφής για άτομα με μερική ή ολική απώλεια όρασης, η οποία και αποτελεί τη βάση του διδακτικού υλικού. Στόχος είναι να δοθεί ένα παράδειγμα μεταγραφής διδακτικού υλικού για το κοινό και τους διδάσκοντες καθώς και εναλλακτικές προτάσεις διδασκαλίας (διδακτικά σενάρια), ώστε να αποτελέσουν οδηγό-βοήθημα ως αφετηρία για το διδάσκοντα στο ειδικό αυτό κοινό.

Η επιλογή και η διαμόρφωση του περιεχομένου της διδασκαλίας έγινε με βάση τις γλωσσικές ανάγκες των μαθητών αλλά και τις ειδικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες λόγω της αναπηρίας της όρασης, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα διδακτικό υλικό και να προταθούν τρόποι διδασκαλίας με απώτερο σκοπό το μεγαλύτερο δυνατό όφελος του μαθητή. Τα διδακτικά σενάρια καθώς και το διδακτικό υλικό εντάσσονται στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης. Για το λόγο αυτό διαμορφώθηκε μία προσέγγιση η οποία έχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, καθώς αντιμετωπίζει τη γλωσσική ικανότητα ως δεξιότητα και όχι ως γνώση. Με αυτό το υλικό η δεξιότητα στην επικοινωνιακή χρήση της γλώσσας αναλύεται στα διάφορα συστατικά της, τα οποία αποτελούν τις βασικές κατηγορίες (περίσταση επικοινωνίας – θέματα επικοινωνίας-γλωσσικές λειτουργίες –γενικές και ειδικές έννοιες και γλωσσικά στοιχεία).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Θεωρητικές/παιδαγωγικές προσεγγίσεις

Η διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας σε άτομα με προβλήματα όρασης είναι ένας τομέας ο οποίος δεν έχει λάβει την πρέπουσα προσοχή μέχρι σήμερα και αποτελεί πρόκληση για όλους τους δασκάλους των μαθητών με απώλεια όρασης, διεγείροντας τη δημιουργικότητά τους, καθώς δεν υπάρχει επαρκές θεωρητικό υπόβαθρο σχετικά με αυτό το θέμα. Επιλέγοντας ένα συγκεκριμένο τρόπο προσέγγισης, ο δάσκαλος ατόμων με απώλεια όρασης θα πρέπει να λάβει υπόψη του τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς της συγκεκριμένης ομάδας και την εξάρτηση των κινήτρων τους από την απόκτηση της επικοινωνιακής ικανότητας. Όταν τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα, δεν πρέπει να έρχονται αντιμέτωπα με την αποτυχία. Οι παραπάνω προϋποθέσεις μπορούν να εκπληρωθούν καλύτερα με την εφαρμογή της επικοινωνιακής προσέγγισης όσον αφορά τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Κάποια ευδιάκριτα χαρακτηριστικά της επικοινωνιακής προσέγγισης φανερώνουν την καταλληλότητα για τους μαθητές με απώλεια όρασης:

- Οποιοσδήποτε μηχανισμός, ο οποίος βοηθάει τους μαθητές, είναι αποδεκτός, αρκεί να διαφοροποιείται σύμφωνα με την ηλικία, τα ενδιαφέροντά τους κ.λπ. Η αρχή αυτή προσφέρει στο δάσκαλο την ελευθερία να χρησιμοποιήσει ένα ευρύτερο φάσμα μεθόδων και τεχνικών.
- Προσπάθειες επικοινωνίας μπορούν από την αρχή να ενισχυθούν.
- Η κριτική χρήση της μητρικής γλώσσας είναι αποδεκτή όπου είναι εφικτή.
- Η ανάγνωση και η γραφή μπορούν να ξεκινήσουν από την πρώτη μέρα εάν αυτό είναι επιθυμητό. Αυτή είναι μια πολύ σημαντική αρχή, καθώς η ικανότητα ανάγνωσης και γραφής Braille αποκτάται μέσω μιας διαφορετικής διδακτικής διαδικασίας.
- Η γλωσσολογική ποικιλία αποτελεί την κεντρική έννοια του διδακτικού υλικού και της μεθοδολογίας, διότι δίνοντας έμφαση σε διαφορετικές μορφές της γλώσσας δίνει τη δυνατότητα στο δάσκαλο να προετοιμάσει καλύτερα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

τους

μαθητές

, ώστε να έχουν κατάλληλες αντιδράσεις γλωσσολογικές σε διαφορετικές καταστάσεις.

2.2. Ο ρόλος του δασκάλου

Οι δάσκαλοι ξένων γλωσσών μαθητών με απώλεια όρασης ίσως θεωρήσουν την επικοινωνιακή μέθοδο αρκετά ευέλικτη και ευπροσάρμοστη στις ανάγκες των μαθητών τους, καθώς και στα επίπεδα του σχεδιασμού και της μεθόδευσης υπάρχει μεγαλύτερο περιθώριο προσωπικής ερμηνείας και διαφοροποίησης απ' ότι επιτρέπεται στις περισσότερες μεθόδους. Ο δάσκαλος για άτομα με απώλεια όρασης πρέπει να έχει μεγάλη φαντασία έτσι ώστε να μπορεί να δημιουργεί το κατάλληλο καθοδηγητικό υλικό και να προσαρμόζει το πρόγραμμα εκμάθησης της γλώσσας που έχει επιλέξει στις ανάγκες των μαθητών του. Ο ρόλος του δασκάλου, ωστόσο, επεκτείνεται για να περιλάβει την αξιολόγηση των αναγκών και τη μεγαλύτερη ενίσχυση των κατάλληλων μαθησιακών στρατηγικών.

Σε μία τάξη μαθητών με απώλεια όρασης ο δάσκαλος πρέπει να δουλέψει με μεγάλη προσοχή στο επίπεδο της διδακτικής διαδικασίας. Όσο καλά κι αν έχει προγραμματίσει το σχεδιασμό του μαθήματος, ή όσο κατάλληλο κι αν είναι το υλικό που έχει αποφασίσει να χρησιμοποιήσει, μπορεί να αποτύχει. Εάν ο δάσκαλος στερείται παιδαγωγικής ικανότητας και ευχέρειας, εάν δεν καταφέρει να νιώσει τον παλμό της τάξης του, μπορεί ακόμη και να αποθαρρύνει τους μαθητές, οι οποίοι εάν διορθώνονται διαρκώς ίσως να προτιμήσουν να μην ξαναμιλήσουν. Έτσι προτείνεται να ακολουθηθεί μία συνετή πολιτική διόρθωσης λαθών, και να ενθαρρύνεται η αξιολόγηση λαθών από τους ίδιους τους μαθητές. Η ύπαρξη μιας θετικής επικοινωνιακής ατμόσφαιρας στην τάξη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον «ελεγχόμενο αυθορμητισμό» του δασκάλου. Σε μία τάξη μαθητών με απώλεια όρασης η ανία και το άγχος μπορεί εύκολα να επισημανθεί παρατηρώντας τις ιδιομορφίες στην έκφρασή τους (νευρικό κούνημα μπρος - πίσω ή έντονο πετάρισμα του ματιού τους).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2.3. Ο ρόλος των μαθητών

Πολλοί μαθητές με απώλεια όρασης αισθάνονται συναισθηματική ανασφάλεια όταν βρίσκονται σε ένα μάθημα ξένης γλώσσας. Όταν ένας μαθητής με φυσιολογική όραση αρχίσει να μιλάει, μπορεί να δει την αντίδραση του δασκάλου του ή των υπολοίπων μαθητών (έκφραση προσώπου, χειρονομίες επιδοκιμασίας, ή αποδοκιμασίας κλπ). Οι μαθητές με απώλεια όρασης στηρίζονται αποκλειστικά σε αυτό που ακούν. Έτσι λοιπόν ένας ευαισθητοποιημένος δάσκαλος πρέπει να δίνει στους μαθητές μικρές ακουστικές ενδείξεις όταν μιλάνε. Οι μαθητές πρέπει να ενθαρρύνονται έτσι ώστε να ξεπεράσουν οποιαδήποτε συναισθήματα κατωτερότητας και να νιώσουν ίσοι με τους συμμαθητές τους όσον αφορά την επικοινωνία. Αυτό φυσικά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προσωπικότητα του δασκάλου. Παράλληλα με την εκμάθηση της γλώσσας ο μαθητής πρέπει να έχει την ευκαιρία να μάθει και για το πολιτιστικό υπόβαθρο της γλώσσας. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως υποκινητικός παράγοντας για τους μαθητές με προβλήματα όρασης, οι οποίοι συνήθως είναι πολύ πρόθυμοι να μάθουν ενδιαφέροντα πράγματα σχετικά με μία ξένη χώρα και έναν ξένο πολιτισμό.

2.4. Διδακτική σκοπιμότητα – Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινού-στόχος

Εγείροντας την αντιληπτική ικανότητα

Η προετοιμασία πριν την διδακτική διαδικασία είναι απαραίτητη για όλους τους δασκάλους, ειδικά για τους διδάσκοντες σε άτομα με προβλήματα όρασης, για να διασφαλιστεί τόσο η ποιότητα της παροχής διδασκαλίας, όσο και η κάλυψη των αναγκών του μαθητή. Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας η πραγματοποίηση μιας πλήρους αξιολόγησης των ατομικών αναγκών του μαθητή είναι αναγκαία.

- Η κλινική διάγνωση της οφθαλμολογικής κατάστασης του μαθητή.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Η

επιλογή

των προτιμώμενων επικοινωνιακών και διδακτικών μέσων (γραφή Braille, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και αναγνώστες οθόνης, ηχητικό υλικό, ραδιόφωνο, έντυπα και περιοδικά Braille, χαρτί με έντονες γραμμές ή ραβδώσεις περιγράμματα και πίνακες, απτικά διαγράμματα ή εικόνες, μηχανές Braille για τα άτομα με ολική απώλεια όρασης ή μεγεθυντικοί φακοί, μεγεθύνσεις, έγχρωμο χαρτί για την επίτευξη αντίθεσης για άτομα με μειωμένη όραση κλπ).

- Γνώση των ικανοτήτων του μαθητή όσον αφορά τη χρήση της μητρικής του γλώσσας.
- Περιβάλλον. Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της μαθησιακής εμπειρίας σε έναν μαθητή με αναπηρία στην όραση. Είναι σημαντικό να είναι σωστά προετοιμασμένη και σχεδιασμένη η αίθουσα. Τοποθέτηση θέσεων μαθητών σε σχήμα πετάλου, κατάρτιση των μαθητών σχετικά με την κινητικότητα και τον προσανατολισμό πριν την έναρξη των μαθημάτων, ώστε να εξοικειωθεί ο μαθητής με την τοποθεσία και τον περιβάλλοντα χώρο, μεταβλητός φωτισμός καθώς η κατάσταση όρασης του κάθε μαθητή διαφέρει, καλή ακουστική και ελαχιστοποίηση ενοχλητικών ήχων είναι μερικές συνιστώσες που πρέπει να λάβουμε υπόψη.

2.5. Έμφαση στις δεξιότητες του μαθητή

Οι τέσσερις κύριες δραστηριότητες κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου καθώς και οι δραστηριότητες παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου πρέπει να θεωρούνται ως αλληλοσυμπληρούμενα και να μη χρησιμοποιούνται μεμονωμένα. Οι προσεγγίσεις όσον αφορά τη μάθηση αυτών των ικανοτήτων πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες του κάθε μαθητή με ολική τύφλωση καθώς οι ανάγκες του διαφέρουν από αυτές του μαθητή με μειωμένη όραση. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα εξής:

Ανάγνωση: Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι το άτομο με ολική τύφλωση διαβάζει στη σημερινή εποχή με δύο τρόπους: είτε μέσω της γραφής Braille (ΚΓΛ) είτε μέσω

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

υπολογιστή σε

πιο

προχωρημένες εκπαιδευτικές βαθμίδες μέσω του αναγνώστη οθόνης. Στην περίπτωση αυτή, όμως, η Κατανόηση Γραπτού Λόγου γίνεται αυτόματα Κατανόηση Προφορικού Λόγου, γιατί ενώ επιτελεί τη λειτουργία της ανάγνωσης, πραγματοποιείται με ακουστικό τρόπο.

Γραφή: Ο γραπτός λόγος ίσως αποτελεί τη δυσκολότερη δεξιότητα που μπορεί να αναπτύξει ένας μαθητής με αναπηρία στην όραση. Είναι σημαντικό να δοθεί ισόποση βαρύτητα στη διδασκαλία της γραφής Braille και τη διδασκαλία χρήσης υπολογιστή και ηλεκτρονική επεξεργασία κειμένου αφού στη σύγχρονη εποχή είναι το μοναδικό εργαλείο άμεσης πρόσβασης και επικοινωνίας ενός ατόμου με αναπηρία στην όραση με το χώρο των βλεπόντων. Η ορθογραφία και η γραφή πρέπει να διδάσκονται παράλληλα, δίνοντας από την αρχή ιδιαίτερο βάρος στην ορθογραφία καθώς είναι σημαντικός ο αριθμός ατόμων με απώλεια όρασης που είναι ανορθόγραφοι.

Προφορικός λόγος: Αυτή είναι η λειτουργία της γλώσσας η οποία προκαλεί τις μεγαλύτερες δυσκολίες σε πολλούς μαθητές με απώλεια όρασης γιατί υπάρχουν πολλοί παράμετροι που διέπουν την παραγωγή προφορικού λόγου όπως η σειρά ομιλίας, οι πληροφορίες και η ορολογία, η γλώσσα του σώματος κλπ. Οι μαθητές που είναι ολικά τυφλοί πρέπει να διδαχτούν και να αναπτύξουν τη μη φραστική επικοινωνία και τη γλώσσα του σώματος η οποία πολλές φορές αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ομιλίας και επηρεάζει το νόημα και την κατανόηση. Εκτός αυτού, οι χειρονομίες σε μία γλώσσα ή έναν πολιτισμό μπορεί να διαφέρουν από τις χειρονομίες κάποιου άλλου πολιτισμού και έτσι να υπάρχουν ατοπήματα κατά την παραγωγή προφορικού λόγου. Οι μαθητές με απώλεια όρασης συχνά δεν αναγνωρίζουν τις ενδείξεις που φανερώνουν ότι κάποιος άλλος παίρνει το λόγο και δυσκολεύονται να εκφράσουν την γνώμη τους σε ένα σύνολο: Μια αποδεκτή συμπεριφορά πρέπει να συμφωνηθεί πριν από έναν διάλογο στην τάξη εφαρμόζοντας ένα σύνολο κανόνων: όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να συστηθούν έτσι ώστε να γνωρίζουν όλοι ποιος βρίσκεται στην αίθουσα και ποιος μιλάει κάθε φορά. Πρέπει να οριστεί ένας συντονιστής ο οποίος θα διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων. Όταν ένας μαθητής επιθυμεί να εκφράσει την άποψή του πρέπει να σηκώνει το χέρι του.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οι συντονιστές

όταν δίνουν το λόγο πρέπει να απευθύνονται στους μαθητές και όχι να τους γνέφουν ή να τους δείχνουν. Για να γίνεται κατανοητό ποιος παίρνει το λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ονόματα. Εάν οποιαδήποτε στιγμή, ακόμη και ο δάσκαλος θελήσει να βγει ή να μπει στην αίθουσα πρέπει να ενημερώσει την ομάδα. Είναι επίσης θεμιτό και μάλλον αναγκαίο να διδάχτεί στους μαθητές ότι για να δείχνουμε ενδιαφέρον σ' αυτά που λέει ο ομιλητής θα πρέπει να στρέφει το κεφάλι ή το σώμα του προς αυτόν. Το άτομο με απώλεια όρασης πρέπει να μάθει να στρέφεται προς το μέρος που ακούει τη φωνή για να δείξει ότι ακούει καθαρά αυτά που λέγονται.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Προσαρμογή Αστερίας 3

3.1. Βιβλίο μαθητή

Γενικά

Η τεκμηρίωση των προσαρμογών γίνεται άπαξ και ισχύει για όλες τις παρόμοιες.

Σελ. 9

Δεδομένα βιβλίου

- Ενότητα Α
- Αστερία σ' αγαπάμε

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται,
- ο χάρτης της Ελλάδος, αν υπάρχει δυνατότητα, μπορεί να αντικατασταθεί από ανάγλυφο χάρτη σε PIAFE,
- τα ονόματα των πόλεων δίνονται σε Braille.

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους,
- οι στροφές διακρίνονται με κενή σειρά.

Τεκμηρίωση

- είναι σημαντικό κατά την ανάγνωση ενός κειμένου από άτομο με πρόβλημα όρασης αυτό να είναι οργανωμένο κατά το δυνατόν συνοπτικά.
- η παρουσίαση ενός ποιήματος με αυτή τη μορφή είναι δόκιμη και σε λογοτεχνικά βιβλία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 10

Δεδομένα

βιβλίου

- 2. Ξημερώνει και ξυπνάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 11

Δεδομένα βιβλίου

- 3. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Στην περίπτωση που ο μαθητής διαθέτει μηχανικό τυφλικό ρολόι, ο διδάσκων τού ζητά στα ελληνικά να πει την ώρα επίσης στα ελληνικά και να τη δείξει στο ρολόι του. Διαφορετικά, διατηρείται μόνο το πρώτο σκέλος της άσκησης.

Προτεινόμενη αλλαγή

Εκφώνηση: « Συζητήστε τι κάνει ο Μίμης και απαντήστε στις ερωτήσεις»

«Εγώ» → εκφώνηση: « Απάντησε στις ερωτήσεις προφορικά και γραπτά»

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 12

Δεδομένα βιβλίου

- 4. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- σύμπτυξη των ρημάτων ανά δύο στο κρυπτόλεξο,
- τα πρόσωπα και οι αριθμοί μοιράζονται αντίστοιχα,
- τα γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα αντικαθίστανται από την προσωπική αντωνυμία,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη

ση:

«Εντόπισε τα ρήματα στο κρυπτόλεξο. Απάντησε προφορικά και μετά γραπτά στις ερωτήσεις όπως στο παράδειγμα».

Τεκμηρίωση

- είναι σκόπιμο να διατηρηθεί ο τύπος της άσκησης, καθώς η αναζήτηση των λέξεων δια της αφής είναι ευχάριστη και διασκεδαστική δραστηριότητα,
- μέσω της αφής μπορεί να εντοπίσει τα ρήματα και επιπλέον ασκεί αυτή την αίσθηση,
- η σύμπτυξη των ρημάτων γίνεται με το σκεπτικό ότι, όπου αυτό δεν έχει επιπτώσεις στην εμπέδωση του φαινομένου που διδάσκεται κάθε φορά, αυτό είναι καλό να συρρικνώνεται,
- ο μαθητής με αναπηρία στην όραση στη συγκεκριμένη άσκηση με τα κρυπτόλεξα θα κουραστεί να εντοπίσει τα πρόσωπα για όλα τα ρήματα που δίνονται.

Σελ. 13

Δεδομένα βιβλίου

- 5. Κάνω ασκήσεις

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Εντόπισε τα ρήματα στο κρυπτόλεξο. Βάλε σε κάθε ρήμα ένα διαφορετικό πράγμα από αυτά που είναι στην παρένθεση»,
- «ΒΛΕΠΩ» αντικαθίσταται από το ρήμα «ΑΚΟΥΩ» και αναλόγως διαμορφώνεται και το περιεχόμενο της παρένθεσης: Τι ακούς; Ποιους ακούς; (οι φίλοι, οι φωνές, τα αεροπλάνα, τα ελικόπτερα, οι μοτοσυκλέτες, τα αυτοκίνητα).

Τεκμηρίωση

- το ρήμα «ΒΛΕΠΩ» είναι αδόκιμο για έναν μαθητή με αναπηρία στην όραση, αν και γενικά χρησιμοποιείται με την έννοια του συναντώ ή του καταλαβαίνω,
- το ρήμα «ακούω» ανήκει στην ίδια συζυγία με το ρήμα «βλέπω», οπότε δεν τίθεται θέμα παρουσίασης μιας νέας δομής στη γραμματική.

Σελ. 14

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δεδομένα βιβλίου

- 6. Κάνω ασκήσεις

Προτεινόμενη αλλαγή

- Σύμπτυξη των τριών κρυπτόλεξων σε ένα χρησιμοποιώντας και τα τρία ρήματα

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 15

Δεδομένα βιβλίου

- 7. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- σύμπτυξη των δύο ρημάτων σε ένα κρυπτόλεξο κάνοντας τις ανάλογες αλλαγές στο περιεχόμενο των παρενθέσεων,
- σύμβολο « $\neq$ » με τη λέξη «αντίθετο».

Περιεχόμενο

- Ως έχει
- Τεκμηρίωση

Σελ. 16

Δεδομένα βιβλίου

- 8. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- πρώτα δίνεται η χρονική βαθμίδα «παρόν» (Κάθε μέρα), μετά η χρονική βαθμίδα «παραελθόν» (Την περασμένη Δευτέρα) και κατόπιν η χρονική βαθμίδα «μέλλον» (Την επόμενη / άλλη Δευτέρα),
- η προστακτική δίνεται στο τέλος,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- το

χρονικό

πρόσφυμα σ του αορίστου και του μέλλοντα χωρίζεται από το θέμα και την κατάληξη με άνω παύλα,

- τα ρήματα της κάθε στήλης δίνονται κατά παράταξη με ασύνδετο.

Παράδειγμα (η διάταξη της εκτύπωσης Braille)

Κάθε μέρα

1 ξυπνάω, 2 πλένομαι, 3 πλένω τα δόντια μου, κλπ

Την περασμένη Δευτέρα 7 Μαρτίου

1 ξύπνη – σ – α, 2 πλύ – θ – ηκα, 3 έπλυ – ν – α τα δόντια μου, κλπ

Την επόμενη (άλλη) Δευτέρα 21 Μαρτίου

1 Θα ξυπνή – σ- ω, 2 θα πλυ – θ- ω, 3 θα πλύ – ν- ω, κλπ

Κάνε

1 ξύπνα, 2 πλύσου, 3 πλύνε κλπ

- η εκφώνηση της άσκησης έχει ως εξής: «Τώρα πες: α. τι κάνει κάθε μέρα, β. τι έκανε την περασμένη Δευτέρα, γ. τι θα κάνει την επόμενη Δευτέρα ο Μίμης. Χρησιμοποίησε τα ρήματα που δίνονται παρακάτω όπως στο παράδειγμα:

Τι κάνει ο Μίμης κάθε Δευτέρα; Ξυπνάει στις έξι....., κλπ

Ξυπνάει, πλένεται, πλένει τα δόντια του, κλπ

Τεκμηρίωση

- το ΑμεΠΟ είναι αδύνατο να προσλάβει τη γραμμική αναπαράσταση των χρονικών βαθμίδων,
- η απαλοιφή των στηλών και η παρουσίαση του περιεχομένου τους με σε σειρά ενίοτε με ασύνδετο, πλάγια κάθετη, κάτω παύλα ή κενό διάστημα ανάμεσα συνιστάται, διευκολύνει το ΑμεΠΟ, ενώ η παρουσίασή τους σε στήλες τον αποπροσανατολίζει διότι α) πρέπει να αλλάζει σειρά κάθε φορά και β) χάνεται πολλές φορές ο ειρμός της ανάγνωσης,
- η προσθήκη: «όπως στο παράδειγμα» διευκολύνει το μαθητή στην επίλυση της άσκησης».

Σελ. 17

Δεδομένα βιβλίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• 9.

Διηγού

μαι

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 18

Δεδομένα βιβλίου

- 10. Εγώ

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Γράψε τι έκανες .....και το βράδυ όπως στο παράδειγμα». Ως παραδείγματα για κάθε χρονική βαθμίδα μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ρήματα που δηλώνουν τις ενέργειες του Μίμη στα σκίτσα, π.χ.:

Το πρωί

Την περασμένη Κυριακή ήπια γάλα. Την επόμενη Κυριακή θα πιώ γάλα.

Το μεσημέρι

Την περασμένη Κυριακή έφαγα στο εστιατόριο. Την επόμενη Κυριακή θα φάω στο εστιατόριο.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 19 και 20

Δεδομένα βιβλίου

11. Παίζουμε θέατρο;

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- απόδοση διαλόγων με παράθεση των στίχων σε σειρά με κάθετη πλάγια ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους.

Περιεχόμενο

- Ως έχει.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ.21

Δεδομένα βιβλίου

- 12. Πλυμένοι κι άπλυτοι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή του ποιήματος με παρουσίαση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους,
- σύμβολο « ≠ » με «αντίθετο».

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.22

Δεδομένα βιβλίου

13. Της Ελένης η γιορτή

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή του τραγουδιού με παρουσίαση των στίχων σε παράταξη και πλάγια κάθετη για να δηλωθεί η αλλαγή κάθε στίχου.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.23

Δεδομένα βιβλίου

- 14. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- στήλες κλίσης ρηματικών τύπων με παρουσίασή τους σε ασύνδετο,
- γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα των ρημάτων με την προσωπική αντωνυμία,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- διάταξη
ρηματικ

ών τύπων:

στην αρχή της σειράς δίνεται η αρίθμηση και μετά το ρήμα,
στην επόμενη σειρά η προστακτική έγκλιση,
στην επόμενη σειρά η χρονική βαθμίδα «Τώρα – Κάθε μέρα»,
στην επόμενη σειρά οι ρηματικοί τύποι του ενεστώτα κλπ.,
τα ρήματα ντύνω, χτενίζω, λούζω, σκουπίζω, ετοιμάζω δίνονται με τους τύπους
τους ανά πρόσωπο σε σειρά με άνω παύλα για το ίδιο ρήμα και με ασύνδετο για
το επόμενο.

Π.χ.: ντύσε – ντύστε, ντύνω – έντυσα – ... – έχω ντύσει, κλπ

- το νέο ρήμα δίνεται στην αρχή μιας νέας σειράς,
- άνω παύλα πριν από τις καταλήξεις των ρημάτων και των μετοχών,
- άνω παύλα μετά το θέμα των ουσιαστικών,
- επίθεμα πριν από κάθε ομάδα ρημάτων.

Περιεχόμενο

- Ως έχει
- 15. Κάνω ασκήσεις

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση : «Εντόπισε τα κρυμμένα ρήματα και χρησιμοποίησέ τα με τις λέξεις και τις εκφράσεις στην παρένθεση»,
- σύμπτυξη των τριών κρυπτόλεξων σε ένα με ανάλογη προσαρμογή του περιεχομένου των παρενθέσεων,
- τα μόρια θα, να στον τύπο «ΘΑ ΝΤΥΘΩ» δίνονται: ΘΑ / ΝΑ ΝΤΥΘΩ.

Τεκμηρίωση

- ο μαθητής σχηματίζει μια απτική διαγραμματική εντύπωση
- η άνω παύλα κάνει εμφανή σε μαθητή με πρόβλημα όρασης τη διάκριση του θέματος από την κατάληξη των ουσιαστικών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δεδομένα

βιβλίου

- 16. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- άσκηση 1: αρίθμηση ρημάτων στις παρενθέσεις,
- άσκηση 2: εκφώνηση: «Βρείτε και γράψτε όσα κράτη μπορείτε, αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα, σε ενικό ή πληθυντικό αριθμό. Τα περισσότερα κράτη είναι θηλυκά»,
- τα παραδείγματα δίνονται με ασύνδετο, όπου για κάθε άρθρο χρησιμοποιείται νέα σειρά:

Ο : ο Καναδάς, ο Άγιος Μαυρίκιος, κτλ

Η, οι: η Αίγυπτος, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (οι ΗΠΑ)

Το, τα: το Μεξικό, το Ιράν, τα Κανάρια Νησιά

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- η εισαγωγή αρίθμησης στα ρήματα της άσκησης 1 διευκολύνει την επίλυση της άσκησης σε περίπτωση που αυτή επιλεγεί από το διδάσκοντα να γίνει γραπτά, ως εργασία για το σπίτι.
- Γενικά οι ασκήσεις που στο εγχειρίδιο βλέπντων υποδηλώνουν πως θα γίνουν γραπτά ίσως και κατά την ώρα του μαθήματος, όταν πρόκειται για μαθητή με πρόβλημα όρασης είναι προτιμότερο να γίνονται προφορικά ή να δίνονται ως εργασία για το σπίτι (πολλοί μαθητές δεν έχουν μεγάλη άνεση στη χρήση της μηχανής Braille και έτσι χάνεται χρόνος από την παράδοση).

Σελ. 26

Δεδομένα βιβλίου

- 17. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ως έχει.

Τεκμηρίωση

- Αν και θα θεωρούνταν αδόκιμο να διατηρηθεί το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου (χρήση λεξιλογίου για την περιγραφή προσώπων) κατά την προσαρμογή του για μαθητές με αναπηρία στην όραση, ωστόσο κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθεί αυτούσιο, διότι ακριβώς δίνει λεξιλόγιο που σχετίζεται με την περιγραφή και τις ομοιότητες των προσώπων,
- πολύ συχνά άτομα με πρόβλημα όρασης επιθυμούν να μάθουν τα χαρακτηριστικά του προσώπου ή και του σώματος των συνανθρώπων τους. Βεβαίως εξαρτάται από τη διάθεση του βλέποντα να «γνωρίσει» δια της αφής τα χαρακτηριστικά του προσώπου και του σώματός του (όπου αυτό γίνεται) σε ένα άτομο με πρόβλημα όρασης.

Σελ. 27 – 28

Δεδομένα βιβλίου

- 18. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Γενικά, όπου υπάρχουν λέξεις μέσα στο κείμενο που εμφανίζονται με έντονη γραφή ή υπογράμμιση, αυτές κατά την ανάγνωση του κειμένου από το διδάσκοντα δίνονται με εμφατικό επιτονισμό. Εκ παραλλήλου στο βιβλίο Braille δίνονται μέσα σε παρένθεση.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.29

Δεδομένα βιβλίου

- 19. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Το περιεχόμενο του αστερίσκου τίθεται σε παρένθεση μετά τον τίτλο

Περιεχόμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

Είναι προτιμότερο για τη διευκόλυνση του μαθητή με αναπηρία στην όραση το περιεχόμενο του αστερίσκου γενικά να δίνεται σε παρένθεση μετά το λήμμα στο οποίο αντιστοιχεί.

Διαφορετικά χάνεται ο ειρμός της ανάγνωσης, διότι ο μαθητής πρέπει να διατρέξει όλο το κείμενο για να το εντοπίσει.

Σελ.30

Δεδομένα βιβλίου

- 20. Κάνω ασκήσεις

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.31

Δεδομένα βιβλίου

- Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- άσκηση β: εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα σύμφωνα με τα παραδείγματα»,
- άσκηση β: γραφικό που υποδηλώνει το γένος με την αντωνυμία «αυτός – αυτή – αυτό»,
- β: ομαδοποίηση ρημάτων σε ομάδες: Α, Β, Γ,
- κάθε διακριτικό ομάδας αναγράφεται στην αρχή νέας σειράς. Το παράδειγμα ακολουθεί στην ίδια σειρά,
- στην επόμενη σειρά ακολουθούν τα ρήματα ως έχουν σε ασύνδετο,
- το περιεχόμενο του πλαισίου πάνω από την στήλη Γ τίθεται σε παρένθεση μετά το διακριτικό Γ.

Περιεχόμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ως έχει

Σελ. 32

Δεδομένα βιβλίου

- 21. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή της στροφής με παρουσίαση των στίχων σε παράταξη με πλάγια κάθετη για να δηλωθεί η αλλαγή του στίχου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 33

Δεδομένα βιβλίου

- 22. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τα ζεύγη των επιθέτων δίνονται σε παράταξη ανά δύο σύμφωνα με το γένος τους και χωρίζονται με πλάγια κάθετη μεταξύ τους και με άνω παύλα με τον πληθυντικό της κτητικής αντωνυμίας, η οποία επίσης χωρίζεται από τα ουσιαστικά με παύλα ενώ τα ουσιαστικά επαναλαμβάνονται για κάθε ζεύγος επιθέτων και δίνονται σε παράταξη με πλάγια κάθετη,
- ο συνδυασμός των τύπων της προσωπικής αντωνυμίας στον ενικό και πληθυντικό αριθμό με τους ρηματικούς τύπους στους αντίστοιχους αριθμούς γίνεται ως εξής:
με / εμένα – μας / εμάς αγαπάς / αγαπάτε / αγαπάει / αγαπάνε κλπ
- τα ρήματα στις στήλες κατηγοριοποιούνται με βάση την πτώση της προσωπικής αντωνυμίας που δέχονται ως αντικείμενο (με, μου), δίνονται με

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ασύνδε

το, ενώ

το αντικείμενο καταλαμβάνει μια σειρά, τα ρήματα που είναι συνώνυμα, αντώνυμα ή οι ενέργειες τους έχουν χρονική σχέση δίνονται σε ζεύγη με μια πλάγια κάθετη, π.χ.:

ΜΕ

Παρακαλάει / θέλει, βλέπει / κοιτάζει / ξέρει / γνωρίζει,..... αφήνει / κυνηγάει

- το περιεχόμενο του πλαισίου στο τέλος δεξιά της σελίδας τοποθετείται μετά τις ομάδες των ρημάτων,
- μετά την ολοκλήρωση του 2 παρατίθεται η διευκρίνιση: «πρόσεξε τους σύντομους τύπους: μας, σας, τους, τις, τα».

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Οι στήλες αντικαθίστανται από ομαδοποιημένα ρήματα προκειμένου να διατηρηθεί ο ειρμός της ανάγνωσης.
- Η διευκρίνιση (2) λειτουργεί όπως η έντονη γραφή, δηλαδή εφιστά την προσοχή του μαθητή στον γραμματικό τύπο.

Σελ. 34

Δεδομένα βιβλίου

- Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- κάθε ερώτηση ακολουθείται από την απάντησή της,
- οι πολλαπλοί τύποι των αντωνυμιών και οι πολλαπλές απαντήσεις χωρίζονται με πλάγια κάθετη,
- όλα τα παραπάνω τίθενται σε παράταξη.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Η σε παράτα

ξη παρουσίαση του ζεύγους ερώτηση – απάντηση διευκολύνει τον ειρμό της ανάγνωσης και λειτουργεί ως τρικ σχεδιαγραμματικής οργάνωσης του προς διδασκαλία φαινομένου.

Σελ. 35 – 36

Δεδομένα βιβλίου

- 23. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 36

Δεδομένα βιβλίου

- Άσκηση 4

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- το περιεχόμενο του πλαισίου «ΠΡΟΣΟΧΗ!!!» τοποθετείται μετά την ολοκλήρωση της άσκησης 4.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 37

Δεδομένα βιβλίου

- 24. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Προκειμένου να επιστήσει την προσοχή στους τύπους με έντονη γραφή, ο διδάσκων μπορεί να τους διαβάσει προφορικά μετά την ακρόαση του διαλόγου. Στο βιβλίο οι λέξεις δίνονται μέσα σε παρενθέσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- εφιστάται η προσοχή του μαθητή στο γραμματικό φαινόμενο που παρουσιάζεται.

Σελ.38

Δεδομένα βιβλίου

- 25. Ρωτάω – Απαντάω / 26. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Δεν πρέπει να ξενίζει η διατήρηση του κειμένου στο κεφ. 26. Πλέον τα άτομα με πρόβλημα όρασης έχουν πρόσβαση στις Νέες Τεχνολογίες και είναι σε θέση να αντλήσουν πληροφορίες στο διαδίκτυο αρκεί βεβαίως να είναι εφοδιασμένα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 39

Δεδομένα βιβλίου

- 27. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 40

Δεδομένα βιβλίου

- 28. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ΤΟ

«ΠΡΟΒ

ΛΗΜΑ» δίνεται με κείμενο ροής όπου σε μια σειρά δίνεται η λέξη «πρόβλημα», ακολουθεί άνω κάτω τελεία και η εκφώνηση του προβλήματος

- μετά την εκφώνηση ακολουθεί ο διάλογος
- οι διάλογοι της εικόνας δίνονται με διάλογο τυπικής μορφής όπου τα πρόσωπα θα είναι η δασκάλα, το πρώτο, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο παιδί

Περιεχόμενο

- Ως έχει.

Σελ. 41

Δεδομένα βιβλίου

- 29. Πέρα στους πέρα κάμπους

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.42

Δεδομένα βιβλίου

- 30. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις /Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- για την κλίση των άρθρων και των αντωνυμιών χρησιμοποιείται το παρακάτω στυλ:

1

Ενικός Αριθμός (για έναν): ο – του - το(ν)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Πληθυντικός

Αριθμός (για

πολλούς): οι – των – τους κλπ για τους υπόλοιπους τύπους.

6

- το πλαίσιο παίρνει την εξής μορφή: ο κύριος ο οποίος ή που είναι εδώ / που βλέπεις είναι από τον Καναδά, κλπ

Περιεχόμενο

- Ως έχει.

Σελ. 43

Δεδομένα βιβλίου

- 31. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις /Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 44

Δεδομένα βιβλίου

- 32. Εικόνα -Συζήτηση

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- αφαιρείται η λέξη: «Εικόνα» από τον τίτλο του κεφαλαίου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Ο τίτλος «Εικόνα - Συζήτηση» είναι αδόκιμος, όταν πρόκειται για μαθητή με αναπηρία στην όραση.
- Σε αυτήν την περίπτωση είναι προτιμότερο ο μαθητής να συμμετέχει σε μια συζήτηση όπου θα αναφέρει τις δικές του εμπειρίες από επισκέψεις στη λαϊκή αγορά ή διαφορετικά να πάρει τις πληροφορίες από τον διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ.45

Δεδομένα βιβλίου

- 33. Της πόλης η ζωή

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου,
- «Εγώ β»: εκφώνηση: «Σημειώστε στο πρόχειρο τετράδιό σας τα καλά, δηλαδή τα υπέρ και τα κακά, δηλαδή τα κατά της πόλης και της εξοχής. Μετά συζητήστε».

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Η εκφώνηση: Εγώ, β. Ο μαθητής με αναπηρία στην όραση δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τον πίνακα.

Σελ.46

Δεδομένα βιβλίου

34. Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Είναι άσκοπο να προσπαθήσει ο διδάσκων να περιγράψει την εικόνα με τις δραστηριότητες των ανθρώπων στην αγορά. Οι πληροφορίες είναι τόσο πολλές που είναι αδύνατο να τις θυμηθεί ο μαθητής ακόμη και για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των ασκήσεων της σελίδας 50 οι οποίες στηρίζονται στην εικόνα του κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή θα γίνει αλλαγή της διατύπωσης των εκφωνήσεων ώστε το περιεχόμενό τους να είναι οικείο στο μαθητή με αναπηρία στην όραση

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 47

Δεδομένα

βιβλίου

- Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 48

Δεδομένα βιβλίου

- 35. Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Θα ήταν ίσως δόκιμο ο διδάσκων ως εισαγωγή στο κεφάλαιο αυτό να ζητήσει από τους μαθητές να φέρουν κέρματα και χαρτονομίσματα Ευρώ στην τάξη.
- Τα άτομα με αναπηρία στην όραση είναι απολύτως εξοικειωμένα με τη χρήση του Ευρώ. Γνωρίζουν την αξία των κερμάτων από το μέγεθος αλλά και από τις χαραξίες, και των χαρτονομισμάτων από το μήκος και το πλάτος τους.

Προτεινόμενη αλλαγή

- Οι γραφικές παραστάσεις του Ευρώ αντικαθίστανται από την αναφορά στις υποδιαίρεσεις των κερμάτων και χαρτονομισμάτων Ευρώ.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 49

Δεδομένα βιβλίου

- Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 50 – 51

Δεδομένα

βιβλίου

- 36. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Σελ. 50 εκφώνηση:
- 2. «Ένας τροχονόμος σφυρίζει και σταματάει ένα αυτοκίνητο για να περάσει μια κυρία με το γιο της, που μόλις ψώνισε στο σουπερ – μάρκετ».
- 3. «Ένας κύριος κάτι θέλει να αγοράσει από ένα περίπτερο. Τι λέει στον περιπτερά;».
- 4. «Θα πάει σήμερα κανείς στο χασάπη; Κανείς δε θέλει να αγοράσει κρέας;».
- 6: «Κάντε κι άλλους διαλόγους ή φανταστείτε πού μπορεί να πηγαίνει ένας βιαστικός νεαρός με τη βέσπα του ή μια ηλικιωμένη κυρία με μπαστούνι ή μια κυρία με το σκυλάκι της ή ένα κοριτσάκι που τραβάει τον μπαμπά του από το χέρι»

Τεκμηρίωση

- Σελ. 50: Από τη στιγμή που καταργείται και ως περιγραφή το περιεχόμενο της εικόνας στη σελ. αντικαθιστούμε το οριστικό άρθρο με το αόριστο. Με αυτόν τον τρόπο διατηρούμε το περιεχόμενο των ασκήσεων, το προσαρμόζουμε όμως στη διαμόρφωση του κεφαλαίου 34.

Σελ. 52

Δεδομένα βιβλίου

- 37. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 53

Δεδομένα

βιβλίου

- Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 54

Δεδομένα βιβλίου

- 39. Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 55

Δεδομένα βιβλίου

- 40. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 56

Δεδομένα βιβλίου

- 41. Η γιαγιά θυμάται

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Δεν ακούγεται

αι περίεργο να διατηρηθεί το περιεχόμενο της σελίδας παρόλο που απευθύνεται σε βλέποντες μαθητές. Ο μαθητής με πρόβλημα όρασης δεν είναι αποκομμένος από το λεξιλόγιο αυτό

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου,
- το περιεχόμενο του αστερίσκου δίνεται στο τέλος του ποιήματος.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 57

Δεδομένα βιβλίου

- 42. Κάνω ερωτήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Διάβασε τι έκαναν άλλοτε και γράψε τι κάνουν τώρα».
- Τα «άλλοτε» και «τώρα» εναλλάσσονται και η αντιστοίχιση γίνεται οριζόντια, π.χ.:

Άλλοτε

Οι άνθρωποι έκαναν ταξίδια με άμαξες

Τώρα

Τώρα όμως οι άνθρωποι κάνουν ταξίδια με αυτ....., κλπ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- καταργούνται οι στήλες και η αντιστοίχιση δίνεται οριζόντια.
- διευκολύνεται ο μαθητής στην επίλυση της άσκησης και στην κατανόηση της χρήσης και του σχηματισμού του παρατατικού και του ενεστώτα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 58

Δεδομένα

βιβλίου

- 43. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- το κείμενο των διαλόγων δίνεται σε σειρά – καταργούνται οι στήλες
- οι σχετικές φράσεις για τις κινήσεις του αεροπλάνου δίνονται ανά ζεύγη με κάτω παύλα μεταξύ τους:

Το αεροπλάνο προσγειώνεται – η προσγείωση του αεροπλάνου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- διευκόλυνση μαθητή στην ανάγνωση

Σελ.59

Δεδομένα βιβλίου

- 44. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 60

Δεδομένα βιβλίου

- 45. Ο μανάβης

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου

Περιεχόμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ως έχει.

Σελ.61

Δεδομένα βιβλίου

- 46. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 62

Δεδομένα βιβλίου

- 47. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 63

Δεδομένα βιβλίου

- 48. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- κάθε διαφορετική κατάληξη καταλαμβάνει μια σειρά και ακολουθεί η κλίση των ρημάτων,
- οι ρηματικοί τύποι δίνονται με κενό διάστημα μεταξύ τους και όχι με άνω παύλα
- η δεύτερη ομάδα ρημάτων δίνεται αμέσως μετά το υπόδειγμα
- Γ.: το μόριο «θα» δίνεται στην αρχή της σειράς με άνω κάτω τελεία και ακολουθούν οι τύποι του ρήματος

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τεκμηρίωση

- Επιλέγε

ται διαφορετικό «στυλ» για τη διάκριση των προσώπων του ρήματος, διότι παραμένει η άνω παύλα στο χωρισμό της κατάληξης.

Σελ. 64

Δεδομένα βιβλίου

- 49. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- 2: οι χρονικοί σύνδεσμοι δίνονται σε σειρά με πλάγια κάθετη μεταξύ τους, ακολουθούν τα ρήματα με πλάγια κάθετη μεταξύ τους και αμέσως μετά οι προτάσεις ξανά με πλάγια κάθετη μεταξύ τους
- 3: τα ρήματα: θέλω / θα ήθελα καταλαμβάνουν μια σειρά και δίνονται με πλάγια κάθετη μεταξύ τους
- οι συνδυασμοί του περιεχομένου της 1ης με τη 2η στήλη δίνονται στην αμέσως επόμενη ένας προς ένας με ασύνδετο μεταξύ τους, π.χ.: ένα πακέτο μπισκότα, ένα κουτί τσίχλες, κλπ.,
- 4: το περιεχόμενο των πλαισίων δίνεται σε σειρά με ασύνδετο,
- 5: δίνεται ως εξής:

Γιατί πας: στο ταχυδρομ-εί-ο, στο φαρμακ-εί-ο, στο ζαχαροπλαστ-εί-ο, κλπ.;

Πάω (για) να πάρω / αγοράσω: γραμματόσημα / να ρίξω ένα γράμμα, φάρμακα, γλυκά / παγωτά, κλπ.,

- 6: τα επίθετα κλίνονται ανά γένος και αριθμό,

οι πτώσεις δίνονται σε σειρά με άνω παύλα μεταξύ τους,

Περιεχόμενο

- Ως έχει
- Η οργάνωση του υλικού με αυτόν τον τρόπο διευκολύνει το μαθητή κατά την ανάγνωση ενώ παράλληλα συνιστά απτική διαγραμματική οργάνωσή του

Σελ. 65

Δεδομένα βιβλίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• 49.

Κάνω

ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 66

Δεδομένα βιβλίου

- 50. Λογοτεχνία – 51. Η καταστροφή των Ψαρών

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Η εικόνα του φόντου της σελίδας μπορεί να αποδοθεί μόνο περιγραφικά στο μαθητή, π.χ.: οι Έλληνες φαντάζονταν την Ελευθερία σα μια γυναίκα με μακρύ άσπρο φόρεμα.

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή των ποιημάτων με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 67

Δεδομένα βιβλίου

- 52. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 68 – 69

Δεδομένα βιβλίου

- 53. Εικόνα – Συζήτηση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Η λέξη «Εικόνα» αφαιρείται,
- Ο διδάσκων ρωτάει το μαθητή αν έχει επισκεφθεί λούνα παρκ. Σε περίπτωση που έχει επισκεφθεί, τον ρωτάει τι έχει κάνει και τι του άρεσε περισσότερο. Συμπληρωματικά, και στηριζόμενος στην εικόνα (χωρίς αυτό να γίνει αντιληπτό από το μαθητή), τού περιγράφει προφορικά κάποιες από τις δραστηριότητες.

Προτεινόμενη αλλαγή

- εισαγωγή: υπότιτλος «Το Λούνα Παρκ»,
- μικρό κείμενο 5 – 6 σειρών όπου θα αναφέρονται οι δραστηριότητες στο Λούνα Παρκ, ανάλογο με αυτό της σελίδας 44

Σελ. 70

Δεδομένα βιβλίου

- 54. Το λούνα – παρκ

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή των ποιημάτων με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου

Σελ. 71

Δεδομένα βιβλίου

- 55. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Αφαιρούνται οι ερωτήσεις 2 έως και 8

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- διατύπωση

εκφώνησης: «Απάντησε στις ερωτήσεις: Τι μπορεί να κάνει κανείς στο λούνα παρκ; Με πόσα πράγματα μπορεί κανείς να ασχοληθεί; Πες μας (προφορικά και γραπτά) τι μπορεί κανείς να κάνει εκεί»,

- 9: «Πόσα παιχνίδια και δραστηριότητες άκουσες στο τραγούδι;»

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση της εκφώνησης αλλάζει εξαιτίας της αναπηρίας του μαθητή στην όραση
- Οι ερωτήσεις 2 έως και 8 παραλείπονται, διότι οι απαντήσεις τους εξάγονται από τη μελέτη της εικόνας στη σελίδα 68 – 69
- Η διατύπωση της ερώτησης 9 αλλάζει, διότι η απάντησή της εξάγεται μέσα από το τραγούδι της σελίδας 70

Σελ. 72

Δεδομένα βιβλίου

- 56. Ρωτάω - Απαντάω - Σελ. 73, 57. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- οι διάλογοι στα συννεφάκια αντικαθίστανται από την τυπική μορφή διαλόγου όπου εναλλάσσονται τα πρόσωπα (Τομ, μαμά του Τομ, μπαμπάς του Τομ, σερβιτόρος, εστίατορας),
- οι πολλαπλές απαντήσεις δίνονται σε σειρά ως εξής: 1 Ο Τομ θέλει να πάει: α. σε μια ψησταριά, β. σε μια ψαροταβέρνα, γ. Όπου να 'ναι.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Ο μαθητής με πρόβλημα όρασης διευκολύνεται στην ανάγνωση όταν οι πολλαπλές απαντήσεις δίνονται σε σειρά, γιατί δε διακόπτεται ο ειρμός της ανάγνωσης.
- Αφού βρει τη σωστή απάντηση τη δίνει προφορικά ή διαφορετικά τη σημειώνει στο τετράδιό του.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 74

Δεδομένα βιβλίου

- 58. Εικόνα – Συζήτηση

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Αφαίρεση λέξης «Εικόνα» από τον τίτλο
- Θα ήταν ευχάριστο να γίνει μια συζήτηση στη μητρική γλώσσα μέσα στην τάξη στην οποία ο μαθητής μπορεί να περιγράψει, αν έχει επισκεφθεί την Ελλάδα, γεύσεις που δοκίμασε
- Εισαγωγή: μικρό κείμενο 5 – 6 σειρών όπου θα αναφέρονται τα αντιπροσωπευτικά ελληνικά εδέσματα και ποτά, ανάλογο με αυτό της σελίδας 44.

Σελ. 75

Δεδομένα βιβλίου

- 59. Πολιτισμός – 60. Ελάτε να μαγειρέψουμε

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- το σύμβολο «+» αντικαθίσταται από το «και»,
- το σύμβολο «=» αντικαθίσταται από το «φτιάχνουν
- τα υλικά δίνονται σε σειρά με ασύνδετο π.χ.: Χρειαζόμαστε: 1. Μισό κιλό γιαούρτι, 2. Δύο σκελίδες σκόρδο, κλπ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Η απαλοιφή της στοίχισης διευκολύνει το μαθητή με πρόβλημα όρασης.

Σελ. 76

Δεδομένα βιβλίου

- 60. Κάνω ασκήσεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρατηρήσεις

/ Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Το γραφικό «πινέλο» δεν αντικαθιστάται, διότι είναι αδόκιμο εξαιτίας της αναπηρίας του μαθητή στην όραση.
- Αναλόγως διατυπώνεται και η εκφώνηση της άσκησης

Προτεινόμενη αλλαγή

- τα κρυπτόλεξα συμπύσσονται ανά δύο
- διατύπωσης εκφώνησης: «Διάβασε το κρυπτόλεξο. Βρες τα ρήματα. Συμπλήρωσε με τις λέξεις στις παρενθέσεις»
- τα γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα του ρήματος αντικαθίστανται από τους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας
- τα αποσιωπητικά δίνονται μαζί με τους τύπους της αντωνυμίας έναν προς έναν και ακολουθούν το κρυπτόλεξο με τη μορφή: εγώ..... εσύ..... κλπ

Περιεχόμενο

- σύμπτυξη Πεινάω - Διψάω σε ένα κρυπτόλεξο και αντίστοιχων επιρρημάτων σε μια παρένθεση.
- σύμπτυξη Τρώω-Πίνω σε ένα κρυπτόλεξο και των επιρρημάτων και των ουσιαστικών σε μια παρένθεση
- ο μαθητής θα βρει τα ρήματα και θα ταιριάζει με τα ανάλογα επιρρήματα ή ουσιαστικά.

Τεκμηρίωση

Σελ.77

Δεδομένα βιβλίου

- 62. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- β.: οι εικόνες που δίνουν τις λέξεις προς συμπλήρωση δίνονται προφορικά από το διδάσκοντα στη μητρική γλώσσα του μαθητή.
- Ο μαθητής σημειώνει στο τετράδιό του τη λέξη και συμπληρώνει την άσκηση με τη λέξη στα ελληνικά.

Περιεχόμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ως έχει

Σελ. 79 – 80

Δεδομένα βιβλίου

- 63. Κάνω ασκήσεις, 64. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- «πίτα»1: τα ζεύγη δίνονται με τη φορά του ρολογιού ξεκινώντας από το:5, π.χ.: 5. διψάσατε – διψούσατε, 3. δίψασε – διψούσε, κλπ ανά τρία,
- τα γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα δίνονται με την προσωπική αντωνυμία οπότε το παράδειγμα διαμορφώνεται ως εξής: 1 εγώ δίψασα 1 διψούσα,
- Διάταξη άσκησης ως εξής:

1 εγώ δίψασα 1 εγώ διψούσα, 2 εσύ.....3 αυτός.....4 εμείς .....5 εσείς .....6 αυτοί ..... διατύπωση εκφώνησης: «Γράψε το 1 στο 1 το 2 στο 2 και κάνε το ίδιο με όλους τους αριθμούς.

- «πίτα»2: τα ρήματα χωρίς αρίθμηση αυτή τη φορά, οπότε το παράδειγμα διαμορφώνεται ως εξής: 5 εσείς πεινάσατε 5 πεινούσατε, στήλη με τελίτσες σε σειρά ως εξής:

1 εγώ..... 2 εσύ..... 3 αυτός ..... 4 εμείς ..... 5 εσείς πεινάσατε 5 πεινούσατε 6 αυτοί.....

Το ίδιο και με τις «πίτες» 3, 4, 5,.

- Σελ. 79, 64.:
- η χρονική ένδειξη καταλαμβάνει μια σειρά
- η αρίθμηση προηγείται,
- τα ρήματα δίνονται σε σειρά
- η άσκηση ακολουθεί,
- η χρονική ένδειξη καταλαμβάνει μια σειρά,
- τα αποσιωπητικά φέρουν αρίθμηση,
- τα ζεύγη στα πλαίσια δίνονται στο τέλος με δύο κενά διαστήματα ανάμεσα σε κάθε ζεύγος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Η προσαρμογή των ασκήσεων για μαθητή με πρόβλημα όρασης έγινε ώστε να μην αλλάξει το πνεύμα τους (εξάσκηση στη διαφορά του σχηματισμού αορίστου και παρατατικού ανά πρόσωπο)

Σελ. 80 – 81

Δεδομένα βιβλίου

- 65. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Δεν μεταγράφεται
- Οι διάλογοι προς συμπλήρωση στα σκίτσα αναπληρώνονται από το σχηματισμό διαλόγων με βάση τις εμπειρίες του μαθητή από ανάλογες καταστάσεις

Προτεινόμενη αλλαγή

- Η άσκηση μπορεί να γίνει προφορικά με την εξής εκφώνηση: «Είστε με τους φίλους σας σε ένα εστιατόριο. Τι παραγγέλνετε; Τι θέλετε να φάτε, να πιείτε; Τι σας λέει το γκαρσόνι; Τι σας προτείνει; Φτιάξτε μικρούς διαλόγους και παίξτε τους ρόλους».

Σελ. 82

Δεδομένα βιβλίου

- 66. Εικόνα - Συζήτηση

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Δεν μεταγράφεται
- Αφαίρεση λέξης «Εικόνα» από τον τίτλο. Είναι προτιμότερο ο μαθητής να συμμετέχει σε μια συζήτηση με τις δικές του εμπειρίες από επισκέψεις σε εστιατόρια ή στη χειρότερη περίπτωση να πάρει πληροφορίες από τον διδάσκοντα.

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εισαγωγή μικρής περίληψης 5 – 6 σειρών όπου θα περιγράφονται σκηνές που διαδραματίζονται σε εστιατόριο, ανάλογη με αυτή της σελίδας 44

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 83, 84, 85,

86

Δεδομένα βιβλίου

- 67. Ρωτάω - Απαντάω, 68. Εγώ

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 87

Δεδομένα βιβλίου

- 69. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 88

Δεδομένα βιβλίου

- 70. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- γραφικό ^x με «δεν υπάρχει»,
- α.: εκφώνηση: «Βρες το σωστό»
- η ένδειξη: α. β. προηγείται της απάντησης,
- οι πολλαπλές επιλογές δίνονται σε σειρά με ασύνδετο,
- β.: εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τις λέξεις όπως στα παραδείγματα»,
- η ένδειξη Α καταλαμβάνει μια σειρά και στην επόμενη ακολουθούν σε ζεύγη τα ρήματα σε σειρά με ασύνδετο με τη μορφή: βγάζω – έβγαζ- α, ανοίγω – άνοιγ..., κ.ο.κ.
- ακολουθούν οι λέξεις της στήλης Β ομοίως

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• Π.χ.

πηδ -

ούσα – πήδ - αγα, γελ... – γέλ.....

- ομοίως και για τη στήλη Γ.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Η κατάληξη των ρημάτων χωρίζεται από το θέμα με άνω παύλα ώστε να αντικαταστήσει την έγχρωμη γραμματοσειρά στο σημείο εκείνο και να λειτουργήσει εμφαντικά.

Σελ. 89

Δεδομένα βιβλίου

- 71. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Ο διδάσκων μπορεί μετά την ακρόαση του διαλόγου να επαναλάβει εμφαντικά τους έντονους και υπογραμμισμένους τύπους, επειδή ο διάλογος αποτελεί εισαγωγή στον παρακείμενο

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 90

Δεδομένα βιβλίου

- 72. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 91

Δεδομένα βιβλίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• 73.

Κάνω

ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- πίνακας σχηματισμού του παρακειμένου του ρ. πηγαίνω με τη μορφή: «εγώ έχω πάει, εσύ έχεις πάει, κ.ο.κ., όπου οι τύποι δίνονται σε σειρά με τη μορφή: έχω φάει / πει / μπει / βγει / πει/ δει / ανέβει / κ.ο.κ..

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 92

Δεδομένα βιβλίου

- 74. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- η γνωριμία με τις φιγούρες γίνεται με αφήγηση ως εξής:

Ο Καραγκιόζης είναι ο βασικός ήρωας κλπ... και για τις υπόλοιπες φιγούρες

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 93

Δεδομένα βιβλίου

- 75. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- κατάργηση στοίχισης στις πολλαπλές απαντήσεις

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Σημείωσε ένα ή δύο σωστά. Μετά διάβασε τις φράσεις που είναι δίπλα στους αριθμούς και τη σωστή απάντηση και θα έχεις την περίληψη του διαλόγου.»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• ΟΙ

πολλαπ

λές απαντήσεις δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο ύστερα από άνω κάτω τελεία

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 94

Δεδομένα βιβλίου

- 76. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 95

Δεδομένα βιβλίου

- 77. Σήμερα γάμος γίνεται

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 96

Δεδομένα βιβλίου

- 78. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 97

Δεδομένα βιβλίου

- 79. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- άσκηση β.: Η δραστηριότητα είναι δυνατή από μαθητή με πρόβλημα όρασης, αφού μπορεί να χρησιμοποιήσει όλα τα υλικά που υπαγορεύει η άσκηση και να γράψει το κείμενο των προσκλήσεων σε σελίδα Braille, την οποία και θα κολλήσει στην πρόσκληση.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 98

Δεδομένα βιβλίου

- 80. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Το περιεχόμενο του αστερίσκου δίνεται στο τέλος της πρόσκλησης για γάμο

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 99 – 100

Δεδομένα βιβλίου

- 81. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Προκειμένου να υποκατασταθεί η έντονη γραφή, όπου υπάρχει, είναι καλό ο διδάσκων να κάνει εμφαντική την πρώτη ανάγνωση.

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη μετατροπής για εκτύπωση braille
  - Διάταξη 1

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Για, αντί,
χωρίς, δίχως,

από: εμένα / εμάς, εσένα / εσάς, κ.ο.κ.

- Προς τα πού πας;
- Πάω προς τη θάλασσα
- Προς τα πού πέφτει η Κηφισιά;
- Προς το βορρά. Στα βόρεια της Αθήνας

Το πλαίσιο ως έχει

- *Διάταξη 2α*

ων –ουσα –ον

Αρσενικό γένος

Ενικός Αριθμός

Ο ενδιαφέρων – του ενδιαφέροντος – τον ενδιαφέροντα

Πληθυντικός Αριθμός

Οι ενδιαφέροντες – των ενδιαφερόντων – τους ενδιαφέροντες

(το ίδιο και για τα υπόλοιπα γένη)

Διάταξη 2β

Με, σε, τον, την, το ενδιαφέρει ο-η-το / ενδιαφέρουν οι-τα

Μας, σας, τους, τις, τα ενδιαφέρει ο-η-το / ενδιαφέρουν οι-τα

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Το ενδιαφέρον – τα ενδιαφέροντα, π.χ.: Ο Τομ έχει πολλά ενδιαφέροντα

- *Διάταξη 3*

Πώς είναι; / Από τι είναι;

Μάλλινος – μάλλινη – μάλλινο / Είναι από μαλλί, κλπ

- *Διάταξη 4*

Αγαπάω κάποιον / κάποια και είμαι ερωτευμένος -η -ο, κλπ

- *Διάταξη 5*

-ω : έχω αγοράσει – αγοράζω, έχεις παίζει – παίζω, κλπ

Το ίδιο και για τις υπόλοιπες συζυγίες και φωνές

- ρήματα με ιδιαιτερότητες

Αυτά δίνονται σε σειρά με ασύνδετο

- *Διάταξη 6*

Σκιασμένο πλαίσιο, ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Πίν
ακε

ς

Μήπως διψάς; - Όχι, μόλις ήπια δύο ποτήρια νερό, κλπ

Επιτέλους θα πιείς την πορτοκαλάδα σου; - Και βέβαια θα την πιω / Αμέσως θα την
πιω, κλπ

Τι κρίμα που θα φύγεις;

- ο Διάταξη 7

Ως έχει

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 101

Δεδομένα βιβλίου

- 82. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 102

Δεδομένα βιβλίου

- 83. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 103

Δεδομένα βιβλίου

- 84. Κάνω ασκήσεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρατηρήσεις

/ Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες το σωστό (ή δύο σωστά)»
- οι πολλαπλές απαντήσεις μπαίνουν σε σειρά,
- χωρίζονται μεταξύ τους με πλάγια κάθετη

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 104

Δεδομένα βιβλίου

85. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Θα ήταν ευχάριστο να γίνει μια συζήτηση στη μητρική γλώσσα μέσα στην τάξη στην οποία ο μαθητής μπορεί να περιγράψει, την εμπειρία από τη γιορτή του καρναβαλιού (ή κάποια αντίστοιχη της πατρίδας του).

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 105

Δεδομένα βιβλίου

- 86. Ήρθες – ήρθες καρναβάλι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- στίχοι σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η αλλαγή του στίχου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 106

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δεδομένα

βιβλίου

- 87. Διηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Τα παιδιά και οι δάσκαλοι»: δίνονται σε σειρά ο ενεστώτας της ενεργητικής, ο υπερσυντέλικος της ενεργητικής, ο ενεστώτας της παθητικής και ο υπερσυντέλικος της παθητικής, το ίδιο και για τον πίνακα «Οι ηλεκτρολόγοι» όπου οι τύποι του ενεστώτα και του αορίστου χωρίζονται με πλάγια κάθετη.
- Κάνω ασκήσεις: ακολουθείται η σειρά του βιβλίου και όπου ο πίνακας έχει κενή σειρά μπαίνουν αποσιωπητικά.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 107

Δεδομένα βιβλίου

- 88. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 108

Δεδομένα βιβλίου

- 89. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Ο διδάσκων μπορεί να κάνει μια συζήτηση μέσα στην τάξη για τα ελληνικά έθιμα και να προσπαθήσει να δώσει περισσότερες πληροφορίες για αυτά στη μητρική γλώσσα των μαθητών ή διαφορετικά να ετοιμάσει μακέτες με το λαογραφικό υλικό και να τις παρουσιάσει στους μαθητές. Έτσι απτικά θα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

πάρουν

μια

«εικόνα» για το γαϊτανάκι, τη γκαμήλα, το αλογάκι, τον ξυλοπόδαρο.

Προτεινόμενη αλλαγή

- Στο πλαίσιο με το: «παράδειγμα» το περιεχόμενο διαμορφώνεται ως εξής για την εκτύπωση braille:

Αύριο κάτι θα γίνει στις 7.30 (το πάρτι τελειώνει).

Αύριο κάτι θα γίνει στις 8.30 (Η Αλεξία φτάνει στο πάρτι).

Το πάρτι θα έχει τελειώσει όταν η Αλεξία φτάσει στο πάρτι.

Το πάρτι θα έχει τελειώσει ώσπου η Αλεξία να φτάσει στο πάρτι.

- Οι προτάσεις ως εξής:

1. Το μάθημα αρχίζει – [δύο κενά] ώσπου να [δύο κενά] Φτάνουμε στο σχολείο.

- «Διηγούμαι»: μετά από κάθε τίτλο, που καταλαμβάνει μια σειρά, ακολουθεί το κείμενο σε σειρά

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 109

Δεδομένα βιβλίου

- 90. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 110

Δεδομένα βιβλίου

- 91. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Το κείμενο της πρόσκλησης θα γραφεί σε Braille

Προτεινόμενη αλλαγή

- το: «παράδειγμα» όπως και στη σελ.108

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

Το

περιεχόμενο του «Διηγούμαι» όπως είναι διατυπωμένο απευθύνεται σε βλέποντες μαθητές.

Υπάρχουν, σχετικά με την παρουσίαση τέτοιων κειμένων, δύο απόψεις μεταξύ των ΑμεΠΟ, οι οποίες εξαρτώνται από το βαθμό στον οποίο έχουν δεχθεί την αναπηρία τους:

- επιβάλλεται παρόμοια κείμενα (με πολλές οπτικές παραστάσεις και δραστηριότητες) να απευθύνονται «επί ίσοις όροις» και σε άτομα με αναπηρία στην όραση, με την λογική πως πολλές από αυτές εντάσσονται στην καθημερινότητά τους ή όπως εδώ εμπεριέχονται σε εγχειρίδιο διδασκαλίας.
- τέτοια κείμενα είναι περιττά από τη στιγμή που είναι εγγενώς αδύνατο να πραγματοποιηθούν οι συγκεκριμένες δραστηριότητες ως έχουν από τους ίδιους.

Η άποψη ωστόσο που εξισορροπεί τις δύο ακραίες και αμβλύνει τον αποκλεισμό είναι η εξής:

- τα άτομα με αναπηρία στην όραση είναι δυνατόν να συμμετέχουν σε όσες από τις δραστηριότητες των βλεπόντων δεν εμποδίζονται από την αναπηρία τους.
- Στην προκειμένη περίπτωση ο μαθητής δεν αποκλείεται από την κατασκευή της μάσκας.

Αντιθέτως, είναι μια όμορφη δραστηριότητα, που απαιτεί χειρονακτική δεξιότητα και η οποία τον εντάσσει και στην καρναβαλική ατμόσφαιρα.

Βεβαίως, δεν μπορεί να έχει αντίληψη του χρώματος και γι' αυτό είναι δόκιμο να παραλειφθούν τα «πολύχρωμα, ...και άλλα. [...]μπογιά», «χρωματιστό χαρτί».

Επίσης το «σχεδίασε πάνω το κεφάλι ενός ζώου, ενός κλόουν ή ενός τέρατος εξωγήινου» μπορεί να αντικατασταθεί με το «σχεδίασε επάνω ένα κεφάλι και κόλλησε κομμάτια ύφασμα, κλωστές, λάστιχα, καπέλο και ό, τι άλλο μπορείς να φανταστείς» και το «...από χρωματιστό χαρτί...» από «χαρτί».

Έτσι μπορεί να προχωρήσει στην κατασκευή της μάσκας και χωρίς τη βοήθεια βλέποντα.

Σελ. 111

Δεδομένα βιβλίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• 90.

Διηγού

μαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Η προσαρμογή της σελίδας έγινε ώστε να εξυπηρετεί την άσκηση 169α, σελ. 204, Αστερίας 3, Γραπτές Ασκήσεις

Προτεινόμενη αλλαγή

- ομαδοποίηση του περιεχομένου των στηλών ως εξής: από αριστερά προς τα δεξιά: Α Β Γ Δ Ε ΣΤ
- η ομάδα Α έχει αρίθμηση 1η, 2η, κλπ, η ομάδα Β 1η, 2η, κλπ. Με τον ίδιο τρόπο δίνονται και οι προτάσεις στις υπόλοιπες αντιστοιχίσεις

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 112

Δεδομένα βιβλίου

- 93. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 113

Δεδομένα βιβλίου

- 94. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Εγώ», γ:

Μαθαίνει κανείς ελληνικά .....

Με το να μιλάει με ελληνόφωνους .....Μιλώντας με ελληνόφωνους

Όταν ακούει τραγούδια ελληνικά ....., κλπ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 114 – 115

Δεδομένα βιβλίου

- 95. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 115

Δεδομένα βιβλίου

- 96. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 116

Δεδομένα βιβλίου

- 97. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί.

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Η αρίθμηση των προτάσεων αφαιρείται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Οι πίνακες αντικαθίστανται με τη μορφή:

Σήμερα μείνε στο σπίτι! -Μένω στο σπίτι. -Όχι δε μένω στο σπίτι, κλπ, όπου κάθε αριθμός δίνεται στην αρχή νέας σειράς,

- εκφώνηση: «Την ημέρα του πάρτι..... εσύ ξαπλωμένος στο κρεβάτι λες τις πιο κάτω εκφράσεις, με όλες τις ρηματικές προτάσεις που διάβασες παραπάνω»

Περιεχόμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Η παρουσίαση του περιεχομένου των πινάκων με αυτή τη διάταξη εξυπηρετεί την παρουσίαση της σύνταξης της προστακτικής με καταφατική και αρνητική απάντηση
- Η αρίθμηση των προτάσεων αφαιρείται διότι ανταποκρίνεται στις εικόνες στο τέλος της σελίδας, οι οποίες και αφαιρούνται.

Σελ. 117

Δεδομένα βιβλίου

- 98. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί.

Η διαμόρφωση της σελίδας ακολουθεί αυτή της σελ. 116

Σελ. 118

Δεδομένα βιβλίου

- 99. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 119

Δεδομένα βιβλίου

- 100. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- οι πολλαπλές απαντήσεις δίνονται με τη μορφή: 14. Ο Αντώνης τούς είχε πει:
α. Η πέτρα κάνει πάντα «πλουφ», β. Η πέτρα δεν κάνει ποτέ «πλουφ»

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 120

Δεδομένα βιβλίου

- 101. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη 1

Για έναν:, και ακολουθεί ο τύπος του αρσενικού γένους του επιθέτου στον ενικό αριθμό.

Για πολλούς:, και ακολουθεί ο τύπος του αρσενικού γένους του επιθέτου στον πληθυντικό αριθμό

Οι καταλήξεις των επιθέτων χωρίζονται με άνω παύλα από το θέμα

- Διάταξη 2

Τα αντιθετικά ζεύγη σε σειρά με την επισήμανση «αντίθετο»

Οι στήλες ομαδοποιούνται ανά χρονική βαθμίδα και δίνονται ως εξής:

Τώρα – Κάθε μέρα

Μακραίνω – μακραίνεις – μακραίνει – μακραίνουμε – μακραίνετε – μακραίνουν
(ε)

Φαρδαίνω, πλαταίνω, παχαίνω

Άλλοτε – χτες

Μάκραινα / μάκρανα, μάκραινες / μάκρανες, κλπ

Αύριο – Μετά (θα... να...)

...Μακραίνω / ...μακρύνω, κλπ

- Διάταξη 3

Οι ταυτόσημες εκφράσεις δίνονται με πλάγια κάθετη μεταξύ τους και στην τελευταία μπαίνει άνω κάτω τελεία

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 121

Δεδομένα βιβλίου

- 102 Τα στρατιωτάκια

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρατήρηση / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη A + B

A + B Χτες: Όταν... Μόλις... Την ώρα που... έγινε κάτι

...είχα τελειώσει, ...είχες τελειώσει..., κλπ, το ίδιο και για το «Αύριο»

- Διάταξη 4

Το κείμενο στο πλαίσιο ως εξής:

Αν κάνει καλό καιρό σήμερα θα πάμε περίπατο

Αν κάνει καλό καιρό αύριο πηγαίνετε περίπατο!

- Διάταξη 4α

1. η κατάληξη τοποθετείται στην αρχή της σειράς με τη μορφή: -οντας (για ρήματα όπως το παίζω): παίζοντας τένις και πιάνο, κ.ο.κ., οι φράσεις με τις μετοχές δίνονται στην επόμενη με ασύνδετο

2. ομοίως και για την κατάληξη -ώντας (για ρήματα όπως το τραγουδώ)

- Διάταξη 4β
- Οι ισοδύναμες εκφράσεις δίνονται με τη μορφή: διαβάζοντας «ίδιο»_με το να διαβάζει κ.ο.κ..
- Κάθε ζεύγος καταλαμβάνει μια σειρά

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 124

Δεδομένα βιβλίου

- 102. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 123.

Δεδομένα βιβλίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- 103.

Χρονιά

ρες μέρες

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή των ποιημάτων με παράταξη των στίχων και πλάγια κάθετη για να δηλώνεται η αλλαγή του στίχου

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 124

Δεδομένα βιβλίου

- 104. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε σειρά και πλάγια κάθετη για να χωρίζει ο ένας στίχος από τον επόμενο

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 125

Δεδομένα βιβλίου

- Ενότητα Γ

105. Έχω δύο χέρια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Ο διδάσκων μετά την ακρόαση του τραγουδιού μπορεί να κάνει ανάγνωση του ποιήματος δίνοντας έμφαση στις έντονα γραμμένες λέξεις.

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη μεταξύ τους για την εναλλαγή των στίχων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.126

Δεδομένα βιβλίου

- 106. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Κατά την παράδοση
  1. ο μαθητής προφέρει τα μέλη του σώματος στη μητρική γλώσσα
  2. ο μαθητής δείχνει τα μέλη του σώματος ακουμπώντας τα με την παλάμη του ξεκινώντας από το κεφάλι ένα προς ένα
  3. αν κάποιος δεν το ξέρει, του το δείχνει ο διδάσκων τοποθετώντας επάνω σ' αυτό την παλάμη του μαθητή
  4. ο διδάσκων στη μητρική γλώσσα ζητά από το μαθητή να τοποθετήσει την παλάμη του σε κάθε ένα χωριστά μέλος του σώματός του
  5. ο διδάσκων προφέρει τη λέξη πρώτα στη μητρική και μετά στα Ελληνικά.

Προτεινόμενη αλλαγή

- τα μέλη του σώματος δίνονται σε ομάδες (κεφάλι, άκρα, κορμός) με ασύνδετο και την αρίθμησή τους ως έχει
- «Κάνω ασκήσεις»

εκφώνηση: Συνδύασε την ομάδα Α με την ομάδα Β

- (Α): αριθμούνται τα μέλη ως έχουν, με ασύνδετο
- (Β) σε νέα σειρά ρήματα με ασύνδετο
- η αρίθμηση να προηγείται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 127

Δεδομένα βιβλίου

- 107. Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 128, 129,130

Δεδομένα βιβλίου

- Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 131

Δεδομένα βιβλίου

- 108. Παίζουμε θέατρο;

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε σειρά και πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 132

Δεδομένα βιβλίου

- 109. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 133 -134

Δεδομένα βιβλίου

- 110. Λογοτεχνία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

• 111.

Κάνω

ασκήσεις

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 135

Δεδομένα βιβλίου

- Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- β.: εκφώνηση : «Διαβάστε το κείμενο και κάνετε ερωτήσεις που να έχουν ως απαντήσεις τις λέξεις που θα βρείτε παρακάτω. Δηγηθείτε μια ιστορία»
- διάταξη άσκησης: εκφώνηση – λέξεις - κείμενο

Σελ. 136

Δεδομένα βιβλίου

- 113. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Οι διάλογοι στα σκίτσα αντικαθίστανται με την κλασική μορφή των διαλόγων όπου δίνονται και τα πρόσωπα που συνομιλούν, όπως εξάγονται από τα σκίτσα.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 138 – 139 – 140

Δεδομένα βιβλίου

- 114. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Μεταγρ
άφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη β.

Τι λέει η δασκάλα: στον ... / στη (ν) ... / κλπ

Του ... / της ... / ... κλπ λέει να ....

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 141

Δεδομένα βιβλίου

- 115. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη μπλε πλαίσια

Οι παπαγάλοι μου – Είναι δικοί μου – Είναι οι παπαγάλοι μου, κλπ

- Διάταξη σκιασμένα πλαίσια

Ο Αλέξ – ης ..., κλπ

Ο Αλέξ – ης [δύο διαστήματα] Οι σκύλοι του Αλέξ – η [δύο διαστήματα] Αλέξ – η, έλα εδώ.

Ποιανού είναι;

... αυτοί οι παπαγάλοι;

Είναι τ... Αλέξ... Είναι δικ... τ... - Να οι παπαγάλοι!, κλπ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 142

Δεδομένα βιβλίου

- 116. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Στο 1

Για έναν

Ο δικός μου – του δικού μου – κλπ

Για πολλούς

Οι δικοί μου – των δικών μου – τους δικούς μου

Ο δικός μου / οι δικοί: μου, σου, κλπ φίλος / φίλη, κλπ

- Στο 2

Η δασκάλα... (εγώ) ... με βλέπει – βλέπει εμένα και ... μου λέει – λέει σε μένα

Σελ. 143

Τα στρατιωτάκια

- Στο 3

Ο Άρης λέει: «Φοβάμαι το σκοτάδι»

Τι λέει ο Άρης; Ο Άρης λέει ότι φοβάται το σκοτάδι, κλπ

- Στο 4

Η δασκάλα με ρωτάει: - Μιλάς Ελληνικά; Η δασκάλα με ρώτησε αν μιλώ Ελληνικά

Η δασκάλα με ρωτάει: - Έχεις έρθει άλλη φορά στην Ελλάδα; Η δασκάλα με ρώτησε αν έχω έρθει άλλη φορά στην Ελλάδα, κλπ

- Στο 5

Απαγορεύεται να πίνεις / πεις παγωμένο νερό, κλπ

- Στο 6

Τώρα : καληνυχτίζω όλους πριν φύγω, κλπ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ.144

Δεδομένα βιβλίου

- 117. Ξεκινά μια ψαροπούλα

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη μεταξύ τους για να δηλωθεί η εναλλαγή τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 145 - 186

118. Γραμματική

1. ΤΑ ΑΡΘΡΑ

Το οριστικό άρθρο και η πρόθεση σε + οριστικό άρθρο.

Οι συνδυασμοί για τα τρία γένη δίνονται ανά γένος. Ο πληθυντικός αριθμός ακολουθεί τον ενικό. Τα ενδεικτικά του γένους γραφικά αντικαθίστανται από τα λεκτικά «αρσενικό», «θηλυκό», «ουδέτερο».

2. ΠΟΤΕ ΜΠΑΙΝΕΙ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ –ν

Τα άρθρα σε ασύνδετο το + αντικαθίσταται από το λεκτικό «και» το βέλος με το «τότε».

Το ίδιο και για τη δεύτερη στήλη.

Σελ. 146 - 148

3. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Σημείωση

Το περιεχόμενο του αστερίσκου 1 τοποθετείται αμέσως μετά τον τίτλο.

Τα ουσιαστικά δίνονται μαζί με τις πτώσεις τους κατά σειρά σε ασύνδετο.

Στα ουσιαστικά όπου λείπουν τα άρθρα και οι κατάληξεις μετά τα αποσιωπητικά της κατάληξης ακολουθεί κόμμα.

Το περιεχόμενο του αστερίσκου 2 δίνεται αμέσως μετά την κλήση του ουσιαστικού «ο καθηγητής».

Σε κάθε περίπτωση που αλλάζει η κατάληξη του ενικού και του πληθυντικού αυτές τοποθετούνται αμέσως μετά από το «Ενικός Αριθμός -», «Πληθυντικός Αριθμός -».

Σελ. 149

4. ΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

1. -ος –η –ο

Τα επίθετα κλίνονται κατά γένος και αριθμό, χωρίς τα διακριτικά

Οι κατάληξεις χωρίζονται από το θέμα με άνω παύλα.

Η ίδια προσαρμογή ισχύει και για τα: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τα επίθετα του

συγκριτικού και του υπερθετικού βαθμού δίνονται όπως στο παράδειγμα:

Συγκριτικός: καλ –ύτερος –η –ο, ευκολ –ότερος –η –ο.

9 - 10: πλαίσιο

Εισαγωγή: αρίθμηση στα κενά

Σελ. 152

5. ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ –ω

A.

Η αρίθμηση των συλλαβών γίνεται ως εξής: δια3 – β42 – ζω3.

B.

Οι πίνακες δίνονται σύμφωνα με το παράδειγμα:

Παρατ. Οριστικής / Αόριστος: δια3 – β42 – ζώ1 / διά3- β42- σα1 κ.ο.κ.

Γ.

Όπως και το B.

6. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ –Ω

Οι τύποι δίνονται σύμφωνα με το παράδειγμα: -σα: διάβασ –α, διάβασ –ες, διάβασ –ε,
κ.ο.κ..

A.

α. το πλαίσιο καταργείται και διαμορφώνεται ως εξής: «Ρήματα με χαρακτήρα φωνήεν ή δίψηφο, όπως τα: ιδρύ –ω / ίδρυσ –α, κ.ο.κ..

Αναλόγως και για τα β, γ, δ, ε, στ.

Σελ. 153

B.

α, β, γ. Κάθε κατάληξη αντιστοιχίζεται με το ρήμα – παράδειγμα με άνω κάτω τελεία.

Γ.

Κάθε διαφορετική κατάληξη ακολουθείται από τα ρήματα – παραδείγματα με άνω κάτω τελεία.

7. ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ –ω

B.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Καταργούνται
οι στήλες στις

δύο ομάδες. Τα πρόσωπα των ρημάτων των δύο ομάδων τοποθετούνται σε σειρά και με ασύνδετο.

Σελ.154

8. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ -Ω

Σημείωση

Κάθε διαφορετική κατάληξη καταλαμβάνει μια σειρά και τα ρήματα ακολουθούν στην επόμενη σε ασύνδετο.

9. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΧΩΡΙΣ –σ ΠΑΡΟΞΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ –ω

Οι διαφορετικές καταλήξεις καταλαμβάνουν μια σειρά η καθεμία και ακολουθούν τα ρήματα των οποίων οι χρόνοι χωρίζονται με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα.

10. ΙΔΙΟΣ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ –ω

Τα ρήματα τοποθετούνται σε ασύνδετο.

Σελ. 155

Σημείωση

Το διάγραμμα των συζυγιών δίνεται ως εξής:

Α' συζυγία: -ομαι (ντύνομαι)

Β' συζυγία α' ομάδα: -ιέμαι (νικ –ιέμαι, γενν –ιέμαι), κ.ο.κ..

11. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ –ΟΜΑΙ

Ο πίνακας διαμορφώνεται ως εξής:

Στην αρχή αναγράφεται η ομάδα

Οι καταλήξεις καταλαμβάνουν μια σειρά και ακολουθούν τα ρήματα στην επόμενη πρώτα στον ενεστώτα και μετά στον αόριστο.

12. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ –ομαι

Σημείωση

Τα ρήματα δίνονται με ασύνδετο και οι χρόνοι χωρίζονται με πλάγια κάθετη μεταξύ τους.

13. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ –ιέμαι και –ομαι

Σημείωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σε μια σειρά
αναγράφεται η

κατάληξη και μετά από άνω κάτω τελεία ακολουθούν τα ρήματα με ασύνδετο, στην επόμενη σειρά ακολουθεί η κατάληξη του αορίστου και μετά από άνω κάτω τελεία ακολουθούν τα ρήματα σε ασύνδετο.

Σελ. 156

14. ΡΗΜΑΤΑ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ

Οι στήλες αντικαθίστανται ως εξής: Τα ρήματα ακολουθούν το χρόνο μετά από άνω κάτω τελεία σε ασύνδετο, έπεται ο επόμενος χρόνος κατά τον ίδιο τρόπο.

Σελ. 157

15. ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΩΝ

Σημείωση

Η κλίση των ρημάτων δίνεται με την εξής ακολουθία: έγκλιση, χρόνος, προσωπική αντωνυμία και αντίστοιχο πρόσωπο.

Σελ. 158 - 159

Απαλοιφή: πλαίσια, έντονη γραφή, σκίαση, στοίχιση δεξιά.

Αλλαγή διατύπωσης εκφώνησης: «Κάνε με το δένω όπως με το ντύνω.

Τα ρήματα δίνονται με την ακολουθία όπως αυτά του είμαι και έχω ενώ μετά από κάθε τύπο του ντύνω σημειώνονται αποσιωπητικά.

Αφού συμπληρωθούν οι χρόνοι της πρώτης συζυγίας στην ενεργητική φωνή ακολουθεί η μεσοπαθητική φωνή.

Σελ. 160 -161, 162 – 163, 164

Όπως στις σελίδες 158 – 159

Επτά διαφορετικά ρήματα που λέγονται συνηρημένα

Ο πίνακας διαμορφώνεται ως εξής:

Ενεστώτας: λέω, λες, λέει, λέμε, λέτε, λένε

Προστακτική Ενεστώτα: λέγε / λέγετε, κ.ο.κ..

Δηλαδή κάθε ρήμα εμφανίζεται ολοκληρωμένο στις εγκλίσεις και τους χρόνους του και ακολουθεί το επόμενο με την ίδια μορφή.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 166

16. ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ

Σημείωση

Η ομάδα των ρημάτων δίνεται σε ασύνδετο μετά από άνω κάτω τελεία που ακολουθεί το χρόνο.

Μετά την ολοκλήρωση του Ενεστώτα ακολουθούν οι άλλοι χρόνοι με τον ίδιο τρόπο. Όπου ένας χρόνος ελλείπει τοποθετούνται αποσιωπητικά.

Το περιεχόμενο του πίνακα στο τέλος της σελίδας δίνεται ως εξής: κάθε στήλη καταλαμβάνει μια σειρά.

Σελ. 167

17. Κάνω ασκήσεις

Αλλαγή διατύπωσης εκφώνησης ως εξής: Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα στην παρένθεση πρώτα στον Ενεστώτα και μετά στον Αόριστο της Υποτακτικής όπως στο παράδειγμα:

(βλέπω) Μου αρέσει να βλέπω τηλεόραση, σήμερα όμως δε θέλω να δω τηλεόραση.

(τρώω) .....παγωτό .....παγωτό αλλά γλυκό κ.ο.κ..

Σημείωση

Τα ρήματα μπαίνουν στην παρένθεση, και ακολουθούν μετά από αποσιωπητικά οι λέξεις.

Σελ. 168

Απαλοιφή: γραφικά, πινάκων, έγχρωμης γραμματοσειράς, στοίχιση δεξιά.

Οι πίνακες αποδίδονται όπως αυτοί της σελ. 168

Σελ. 169

Ε. ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΜΑΜΑΣ

Τα ρήματα στις αγκύλες δίνονται σε σειρά, χωρίζονται με πλάγια κάθετη. Το ίδιο γίνεται και για τις εκφράσεις που μπορούν να συνδυαστούν μαζί τους.

Σελ. 170

18. Αντωνυμίες

Α. Προσωπικές αντωνυμίες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Όλοι τα
πρόσωπα στις

πτώσεις δίνονται σε σειρά μαζί με την προσωπική αντωνυμία και χωρίζονται μεταξύ τους με παύλα.

Για την Ονομαστική των εμφαντικών τύπων σημειώνεται ότι ελλείπει.

Β. Κτητικές αντωνυμίες

Τα πρόσωπα της αντωνυμίας που αντιστοιχούν στα ουσιαστικά χωρίζονται από αυτά με παύλα, δίνονται σε σειρά και χωρίζονται μεταξύ τους με πλάγια κάθετη.

Για τους εμφαντικούς τύπους

Αντικατάσταση: των γραφικά που δηλώνουν τον αριθμό των προσώπων με «για έναν» για τον ενικό αριθμό και «για πολλούς» για τον πληθυντικό αριθμό.

Οι κανονικοί τύποι της αντωνυμίας δίνονται σε σειρά, χωρίζονται με πλάγια κάθετη, ενώ οι σύντομοι τύποι χωρίζονται από τους πλήρεις με παύλα και μεταξύ τους με πλάγια κάθετη. Τα ουσιαστικά ακολουθούν τους σύντομους τύπους, χωρίζονται από αυτά με παύλα και μεταξύ τους με πλάγια κάθετη.

Σελ. 171

Γ. Δεικτικές αντωνυμίες

Τα τρία γένη δίνονται σε σειρά.

Στην επόμενη σειρά δίνεται κάθε γένος χωριστά με την ένδειξη του αριθμού. Μετά από άνω κάτω τελεία ακολουθούν οι πτώσεις που χωρίζονται μεταξύ τους με παύλα.

Δ. Αναφορικές αντωνυμίες

Δίνονται όπως οι δεικτικές

Σελ. 172

Για τη μετατροπή των πινάκων ισχύει ό, τι και για τη σελ. 171.

ΣΤ. Ερωτηματικές αντωνυμίες

Γίνεται διάκριση ανάμεσα στους αριθμούς.

Οι πτώσεις δίνονται σε σειρά και χωρίζονται μεταξύ τους με παύλα.

Σελ. 174

19. ΤΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

Α. Αριθμητικά επίθετα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Το

περιεχόμενο

του αστερίσκου¹ δίνεται πριν την κλίση του αριθμητικού επιθέτου με την ένδειξη «Ηλικία – Ωρα – Μήνας».

Η κλίση του δίνεται ως εξής:

Αρσενικό Ενικός Αριθμός: ονομαστική: ένας, γενική ενός, κ.ο.κ..

Το περιεχόμενο του αστερίσκου 2 δίνεται πριν την κλίση των αριθμητικών τρία και τέσσερα.

Σελ. 175

Σημείωση

Οι στήλες καταργούνται και το περιεχόμενό τους δίνεται σε σειρά αφήνοντας δύο κενά διαστήματα ενδιάμεσα.

Προηγείται η διευκρίνιση: Τα αραβικά ψηφία, τα απόλυτα αριθμητικά και τα αντίστοιχα τακτικά αριθμητικά τους έχουν ως εξής:

1 ένας – μία – ένα πρώτος, κ.ο.κ..

Β.

Ως έχει

Σελ. 176

20. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Οι πίνακες καταργούνται και το περιεχόμενό τους δίνεται σε σειρά ως εξής:

Τοπικά Ερωτηματικά: που;

Αναφορικά: όπου, εκεί όπου

Διάφορα: επάνω στο / στη, κ.ο.κ..

Χρονικά Ερωτηματικά: πότε;

Αναφορικά: τότε που, καθώς, κ.ο.κ

Ο δεύτερος πίνακας διαμορφώνεται ως εξής:

Βεβαιωτικά: ναι, μάλιστα, κ.ο.κ..

Σελ. 177

21. ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οι πίνακες
διαμορφώνοντ

αι ως εξής

Θετικός: εύκολα

Συγκριτικός: (μονολεκτικός): ευκολ –ότερα, (περιφραστικός): πιο εύκολα

Υπερθετικός: (μονολεκτικός): ευκολ –ότατα, (περιφραστικός) πολύ εύκολα, κ.ο.κ..

22. Σύνδεσμοι

Ο πίνακας καταργείται και διαμορφώνεται ως εξής:

Συμπλεκτικοί: και (κι), ούτε, μήτε. κ.ο.κ..

23. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Οι πίνακες διαμορφώνονται ως εξής:

Δημιουργούνται δύο ομάδες για τα είδη των προθέσεων.

Στις κύριες προηγείται η πρόθεση και ακολουθεί η λέξη που δίνεται ως παράδειγμα με την εξής μορφή:

Κύριες (σχηματίζουν και σύνθετα)

Εν (ενδιαφέρομαι), κ.ο.κ..

Σελ. 178

Απαλοιφή: στηλών, πλαίσια, έγχρωμης γραμματοσειράς, υπογράμμιση, στοίχιση δεξιά.

24. Η ΩΡΑ – ΤΑ ΩΡΑΡΙΑ – Ο ΧΡΟΝΟΣ

Σημείωση

Η ερώτηση καταλαμβάνει μια σειρά.

Οι πολλαπλές επιλογές δίνονται με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα

4.

Το περιεχόμενο του αστερίσκου δίνεται αφού ολοκληρωθεί το 4.

5.

Για κάθε ερώτηση δίνονται χωριστά οι πολλαπλές απαντήσεις και στα δύο σκέλη.

6.

Οι στήλες καταργούνται και το περιεχόμενο του πλαισίου διαμορφώνεται ως εξής:

Δημιουργούνται τρεις ομάδες για την ερώτηση: α. χρονικά επιρρήματα, β. ρήματα, γ. ουσιαστικά.

Δημιουργούνται ανάλογα τρεις ομάδες για την απάντηση.

Οι ερωταπαντήσεις για το αεροπλάνο δίνονται χωριστά στο τέλος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η ΕΚΦΡΑΣΗ

Οι ταυτόσημες

εκφράσεις δίνονται ως εξής:

Όπου να 'ναι φτάνει ι σ ο δ υ ν α μ ε ι με το φτάνει από τη μια στιγμή στην άλλη.

Όπου να 'ναι έρχεται ι σ ο δ υ ν α μ ε ί με το έρχεται από την μια στιγμή στην άλλη.

Σελ. 179

7.

Οι πολλαπλές ερωτήσεις δίνονται σε σειρά και χωρίζονται με πλάγια κάθετη μεταξύ τους. Ακολουθούν στην επόμενη σειρά οι απαντήσεις με τον ίδιο τρόπο.

8.

Σε κάθε ερώτηση αντιστοιχεί μια απάντηση

Σελ. 180

Το περιεχόμενο ως έχει

Σελ. 181

Η στοίχιση δεξιά.

1.

Το περιεχόμενο της στήλης δίνεται σε σειρά. Οι κοντινές ώρες για κάθε διαίρεση της ημέρας δίνονται με πλάγια κάθετη μεταξύ τους.

2.

Το περιεχόμενο της στήλης δίνεται σε σειρά με τις ενδείξεις: τις προάλλες, προχτές, κ.ο.κ σε παρένθεση να προηγούνται των ημερών.

3.

Το περιεχόμενο του πλαισίου δίνεται ως εξής:

Κάθε μήνας με τις γιορτινές ημερομηνίες καταλαμβάνει μια σειρά.

Σελ. 182

Απαλοιφή: πλαίσια, κουκίδων, γραφής.

4.

Δημιουργούνται ομάδες ανάλογες με το περιεχόμενο των στηλών. Οι ομάδες μεταξύ τους χωρίζονται με μια κενή γραμμή.

Το περιεχόμενο του αστερίσκου τοποθετείται στο τέλος της ομάδας με τις εκφράσεις για το παρελθόν.

5.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οι πολλαπλές
ερωτήσεις και

απαντήσεις δίνονται με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα.

6.

Ισχύει ό, τι και για το 5.

7.

Κάθε ερώτηση απαντάται χωριστά.

Σελ. 183

Απαλοιφή: πινάκων, έγχρωμης γραμματοσειράς, έντονη γραφή. Η στοίχιση δεξιά.

Σημείωση

Για την πρώτη ερώτηση δίνονται τα ρήματα φεύγεις και θα φύγεις με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα

Ακολουθεί η απάντηση με τον ίδιο τρόπο στην επόμενη σειρά και στην επόμενη οι εκφράσεις με κόμμα ενδιάμεσα.

Η ερώτηση «πότε;» απαντάται ξεχωριστά.

9.

Ισχύει ό, τι και για το 8, αναλόγως.

10.

Κάθε ερώτηση απαντάται χωριστά, οι πολλαπλές εκφράσεις και απαντήσεις χωρίζονται με πλάγια κάθετη.

11.

Κάθε ερώτηση απαντάται ξεχωριστά.

12.

Οι πολλαπλές ερωτήσεις δίνονται με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα, το ίδιο και οι πολλαπλές απαντήσεις.

13.

Ισχύει ό, τι και για το 12.

Σελ. 184

27. Κάνω ασκήσεις.

Το περιεχόμενο ως έχει.

Σελ. 185

Οι πίνακες διαμορφώνονται ως εξής:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δημιουργούνται

ι δύο ομάδες:

α. προθέσεις β. προτάσεις

Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει τις προθέσεις οι οποίες επίσης ομαδοποιούνται σε μια σειρά για τον κάθε συνδυασμό και χωρίζονται με κενή σειρά.

Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει τις προτάσεις. Κάθε πρόταση ξεκινάει στην αρχή της σειράς.

Οι πολλαπλές απαντήσεις του μικρού πλαισίου στο τέλος δίνονται με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα.

3. Προσαρμογή Αστερίας 3

3.2. Γραπτές ασκήσεις

Γενικά

Οι τεκμηριώσεις γίνονται άπαξ και ισχύουν για όλες τις ίδιες προσαρμογές

Σελ. 7

Λεδομένα βιβλίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

1. Αστερία σ'
αγαπάμε

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βάλε τα ρήματα στον αόριστο όπως στο παράδειγμα»

Τεκμηρίωση

Ο μαθητής αντιλαμβάνεται αμεσότερα το ζητούμενο της άσκησης

Σελ. 8 - 11

Δεδομένα βιβλίου

- 2. Ξημερώνει και ξυπνάω

2

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε σειρά όπως έχουν, με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για δηλωθεί η αλλαγή του στίχου,
- παρουσίαση των ποιημάτων το «ένα κάτω από το άλλο» με τις ενδείξεις Α, Β να καταλαμβάνουν μια σειρά η καθεμία και να ακολουθεί το αντίστοιχο ποίημα,

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- Διευκολύνεται η απτική ανάγνωση
- Η μορφή αυτή παρουσίασης των ποιημάτων είναι δόκιμη και σε λογοτεχνικά βιβλία
- Η ομαδοποίηση των στροφών με χωριστή οριζόντια παράθεση των δύο στηλών δε διακόπτει τη συνοχή του ποιήματος και διατηρεί το βαθμό δυσκολίας της άσκησης

3

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- σύμβολο $\neq$ με «αντίθετο»,
- στοίχιση με παράθεση των ρημάτων σε σειρά

4

- στοίχιση με παράθεση σε σειρά

5

- στοίχιση με παράθεση σε σειρά
- άνω παύλα μετά το θέμα

6

- εκφώνηση: «κάνε 4 ομάδες με τις παθητικές μετοχές: ομάδα Α: -η-μένος, ομάδα Β: -ισ – μενος, κλπ
- άνω παύλα πριν την κατάληξη –μενος, -μενη, -μενο

7

- εκφώνηση: «Γράψε τον αόριστο των ρημάτων και ΠΡΟΣΞΕΞΕ τις διαφορές»

Ομάδα Α: -η-μένος, Ομάδα Β: -ισ-μενος, κλπ

8

- Ως έχει

9

- ομαδοποίηση των τύπων όπου η ομάδα Α περιλαμβάνει τις ενεργητικές μετοχές και η ομάδα Β τις παθητικές μετοχές.
- οι μετοχές των δύο ομάδων φέρουν την ίδια αρίθμηση

10

- Ως έχει

Τεκμηρίωση (συνολικά)

- οι στήλες αποπροσανατολίζουν το μαθητή στην απτική ανάγνωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Ο
μαθητή

ς με αναπηρία στην όραση δεν μπορεί να επέμβει στο βιβλίο, επειδή είναι αδύνατο να αποσπάσει τις σελίδες και να χρησιμοποιήσει μηχανή Braille ώστε να συμπληρώσει τους τύπους που λείπουν

- ο περιορισμός αυτός επιβάλλει τη χρήση τετραδίου ασκήσεων για χρήση είτε στην τάξη είτε στο σπίτι.

Σελ.12 - 13

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη Έκφραση 1

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Το μοτίβο της επιστολής διατηρείται (προσφώνηση, αποφώνηση)

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 14 - 20

Δεδομένα βιβλίου

- 11. Παίζουμε θέατρο

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

11

- Ως έχει

12

- εκφώνηση: «Απάντησε στις ερωτήσεις ή σημείωσε βρες τη σωστή πρόταση),
- 12. 7: εκφώνηση: αφαιρείται το: «υπογράμμισε»

19

- αφαιρείται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

13α

Προτεινόμενη αλλαγή

- Αντικατάσταση «ΠΑΡΑΤΗΡΩ» με «ΠΡΟΣΕΧΩ»
- Σύνταξη ρημάτων:

Πρέπει (αγοράζω / αγόρασα, δίνω / έδωσα)

1. να πάω (στον, στην, στο) 2. να αγοράσω / να δώσω

1. να περάσω (από τον, την, το) 2. να αγοράσω / να δώσω

Πρέπει (αλλάζω / άλλαξα, κλπ)

Πρέπει να αλλάζω / να αγοράσω, κλπ

Οι τύποι του παρακειμένου δίνονται σε παράταξη με πλάγια κάθετη μεταξύ τους

13β

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- η εικόνα της άσκησης 9 έχει απαλειφθεί από τη σελ. 20 του βιβλίου του μαθητή.
- η απόδοση της σύνταξης των ρημάτων με το παραπάνω τρόπο δείχνει τις επιλογές στην απαρεμφατική σύνταξη των ρημάτων πρέπει, έχω, λέω, πάω με τρόπο εύληπτο από μαθητές με αναπηρία στην όραση
- το ρήμα «παρατηρώ» απευθύνεται σε βλέποντες.

Δόκιμο στην περίπτωση αυτή είναι το ρήμα «προσέχω» το οποίο επίσης χρησιμοποιείται για να επιστήσει ο μαθητής την προσοχή του στα φαινόμενα που ακολουθούν.

Σελ. 21

Δεδομένα βιβλίου

- 12. Πλυμένοι κι άπλυτοι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 22

Δεδομένα

βιβλίου

- 13. Της Ελένης η γιορτή

15

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- ερώτηση Α: τα 1, 2, 3 δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο και τα αποσιωπητικά παρεμβάλλονται (1. ...., 2. .... στήλη με παράθεση των αποσιωπητικών),
- οι ελληνικές γιορτές με ασύνδετο μετά την ερώτηση 8.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Σελ. 16

12

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «απάντησε στις ερωτήσεις ή βρες το σωστό»
- οι πολλαπλές επιλογές δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο με την αρίθμησή τους μετά από άνω κάτω τελεία

Σελ. 24 - 27

Δεδομένα βιβλίου

- 14. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

17α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «παρατηρώ» με «προσέχω»
- κανόνας για το σχηματισμό του παρακειμένου:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

«Παίρνουμε
τον Ενεστώτα

του ρήματος ΕΧΩ (έχω, έχεις, έχει, έχουμε, έχετε, έχουν), σχηματίζουμε και μια λέξη από το ρήμα, που στο τέλος έχει πάντα –ει. Η λέξη αυτή λέγεται *απαρέμφατο*».

- ο σχηματισμός του παρακειμένου δίνεται χωριστά για κάθε φωνή, π.χ.:

A. Για το ρήμα ντύνω – έντυσα το *απαρέμφατο* είναι: ντύσει. Ο παρακειμένος του ρήματος ντύνω σχηματίζεται έτσι: έχω ντύ –σει, έχεις ντύ –σει, κλπ).

B. Για το ρήμα ντύνομαι – ντύθηκα το *απαρέμφατο* είναι ντυ –θεί. Ο παρακειμένος του ρήματος ντύνομαι – ντύθηκα σχηματίζεται έτσι: έχω ντυ –θεί, έχεις ντυ –θεί, κλπ
Έχω ντυ –θεί – είμαι ντυμένος, είμαι ντυμένη, είμαι ντυμένο

Όταν λέμε, έχω ντύσει την κούκλα μου, σημαίνει ότι εγώ έχω τελειώσει με αυτήν την πράξη και η κούκλα είναι έτοιμη.

Όταν λέμε, η κούκλα έχει ντυθεί, σημαίνει ότι έχει τελειώσει αυτή η πράξη και η κούκλα είναι ντυμένη.

Τεκμηρίωση

Οι τύποι του ενεστώτα του ρήματος *έχω* και του *απαρεμφάτου* του *αορίστου*, *απτικά* «γειτονεύουν» και εντυπώνονται με επιτυχία στο μαθητή με πρόβλημα όρασης, αφού η κατά παράταση στοίχιση των λέξεων συνάδει με την αντίληψή του σχετικά με το χώρο.

17β

Ακολουθούμε τη σειρά χρόνος – έγκλιση, κατάληξη – μετοχή και τα ρήματα ανά δύο, Ενεστώτας

Οριστική -ω

Εγώ πλέ-ν –ω, εσύ πλέ-ν ..., κλπ

Εγώ ντυ-ν –ω, εσύ ....., κλπ

Μετοχή ρημάτων σε –ω

Πλέ – ν –οντας

Ντύ – ν...

Οριστική –ομαι

Εγώ πλέ-ν –ομαι, κλπ

Εγώ ντύ-ν –ομαι, κλπ

Αόριστος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οριστική –ω

Εγώ έπλυν –α,

εσύ ..., κλπ

Εγώ έντυ –σ –α, κλπ

Και με παρόμοιο τρόπο και οι άλλοι χρόνοι

Τεκμηρίωση

- η διάταξη είναι πιο εύληπτη από το μαθητή ο οποίος ανακαλεί πρώτα το χρόνο μετά την έγκλιση και την κατάληξή της και έχοντας τα δύο ρήματα μαζί εξασκείται στο ίδιο φαινόμενο και το εμπεδώνει καλύτερα.
- ο χαρακτήρας χωρίζεται από το θέμα και την κατάληξη για να γίνει απτικά διακριτός ο σχηματισμός των χρόνων και η αλλαγή του χρονικού προσφύματος στο μέλλοντα, αόριστο, και στην προστακτική.

Σελ. 28 -31

Δεδομένα βιβλίου

- 17. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

19

- εκφώνηση : «Βρες και ταίριασε το κομμάτι της πρότασης που λείπει όπως στο παράδειγμα»

ο πρώτος συνδυασμός ως παράδειγμα π.χ.: 1 – δ καταλαμβάνει ξεχωριστή σειρά

- ομαδοποίηση του περιεχομένου των δύο στηλών σε δύο ομάδες Α και Β, όπου στην Α δίνεται το περιεχόμενο της στήλης αριστερά με την αρίθμηση ως έχει και στη Β το περιεχόμενο της στήλης δεξιά με την αρίθμηση α, β, γ, κλπ,

20

- εκφώνηση: «Απάντησε στις ερωτήσεις αντικαθιστώντας τις λέξεις που έχουν μπροστά στη(ν), στο(ν), στο με το του ή το της»

Τεκμηρίωση

- Ο μαθητής δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο παράγγελμα: «υπογράμμισε»

21α. , 21β. ΠΑΡΑΤΗΡΩ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα του ρήματος με τις αντίστοιχες προσωπικές αντωνυμίες,
- πλαίσια με τα εμπρόθετα στον, στην, κλπ ως εξής: εγώ μοιάζω στον ... / στην ..., εσύ μοιάζεις στον ... / στην ..., κλπ, εμείς μοιάζουμε στον .... / στην ..... ή μοιάζουμε μεταξύ μας, κλπ
- Ο συνδυασμός ρήμα εμπρόθετο δίνεται ένα προς ένα για τα πρόσωπα του ρήματος ώστε να είναι ευδιάκριτη η σύνταξή τους

22α

Προτεινόμενη αλλαγή

22α

- δεν έχω ξαναδεί αδέρφια / ξαδέρφια / δίδυμα αδέρφια να μοιάζουν τόσο πολύ όσο αυτά τα δύο, κλπ,
- οι διευκρινήσεις στον αστερίσκο δίνονται στο τέλος της πρότασης, σε επόμενη σειρά, ως εξής: μηχανάκι – μικρή μοτοσυκλέτα / μηχανή, κλπ

22β

- Ως έχει

23α

- Ως έχει

23β.:

Προτεινόμενη αλλαγή

- ομαδοποίηση του περιεχομένου στηλών σε δύο ομάδες Α και Β, όπου η ομάδα Α περιλαμβάνει τις προτάσεις της στήλης αριστερά με την αρίθμησή τους ως έχει και η ομάδα Β τις προτάσεις της στήλης δεξιά με αρίθμηση α, β, γ, κλπ,
- εκφώνηση: «Βρες και ταίριασε το κομμάτι της πρότασης που λείπει όπως στο παράδειγμα. 1 – στ»
- άνω παύλα ανάμεσα στο πρώτο και το δεύτερο συνθετικό των ρημάτων,
- ο πρώτος συνδυασμός δίνεται ως παράδειγμα και καταλαμβάνει ξεχωριστή σειρά

Σελ. 32 - 43

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δεδομένα

βιβλίου

- 18. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

24

Προτεινόμενη αλλαγή

- πολλαπλές απαντήσεις με παράθεσή τους σε σειρά με ασύνδετο μετά από άνω κάτω τελεία ως εξής: 1. Η Ισμήνη είναι μια: α. παλιά συμμαθήτρια, β. καινούργια συμμαθήτρια, κλπ

25

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Διάβασε τα κείμενα και κάνε ερωτήσεις που να έχουν ως απαντήσεις τις προτάσεις που βρίσκονται ανάμεσα σε παρένθεση».

Τεκμηρίωση

- η υπογράμμιση δεν είναι συμβατή με τις ρυθμίσεις του εκτυπωτή Braille. Η παρουσίαση των προτάσεων μέσα σε παρενθέσεις τις κάνει απτικά διακριτές και δίνει στο μαθητή τις απαντήσεις στις ερωτήσεις.
- η αρίθμηση διατηρείται χωρίς όμως το γραφικό, π.χ.: 1. – μία καινούργια συμμαθήτρια – των φίλων μας.

Σελ. 35 - 36

- Οι σελίδες αυτές απαλείφονται, διότι εξυπηρετούν μόνο τους βλέποντες μαθητές.
- Οι μαθητές με πρόβλημα όρασης δεν έχουν τη δυνατότητα να επέμβουν πάνω στο βιβλίο Braille, διότι οι σελίδες δεν αποσπώνται για να περαστούν στη μηχανή.

26α

Ως έχει

26β

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

η άσκηση

γίνεται με τη

βοήθεια του διδάσκοντα μέσα στην τάξη και έχοντας ήδη προετοιμαστεί ο μαθητής ώστε να έχει φέρει από το σπίτι του τον ή τους τόμους που περιέχουν τις σελίδες 149 – 176 του βιβλίου του Μαθητή.

Προτεινόμενη αλλαγή

εκφώνηση: «Διαβάστε προσεκτικά τις 14 λέξεις (επίθετα και μετοχές) που υπάρχουν στην ομάδα 1 και που θα βρείτε στο κείμενο.

Διαβάστε προσεκτικά τις 20 λέξεις που έχει η ομάδα 2 και που θα βρείτε στο κείμενο.

Διαβάστε προσεκτικά τις λέξεις που βρίσκονται ανάμεσα σε παύλα της ομάδας 3 που επίσης υπάρχουν μέσα στο κείμενο.

Ανοίξτε το βιβλίο σας στη σελίδα 170 και δείτε τις προσωπικές αντωνυμίες.

Σημειώστε στο τετράδιό σας όσες αντωνυμίες συναντήσατε στο κείμενο.

Ανοίξτε το βιβλίο σας στη σελίδα 149 και δείτε τα επίθετα 1, 2, και 3.

Σημειώστε με τον αριθμό 1 όσα επίθετα τελειώνουν σε –ος – η –ο όπως το καλός, με τον αριθμό 2 όσα τελειώνουν σε ος –ια –ο όπως το ωραίος και με τον αριθμό 3 όσα τελειώνουν σε –ος –ια –ο όπως το γλυκός –ιά – ό.

Ανοίξτε το βιβλίο σας στη σελίδα 176, δείτε τα επιρρήματα και σημειώστε στο τετράδιό σας όσα από αυτά υπάρχουν στο κείμενο».

Τεκμηρίωση

- ο μαθητής με αναπηρία στην όραση δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις δραστηριότητες της άσκησης (χρήση χρωματιστών μολυβιών, υπογράμμιση τύπων σε πίνακες).
- απαραίτητη η χρήση τετραδίου ασκήσεων.

Δεδομένα βιβλίου

- Πίνακας 1

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Το παράδειγμα δίνεται από το διδάσκοντα προφορικά κατά την επίλυση της άσκησης.

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Ομάδα 1: Επίθετα και μετοχές»,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- πίνακες
με την

παρουσίαση των βαθμών των επιθέτων και των μετοχών κατά παράταξη με ασύνδετο, όπου πριν από κάθε τύπο υπάρχει η ένδειξη Α Β Γ για κάθε βαθμό, και όπου διατηρείται η αρίθμηση.

- Οι διπλοί τύποι δίνονται με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα.
- Οι βαθμοί των επιθέτων δίνονται στην αρχή ως εξής: Α θετικός Β. συγκριτικός Γ. υπερθετικός.

Π.χ.:

Ομάδα 1 Επίθετα και Μετοχές

Α: Θετικός βαθμός Β: Συγκριτικός Βαθμός Γ: Υπερθετικός Βαθμός

4. Α. καλός –η –ο Β. καλύτερος –η –ο / πιο καλός –η –ο Γ. ο καλύτερος / ο πιο καλός

- Το περιεχόμενο των αστερίσκων δίνεται στο τέλος της ομάδας 1

Δεδομένα βιβλίου

- Πίνακας 2

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Ομάδα 2: Επιρρήματα»
- Το περιεχόμενο των πλαισίων δίνεται σε παράταξη με ασύνδετο.
- Στην αρχή της σειράς δίνεται το ερωτηματικό επίρρημα και στην επόμενη τα επιρρήματα - απαντήσεις.
- Η αρίθμηση παραλείπεται.

Π.χ.:

Πώς;

Οικογενειακώς, καλώς, κλπ

Οι λέξεις με την αρίθμηση: 17 – 20 δίνονται ξεχωριστά σε ομάδες στο τέλος.

Δεδομένα βιβλίου

- Πίνακας 3

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Ομάδα 3: Προσωπικές αντωνυμίες»
- οι προτάσεις δίνονται ανά ζεύγη με ασύνδετο, η αρίθμηση διατηρείται
- άνω παύλα πριν και μετά τις αντωνυμίες.

Τεκμηρίωση

το υλικό των σελίδων αυτών είναι οπτικοποιημένο εξ ολοκλήρου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

το γεγονός
αυτό απαιτεί

διαφορετική οργάνωση στην περίπτωση που απευθύνεται σε μαθητή με πρόβλημα όρασης.

η παρουσίασή του με τον παραπάνω τρόπο διατηρεί διαγραμματική παρουσίαση η οποία διαμορφώνεται από την ομαδοποίηση των φαινομένων, την παράθεση των τύπων με ασύνδετο και το χωρισμό τους με κενές σειρές.

27α.

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- Β: Οι διαφορετικές απαντήσεις δίνονται με παράταξη και πλάγια κάθετη μεταξύ τους και στον ευθύ και στον πλάγιο λόγο.

27β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «άλλαξε τις φράσεις σύμφωνα με όσα ξέρεις για το σχηματισμό του πλάγιου λόγου όπως στο παράδειγμα»

Ο δάσκαλος λέει στον Άρη: 1. Φέρε το βιβλίο

Ο δάσκαλος λέει στον Άρη να φέρει το βιβλίο

2. Πάρε το βιβλίο, ... 4. Δώσε (μου) το τετράδιο

Ο δάσκαλος λέει στον Άρη να (του) δώσει το τετράδιο, 5. κλπ

Τεκμηρίωση

Οι πίνακες του 27α έχουν απαλειφθεί

Σελ. 42

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 2

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εισαγωγή: 3 σειρές αποσιωπητικά μετά το «Γράμμα»

Τεκμηρίωση

- Η άσκηση «Γραπτά» είναι αδύνατο να γίνει από το μαθητή επάνω στο τετράδιο, πράγμα που υποδηλώνουν οι πολλές σειρές αποσιωπητικών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Οι τρεις σειρές

αποσιωπητικών είναι αρκετές για να καταλάβει ο μαθητής ότι αυτό που ζητά η άσκηση είναι παραγωγή γραπτού λόγου και να ανταποκριθεί ανάλογα στο τετράδιο ασκήσεών του.

Σελ. 44 - 47

Δεδομένα βιβλίου

- 19. Λογοτεχνία

28α.

Περιεχόμενο

- Ως έχει

28β.

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες στο κείμενο τη λέξη σταχτί. Αντίγραφέ τη στο τετράδιό σου. Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελ. 150 και διάβασε το επίθετο βυσσινής –ιά –ί. Τώρα με τη βοήθεια του βυσσινής γράψε στο τετράδιό σου το σταχτής όπως στο παράδειγμα».
- Το παράδειγμα: ο σταχτής η σταχτιά το σταχτί.

Τεκμηρίωση

- το στυλ της άσκησης αλλάζει και προσαρμόζεται στο στυλ του Βιβλίου του Μαθητή με το οποίο σχετίζεται.

Σελ. 46

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη Έκφραση 3

Προτεινόμενη αλλαγή

- εισαγωγή 3 σειρές αποσιωπητικά στο «Γραπτά» για κάθε άσκηση

Περιεχόμενο

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 48 – 58

Δεδομένα

βιβλίου

- 21. Πολιτισμός

Ο Μάρτης

29

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες και γράψε το σωστό (ένα ή δύο σωστά),
- τετραγωνίδια με παράθεση των πολλαπλών επιλογών με ασύνδετο, π.χ.: 1.
βγαίνει για τα καλά: α. βγαίνει όλος ο ήλιος, β. καίει πάρα πολύ, γ. καίει λίγο.

30

Ως έχει

31α

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Βρες στο κείμενο “Ο Μάρτης” το ρήμα καίει και στο κείμενο “Η Πρωτομαγιά” το ρήμα “θα τον κάψουν”. Σημείωσέ τα στο τετράδιό σου. Άνοιξε το βιβλίο σου στις σελίδες 164 και 165 και βρες το ρήμα καίω. Ξέρεις όλα τα ρήματα που λέγονται «Συνηρημένα» εκτός από το φταίω που θα το συναντήσεις το μάθημα 92»,
- «παρατηρώ» με «προσέχω».

Τεκμηρίωση

- η εκφώνηση προσαρμόζεται στις δυνατότητες του μαθητή με αναπηρία στην όραση και στη διαμόρφωση των σελίδων 164 και 165 του βιβλίου του μαθητή.
- το «βρες και σημείωσε» αντικαθιστούν το «υπογράμμισε».
- δεν είναι αρκετό μόνο το «βρες», αν θέλουμε να επιστήσουμε την προσοχή του μαθητή στον γραμματικό τύπο.
- η λειτουργία της όρασης (εντοπισμός – εντύπωση) εδώ αντικαθίσταται επαρκώς από την αφή και τη γραφή.

31β

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Γράψε στο τετράδιό σου το ρήμα καίω και το ρήμα καίγομαι όπως στο παράδειγμα».

Υπόδειγμα

Καίω

Ενεστώτας

Εγώ καίω, εσύ ....., αυτός / αυτή / αυτό ....., εμείς ..., εσείς ....., αυτοί / αυτές / αυτά ...

Παρατατικός

Εγώ έκαιγα, εσύ ..., κλπ για όλους τους χρόνους

Τεκμηρίωση

- οι πίνακες απαλείφονται, διότι δεν είναι δυνατό να συμπληρωθούν από μαθητή με αναπηρία στην όραση.
- αντί για τους πίνακες και τη στοίχιση ο μαθητής γράφει τους τύπους των ρημάτων στο τετράδιό του.
- η στοίχιση απαλείφεται, διότι αυτό διευκολύνει το μαθητή κατά την ανάγνωση.

32

Προτεινόμενη αλλαγή

- οι προτάσεις δίνονται κατά παράταξη
- ο χρόνος μπαίνει σε παρένθεση
- τα γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα και τους αριθμούς των ρημάτων αντικαθίστανται από τους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας σε παρένθεση
- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά όπως στο παράδειγμα»

1. (αυτή) Η Ισμήνη κλαίει (Ενεστώτας) Η Ισμήνη έκλαψε (Αόριστος) Η Ισμήνη θα κλάψει (ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ στιγμιαίος)

2. (αυτός) Ο Άρης τρώει (Ενεστώτας) .....(Αόριστος) .....(ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ στιγμιαίος)

33

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά όπως το παράδειγμα»

1. (εγώ λέω) Θέλω να πω έχω πει ένα τραγούδι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2. (εσύ ακούς)

Θέλεις να

ακούσεις Έχεις ... μουσική, κλπ

Εισαγωγή: κενή σειρά μεταξύ των προτάσεων

34α

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- στοίχιση – αντιστοίχιση με ομαδοποίηση των προτάσεων όπου στην αρχή της σειράς θα δίνεται το:

Πάντα (τα καλοκαίρια)

Τα καλοκαίρια στην εξοχή...

...θα τρώω κάθε απόγευμα παγωτό, κλπ

Μόνο μια φορά (τη μέρα που είμαι άρρωστος δε θα... ή θα κάνω όλα αυτά

Σήμερα όμως που είμαι λίγο άρρωστος / η...

...δε θα φάω παγωτό

Τεκμηρίωση

- η παρουσίαση του εξακολουθητικού μέλλοντα και του στιγμιαίου με αυτό τον τρόπο είναι πιο εύληπτη για το μαθητή με αναπηρία στην όραση
- η προσέγγιση είναι ολιστική, όπως και ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται το χρόνο γενικά.

34β – 34γ

- Ως έχει

35α

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- εκφώνηση: «Βρες στο κείμενο τη λέξη παλιότερα.....και δες τα παραθετικά των επιρρημάτων»

35β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα επιρρήματα που λείπουν όπως στο παράδειγμα»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- η
διάταξη

ως εξής:

Παλιά παλιότερα πιο παλιά (.....) πολύ παλιά

Καλά ..... (...) ... .., κλπ

Τεκμηρίωση

Η κενή σειρά μεταξύ των επιρρημάτων ξεκουράζει το μαθητή από την πληθώρα των τύπων.

36

Ως έχει

Σελ. 56

Δεδομένα βιβλίου

- 37. Η Πρωτομαγιά

Προτεινόμενη αλλαγή

- Οι πολλαπλές απαντήσεις δίνονται σε παράταξη και ασύνδετο μετά από άνω κάτω τελεία
- 4.: «Τι σημαίνει η λέξη» απέραντος: α. μεγάλος, β. πολύ μεγάλος, γ. τεράστιος, κ.ο.κ.
- 5- 9: το: «γράψε τον Ενεστότα του ρήματος πηγαίνω» δίνεται στο τέλος των ερωτήσεων.

38

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- 38α.: εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 149, 4. Επίθετα και διάβασε τα επίθετα τους βαθμούς των επιθέτων σε –ος –η –ο, σε –ος –α –ο και σε –ος –ια –ο. Διάβασε το κείμενο «Η Πρωτομαγιά», βρες και γράψε στο τετράδιό σου τις λέξεις “ο πιο όμορφος”»,
- 38β.: εκφώνηση: «συμπλήρωσε τους βαθμούς των επιθέτων που λείπουν όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Πιο όμορφος –

η –ο

ομορφότερος (συγκριτικός), ο πιο όμορφος (υπερθετικός, περιφρ.) λείπει
(μονολεκτικά)

Πιο καλός –η –ο .....(συγκριτικός) ..... (υπερθετικός, περιφρ.) λείπει
(μονολεκτικά), κλπ

38γ

- Ως έχει

Τεκμηρίωση

- η διατύπωση της εκφώνησης στο 38α. ακολουθεί τη διαμόρφωση της σελίδας 149 του βιβλίου του μαθητή.
- η αντικατάσταση του «υπογράμμισε» με το «διάβασε, βρες και γράψε» γίνεται διότι ο μαθητής δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο «υπογράμμισε».
- το «βρες και γράψε» επιτελεί την ίδια λειτουργία που είναι ο εντοπισμός και η εντύπωση του τύπου στο μαθητή

39

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης: κόκκινος – κατακόκκινος (πάρα πολύ κόκκινος)
- Πράσινος – κατά....
- Κίτρινος - ....., κλπ. όπου κάθε επίθετο δίνεται στην αρχή της σειράς

40α.:

- «υπογράμμισε» με «βρες»,
- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά όπως στο παράδειγμα. Βρες στο κείμενο «Η Πρωτομαγιά» τη λέξη ξαναγεννιούνται.
- Διάταξη της άσκησης:

γεννιέμαι – ξαναγεννιέμαι (γεννιέμαι πάλι)

Βλέπω - ....., κλπ, όπου κάθε ρήμα δίνεται στην αρχή νέας σειράς

Τεκμηρίωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Η
κατάργ

ηση της στοίχισης και η κενή σειρά μεταξύ των επιθέτων διευκολύνει το μαθητή κατά την ανάγνωση.

Σελ. 59 – 74

Δεδομένα βιβλίου

- 22. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

41α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε ..... Διάβασε και πρόσεξε.....σελ. 170».

41β

- Ως έχει

42

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Άλλαξε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1. Με ντύ –ν - εις

2 Με 1 έντυ –σ - ες – 2 Ντύ –σ - ε 1 με – 3 θα 2 με 1 ντύ – σ – εις,

κλπ,

2. Με σκουπί –ζ – εις ..... , όπου κάθε πρόταση δίνεται στην αρχή νέας σειράς,

- το περιεχόμενο του αστερίσκου δίνεται στο τέλος της άσκησης
- άνω παύλα στο χαρακτήρα και χρονικό πρόσφυμα των ρημάτων

Τεκμηρίωση

- γραμμική παρουσίαση της σύνταξης στις αποφαιτικές, προστακτικές προτάσεις και στον στιγμαίο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- η άνω
παύλα

στο χαρακτήρα και το χρονικό πρόσφυμα του αορίστου κάνει διακριτή απτικά την παρεμβολή του στο σχηματισμό των συμφωνόληκτων βαρύτονων ρημάτων.

43α

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- εκφώνηση: «πρόσεξε τα ρήματα της άσκησης 42 στον Ενεστώτα. Ένα από τα γράμματα είναι ανάμεσα σε παύλες»

Π.χ. Με ντύ – ν – εις.

- Το ν είναι ανάμεσα σε παύλες

43β

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 152. Διάβασε το 6. Αόριστος Ρημάτων σε – ω. Διάβασε την παράγραφο Α. Σχηματίζουν τον αόριστο σε – σα. Εκτός από την παράγρ. Δ. όλα τα άλλα ρήματα ταιριάζουν στην κατάληξη, με αυτά που βρήκες πιο πάνω. Ταίριαξε αυτά που βρήκες με αυτά που βλέπεις όπως στο παράδειγμα. (Το γ αντιστοιχεί στο γράμμα της παραγράφου Α.). Τώρα γράψε τα ρήματα που ταιριάζουν με κάθε μια από τις καταλήξεις όπως στο παράδειγμα».
- Διάταξη άσκησης:

1. –νω: ντύνω, ..., ..., ... – γ

2. –ώνω: ....., ..., κλπ

Τώρα βρήκες μόνος σου / η σου ποια ρήματα από τα ρήματα που δεν τονίζονται στην τελευταία συλλαβή (λήγουσα) –ω, σχηματίζουν τον αόριστο σε –σα.

Τεκμηρίωση

- 43α.: η εκφώνηση διαμορφώνεται ανάλογα με τη διάταξη της άσκησης 42.
- 43β: η εκφώνηση δίνει τα βήματα της άσκησης με τρόπο που υποκαθιστά τη γραφική αναπαράσταση ώστε να γίνει κατανοητό από το μαθητή το

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ζητούμε

νό της

και να μπορέσει ο ίδιος να εξαγάγει το σχηματισμό του αορίστου.

44

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άλλαξε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα»

Διάταξη άσκησης:

1. Τον πειρά – ζ – εις Πείρα – ξ – έ τον Θα τον πειρά- ξ – εις

Τον πείρα – ξ – ες Πείρα – ξ – τε τον Θα τον πειρά – ξ – ετε

2. Με κοιτά – ζ – εις ..... , κλπ, όπου ο πληθυντικός αριθμός της προστακτικής του αορίστου δίνεται στην αρχή νέας σειράς

- άνω παύλα δεξιά και αριστερά από το χαρακτήρα του ρήματος, κενή σειρά μεταξύ των προτάσεων

45α

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- εκφώνηση: «πρόσεξε τα ρήματα στον ενεστώτα. Ένα από τα γράμματα είναι ανάμεσα σε παύλες, π.χ. τον πειρά – ζ – εις, Το ζ είναι ανάμεσα σε παύλες»

45β.

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελ.153. Διάβασε την παράγραφο Β. Σχηματίζουν τον αόριστο σε –ξα. Εκτός από όσα λήγουν σε –σκω π.χ. διδά – σκω και όσα λήγουν σε –ττω – πλή –ττω κ.λπ., όλα τα άλλα ταιριάζουν στην κατάληξη με τα ρήματα που έγραψες πιο πάνω. Τώρα βρήκες μόνος / η σου ποια ρήματα από τα ρήματα σε –ω σχηματίζουν τον αόριστο σε –ξα. Τώρα γράψε για κάθε κατάληξη ποια από τα ρήματα της άσκησης 44 ταιριάζουν».

1. –κω: .....: α, 2. –γω .....α, κλπ, όπου τα 1, 2, κλπ δίνονται κατά παράταξη με ασύνδετο,

46.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άλλαξε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα»

Διάταξη άσκησης:

1. Μου γρά - φεις (ένα γράμμα) / μου έγραψες (ένα γράμμα) Γρά –ψ- ε μου Θα μου γρά –ψ – εις
2. Μου περιγρά – φ – εις (μια εκδρομή) .....έγρα –ψ – ες .....γρ..... .....κλπ, όπου κάθε 1, 2, κλπ δίνεται στην αρχή νέας σειράς

Τεκμηρίωση

- στην άσκηση 45β δίνονται τα βήματα με τρόπο ώστε ο μαθητής να εμπεδώσει το φαινόμενο του σχηματισμού του αορίστου σε -ξα των συμφωνόληκτων βαρύτονων ρημάτων.
- η εκφώνηση αλλάζει, διότι ο μαθητής αδυνατεί να ανταποκριθεί στο παράδειγμα «συμπλήρωσε τον πίνακα»

47α

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- εκφώνηση: «πρόσεξε τα ρήματα στον Ενεστώτα. Ένα από τα γράμματα είναι ανάμεσα σε παύλες, π.χ. Μου γρά – φ –εις. Το φ είναι ανάμεσα σε παύλες»

47β.

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: « Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 153. Διάβασε την παράγραφο Γ. Σχηματίζουν τον αόριστο σε –ψα. Εκτός από το –πτω καλύ –πτω όλα τα ρήματα της άσκησης 46 ταιριάζουν στην κατάληξη –ψα. Τώρα γράψε ποια από τα ρήματα της άσκησης 46 ταιριάζουν σε κάθε μια κατάληξη».

–πω: .....

–βω: ....., ...

- Τώρα βρήκες μόνος / η σου ποια ρήματα από τα ρήματα σε –ω σχηματίζουν τον αόριστο σε –ψα»,
- το περιεχόμενο του αστερίσκου δίνεται στο τέλος της πρότασης 12.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

48

Προτεινόμενη

αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελ. 156, 14. Ρήματα με ιδιαιτερότητες. Τώρα άλλαξε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1. Με βλέπεις δες με θα με δεις

Με είδες δέστε / δείτε με θα με δείτε

2. Μας παίρνεις (από το σπίτι)

....., κλπ,

49

Προτεινόμενη αλλαγή

- «πρόσεξε τα ρήματα της άσκησης. Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελ. 154. Διάβασε το 8. Αόριστος Ρημάτων σε –ώ»

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση της εκφώνησης με τον παραπάνω τρόπο κάνει εύληπτο το ζητούμενο της άσκησης από το μαθητή.

50

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «κάνε τα ρήματα ομάδες ανάλογα με την κατάληξή τους όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη της άσκησης:

1. –ησα: κράτησα, ..., κλπ, οι διαφορετικές καταλήξεις δίνονται στην αρχή νέας σειράς, τα αποσιωπητικά δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο και διατηρείται ο αριθμός των ρημάτων

Τεκμηρίωση

- η ομαδοποίηση είναι ο τυφλικός τρόπος αντικατάστασης της στοίχισης.
- η κάτω παύλα πριν την κατάληξη την κάνει απτικά διακριτή υποκαθιστώντας το τετραγωνίδιο και την έγχρωμη γραφή.

51

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα και τους αριθμούς των ρημάτων με τους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας,
- τα ρήματα δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο,
- εκφώνηση: «Τώρα γράψε τα ρήματα στον αόριστο όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Εγώ κράτησα / ξέχασα / φόρεσα / φύσηξα / πέταξα

Εσύ ..... / ..... / ..... / ..... / ....., κλπ, όπου κάθε αντωνυμία δίνεται στην αρχή νέας σειράς,

52

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελ. 153 και διάβασε το 7. Ρήματα σε –ω. Γράψε το ρήμα κρατώ όπως στο παράδειγμα. Μετά γράψε και τα τρία ρήματα που κλίνονται όπως το μπορώ»
- Διάταξη της άσκησης:

Εγώ κρατώ και κρατάω, εσύ ....., αυτός / αυτή / αυτό ..... και ....., εμείς ..... και ..... εσείς ..... αυτοί / αυτές / αυτά ..... και .....

Εγώ καλώ, κλπ

Εγώ φορώ, κλπ

Εγώ συγχωρώ, κλπ

- Το περιεχόμενο του αστερίσκου δίνεται μετά την κλίση του συγχωρώ.

Τεκμηρίωση

- η εκφώνηση στην άσκ. 52 διαμορφώνεται όπως παραπάνω για να γίνει εύληπτο το ζητούμενό της.
- είναι καλύτερο πρώτα να δέχεται την πληροφορία ο μαθητής και μετά να την αναπαραγάγει.

53α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Α. Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελ. 151 και διάβασε το 10. Το επίθετο: πολύς – πολλή – πολύ. Άνοιξε επίσης το βιβλίο σου στη σελ. 173 και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

διάβασε

το ΣΤ.

Ερωτηματικές αντωνυμίες: πόσος – πόση – πόσο. Συμπλήρωσε τις ασκήσεις που είναι κάτω από το πολύς στη σελ. 151 και κάτω από το πόσος στην σελ. 173. Β. Συμπλήρωσε τις προτάσεις που ακολουθούν Α. και Β.»

- Διάταξη άσκησης:

Α. πόσος – πόση – πόσο   πολύς – πολλή - πολύ

Αυτός

1. .... κόσμος ήρθε στο πάρτι σου; (ονομαστική)

Ήρθε ..... κόσμος

2. .... κόσμου ξέρεις τις διευθύνσεις; (γενική)

Ξέρω ..... κόσμου τις διευθύνσεις, κλπ, όπου οι πτώσεις δίνονται σε παρένθεση και για όποια πτώση ελλείπει δίνεται «λείπει» και στη συνέχεια η πτώση μέσα σε παρένθεση. Το ίδιο και για το Β.

Τεκμηρίωση

- η άσκηση με οπτικοποιημένο τρόπο δηλώνει ταυτόχρονα τη σύνταξη και την κλίση των αντωνυμιών.
- για να γίνει αυτό αντιληπτό από το μαθητή με αναπηρία στην όραση πρέπει να δηλωθούν τα γένη και οι πτώσεις των αντωνυμιών ώστε να εμπεδώσει και τη σύνταξή τους (ποια πτώση τίθεται ως υποκείμενο, αντικείμενο και επιρρηματικός προσδιορισμός).
- τα γραφικά που υποδηλώνουν τα γένη και τον αριθμό των αντωνυμιών αντικαθίστανται από την δεικτική αντωνυμία αυτός – αυτή – αυτό.

53β

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- οι επιμεριστικές αντωνυμίες δίνονται ως εξής: λίγος / λίγη / λίγο – λίγοι / λίγες / λίγα, κλπ

54

Προτεινόμενη αλλαγή

- πολλαπλές απαντήσεις σε παράταξη με ασύνδετο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- η
διάταξη

της άσκησης ως εξής:

1. Στο πάρτι μου ήρθαν 100 άτομα και είχα καλέσει 120: α. Ήρθαν λίγοι φίλοι μου, β. Ήρθαν μερικοί φίλοι μου, κλπ

55α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 33 και διάβασε το 1. Πρόσεξε τα: μου – σου – του/της/του, μας – σας – τους/τις/τους. Διάβασε επίσης το ρήμα λέω μαζί με τις λέξεις: μου – σου – του/της/του, μας – σας – τους/τις/τους. Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 170 και βρες το 18. Α. Προσωπικές αντωνυμίες κάτω από τη λέξη Γενική, τις ίδιες λέξεις. Δες παρακάτω το Β. Κτητικές αντωνυμίες, στο «Κανονικοί τύποι», τις ίδιες λέξεις. Οι λέξεις που είναι στο 1 στη σελίδα 33 είναι οι Κτητικές Αντωνυμίες και μπαίνουν μετά από ένα επίθετο ή μετά από όνομα».

Π.χ.: ο φίλος μου ο καλύτερός μου καθηγητής

- Οι λέξεις που είναι στο 2 στη σελ.33 είναι οι Προσωπικές Αντωνυμίες και μπαίνουν δίπλα σε ένα ρήμα.

Π.χ.: Μου λέει – Μου μιλάει – Σου λέει – Σου μιλάει,

55β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Στην άσκηση που ακολουθεί βάλε (Κ) στην παρένθεση, όταν η λέξη είναι Κτητική Αντωνυμία και (Π), όταν είναι Προσωπική Αντωνυμία».

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση του 55α. προσαρμόζεται στη διαμόρφωση των σελίδων 33 και 170 του βιβλίου του μαθητή.

Σελ. 75 - 76

Δεδομένα βιβλίου

- 24. Ρωτάω - Απαντάω

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρατηρήσεις

/ Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

56α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 145 και διάβασε το 1 ΤΑ ΑΡΘΡΑ. Άνοιξε επίσης το βιβλίο σου στη σελίδα 173 και διάβασε το ΣΤ. Ερωτηματικές Αντωνυμίες: ποιος – ποια – ποιο; Όταν συμπληρώσεις την άσκηση 56, κάνε και την άσκηση κάτω από το: ποιος – ποια – ποιο στη σελ. 173»

56β

- Ως έχει

57

- Ως έχει

58α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες στο κείμενο το ρήμα με τρέλανες και σημείωσέ το στο τετράδιό σου. Βρες στο κείμενο «Ο Μάρτης» σελ. 32 το ρήμα σήμαινε και σημείωσέ το στο τετράδιό σου. Άνοιξε τώρα το βιβλίο σου στη σελ. 154 και διάβασε το α. –ανα του 9. Αόριστος χωρίς –σ. Μερικά από τα ρήματα που τελειώνουν σε –αινω σχηματίζουν τον αόριστο σε –ανα»
- άνω παύλα πριν τις καταλήξεις των ρημάτων στο πλαίσιο, 58β.: αρίθμηση στα αποσιωπητικά.

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση στο 58α. προσαρμόζεται στη διαμόρφωση της σελίδας 33.

58β

- Ως έχει

Σελ. 77 – 78 – 79

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δεδομένα

βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 4

Μια κλοπή

Προτεινόμενη αλλαγή

- Σελ. 77: 2ο: «Ένα απόγευμα που φυσούσε δυνατά, όπως καθόσουν στη βεράντα του δωματίου σου, άρχισε να μυρίζει σαν κάτι να καίγεται»,
- σελ. 78: 1ο: «Τηλεφωνήσατε στην πυροσβεστική υπηρεσία και ειδοποιήσατε για την πυρκαγιά»,
- 2ο: «Γράφεις το κείμενο για ένα ραδιοφωνικό σποτ το οποίο θα ακούγεται τους καλοκαιρινούς μήνες από το ραδιόφωνο και θα λέει για την ωφέλεια που... φωτιά»

Τεκμηρίωση

Μια κλοπή

- Ο μαθητής με αναπηρία στην όραση δεν αποκλείεται από την παραγωγή λόγου που απαιτεί περιγραφή προσώπου. Ακόμη και στο «τι φορούσε» μπορεί να περιγράψει την υφή των ρούχων (σκληρό πλαστικό μπουφάν, μάλλινο σκούφο στο κεφάλι) ή να επαναλάβει τα λόγια των περαστικών για τον νεαρό κλέφτη.

Μια πυρκαγιά

- Εκ πρώτης όψεως το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων αποκλείει μαθητές με αναπηρία στην όραση να ανταποκριθούν στις ασκήσεις. Ωστόσο η παραπάνω επέμβαση στη διατύπωση φέρνει τις ασκήσεις «στα μέτρα» του μαθητή: η αίσθηση της όρασης αντικαθίσταται από αυτή της όσφρησης, αίσθηση με την οποία μπορεί να αντιληφθεί ένα γεγονός όπως αυτό της πυρκαγιάς.

Σελ. 80.

Δεδομένα βιβλίου

- 25. Ρωτάω – Απαντάω και 26. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ΤΟ
περιεχό

μενο των Α, Β, Γ δίνεται ομαδοποιημένο αντίστοιχα, σε παράταξη με ασύνδετο

59

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά με τις λέξεις που θα βρεις παρακάτω όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1 διαστημόπλοιο, 2 αστροναύτης, 3 διαστημικοί, 4 διάστημα, κλπ

Στο .....4 υπάρχουν .....σταθμοί., κλπ

Τεκμηρίωση

- η στοίχιση αντικαθίσταται από την ομαδοποίηση των λέξεων και την παράθεσή τους κατά παράταξη
- οι λέξεις προς συμπλήρωση δίνονται πριν το κείμενο
- αυτό προετοιμάζει το μαθητή για το περιεχόμενο του κειμένου, ενώ τον διευκολύνει και κατά την επίλυση της άσκησης, διότι με το δείκτη του χεριού θα διαβάζει την άσκηση, θα τοποθετεί το δείκτη του άλλου χεριού στο σημείο με τα αποσιωπητικά και πάλι με το δείκτη του χεριού που διαβάζει θα ανατρέχει στις λέξεις, ώστε να βρει και να επιλέξει αυτή που θα συμπληρώνει το κενό.

Όμοια και για τα 60, 61, 62,

Σελ. 82 – 83

Δεδομένα βιβλίου

- 27. Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

63

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη

ση:

«Βρες 1 ή 2 σωστά», πολλαπλές απαντήσεις σε παράταξη με ασύνδετο

- Διάταξη της άσκησης:

1. Τα παιδιά τον τελευταίο καιρό μπαίνουν στην τάξη: α. από την πόρτα, β. από το παράθυρο, κλπ

64

Προτεινόμενη αλλαγή

- γραφικά που υποδηλώνουν το γένος των αντωνυμιών με το αόριστο άρθρο σε ενικό και πληθυντικό
- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 172 και διάβασε στο Ε. Αόριστες αντωνυμίες: κανένας – καμία – κανένα και: κάποιος – κάποια – κάποιο.....»
- Διάταξη άσκησης:

A. Κάποιος –α –ο

Ένας

1. Ήρθε ..... να με δει (οριστική)

Σε ..... φίλου μου το σπίτι μπήκαν ληστές (γενική)

Μίλησα με ..... ηθοποιό, πολύ γνωστό (αιτιατική)

Τεκμηρίωση

- Η παράθεση των αντωνυμιών γίνεται με τρόπο ώστε να εμποδωθεί από το μαθητή ταυτόχρονα η σύνταξη και ο σχηματισμός τους, πράγμα που είναι ο στόχος της άσκησης.

65

- Ως έχει

66

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Μαθαίνεις τρία καινούργια ρήματα: φαντάζομαι, υπόσχομαι και τιμωρούμαι. Κλίνε τον ενεστώτα και τριών ρημάτων. Για το ρήμα:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τιμωρο

ύμαι,

άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 162 και δες πώς κλίνεται ο Ενεστώτας του ρ. θεωρούμαι. Έτσι θα κλίνεις και το τιμωρούμαι»

- Διάταξη άσκησης:

Φαντάζομαι Ενεστώτας

Εγώ φαντάζομαι, εσύ ..... κλπ, το ίδιο και για τα ρήματα της σελίδας

Τεκμηρίωση

Η διατύπωση της εκφώνησης διαμορφώθηκε όπως παραπάνω προκειμένου να διευκολυνθεί ο μαθητής κατά την επίλυση της άσκησης.

Πιο συγκεκριμένα: ο βλέποντας μαθητής διαβάζοντας το: μαθαίνεις τρία καινούργια ρήματα θα αναζητήσει με το μάτι τα ρήματα αυτά και θα τα δει παρακάτω.

Αυτή είναι μια πληροφορία βασική για την επίλυση της άσκησης.

Η αναζήτηση με το βλέμμα, για το μαθητή με αναπηρία στην όραση, αντικαθίσταται με την απτική αναζήτηση των λέξεων στον ίδιο χρόνο που θα γίνει από έναν βλέποντα.

67

- Ως έχει

Σελ. 88 -90

Δεδομένα βιβλίου

- 28. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

68

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Το συμμετέχω αποτελείται από τρία κομμάτια: συν και μετά – έχω. Το ν στο συν πριν από μ γίνεται και αυτό μ. Το α στο μετά πριν από φωνήεν (ε) χάνεται»
- γραφικά που υποδηλώνουν τα πρόσωπα του ρήματος με τους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- διάταξη της

άσκησης:

Ενεστότας

Εγώ επαναλαμβάνω, εσύ ....., κλπ

Αόριστος

Εγώ επανέλαβα, εσύ....., κλπ

Μέλλοντας στιγμιαίος

Εγώ θα επαναλάβω, εσύ ....., κλπ

Προστακτική Αορίστου

Επανάλαβε – επαναλάβετε

- Το « χ » αντικαθίσταται από το «λείπει»

Τεκμηρίωση

- Η περιγραφική απόδοση της σύνθεσης του: συμμετέχω αντικαθιστά την οπτικοποιημένη απόδοσή της.
- Οι χρόνοι των ρημάτων δίνονται με τη σειρά τους, διότι έτσι εντυπώνονται οι αλλαγές στο σχηματισμό τους.

69

Προτεινόμενη αλλαγή

- η διάταξη της άσκησης όπως αυτή στη σελίδα 84 - 85

70

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ένωσε τα δύο κομμάτια όπως στο παράδειγμα»

Οι προτάσεις ομαδοποιούνται σε Α και Β, όπου η ομάδα Α περιλαμβάνει τις προτάσεις της στήλης αριστερά με την αρίθμησή τους ως έχει και η ομάδα Β τις προτάσεις της στήλης δεξιά με αρίθμηση α, β, γ, κλπ. Το παράδειγμα προηγείται των ομάδων

Διάταξη της άσκησης:

1 - γ

A

1. Τα παιδιά μπαίνουν από το παράθυρο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Β

γ. αντί να

μπαίνουν από την πόρτα,

Σελ. 90

Δεδομένα βιβλίου

- 30. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

71α

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- (=πως) και (=αυτό που) με (...είπε πως θα έρθει),
- (Κάνε αυτό που θέλεις,...)

Τεκμηρίωση

- οι στήλες αντικαθίστανται από την απόδοση του περιεχομένου τους σε ομάδες, διότι η επιλογή «στήλες» δεν είναι συμβατή με την εκτύπωση Braille,
- η αρίθμηση εναλλάσσεται (1, α) ώστε να διευκολύνεται ο μαθητής κατά την αντιστοίχιση.

71β

- Ως έχει

72

- Ως έχει

73α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες μέσα στο κείμενο 28. Η δημοσκόπηση, τις λέξεις συνεπείς και ακριβείς. Σημείωσέ τες στο τετράδιό σου. Άνοιξε το βιβλίο σου στις σελίδες 150 -151. Διάβασε το επίθετο διεθνής –ης διεθνές (8)»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

73β

Προτεινόμενη

αλλαγή

- εκφώνηση: «Συνέχισε την κλίση των συνεπής, ακριβής»

Ένας

Ο συνεπής, του ....., κλπ

Πολλοί

.....

Μια

Η συνεπής, της ....., κλπ

Πολλές

.....

Ένα

.....

Πολλά

....., κλπ

Τεκμηρίωση

- Η εκφώνηση της άσκ. 73α διαμορφώνεται ανάλογα με την προσαρμογή της σελίδας 150 -151.
- Τα γραφικά που υποδηλώνουν τα γένη των επιθέτων αντικαθίστανται με το αόριστο άρθρο ώστε να καταλάβει ο μαθητής το σχηματισμό τους.

74

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά με τα: ακριβής, συνεπής»

Σελ. 92

Δεδομένα βιβλίου

- 32. Εικόνα – Συζήτηση

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

75

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

**Προτεινόμενη
αλλαγή**

- Αφαίρεση λέξης «Εικόνα»

76

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ανοίξτε..... Κάντε προτάσεις στο τετράδιό σας»

Τεκμηρίωση

- Η δραστηριότητα «στον πίνακα» είναι αδόκιμη για μαθητή με αναπηρία στην όραση.

Σελ. 93

Δεδομένα βιβλίου

- 33. Της πόλης η ζωή

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

77

- Ως έχει

Σελ. 94 – 95

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 5
- Ως έχει

Σελ. 96 – 100

Δεδομένα βιβλίου

- 34. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

78

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ΣΤ.:
εκφώνη

ση: «φτιάξε δύο ομάδες με όσα φρούτα και λαχανικά μπορείς»

Φρούτα: ....., ..., ..., ..., κλπ

Λαχανικά: ....., ..., ..., ..., κλπ

Τεκμηρίωση

- Η στοίχιση και οι στήλες αντικαθίστανται από τη σύσταση ομάδων για να διευκολυνθεί ο μαθητής.

79

Η άσκηση αφαιρείται

Τεκμηρίωση

- Η απάντησή της εξάγεται από την παρατήρηση της εικόνας στα δεξιά.

80α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Τα μαγαζιά και οι άνθρωποι. Διάβασε τα ονόματα των μαγαζιών και γράψε πώς λέγονται οι άνθρωποι όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1. Το ταχυδρομείο – ο ταχυδρόμος

2. Το φαρμακείο – ο φαρμ....., κλπ

Τεκμηρίωση

- Η αλλαγή της εκφώνησης κατ' αυτόν τον τρόπο υποκαθιστά τη διάκριση σε στήλες οι οποίες κατά τη μετατροπή για εκτύπωση στη γραφή Braille απαλείφονται, αφού δεν είναι συμβατές με τέτοια εκτύπωση.

88β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «.....Κάντε μέχρι και 8 συνδυασμούς: Μαγαζί – Άνθρωπος – Τι πουλάει».

Τεκμηρίωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Η
αλλαγή

στην διατύπωση της εκφώνησης έγινε, διότι ο μαθητής δεν μπορεί να επέμβει στο βιβλίο Braille (οι σελίδες δεν αποσπώνται ώστε να περαστούν στην μηχανή και να συμπληρωθεί από το μαθητή).

Σελ. 101 – 105

Δεδομένα βιβλίου

- 35. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

81α

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Συνέχισε και εσύ όπως στα παραδείγματα»
- Διάταξη άσκησης:

A. –ΙΖΩ

Χτεν - ίζω – χτέν - ισα, σκουπ - ίζω – σκούπ - ισα, φροντ – ίζω - ....., κλπ

- ανάλογα και για τις υπόλοιπες καταλήξεις των ρημάτων.
- αμέσως μετά από τα ρήματα με τον αστερίσκο γράφεται η ερμηνεία τους μέσα σε παρένθεση

Τεκμηρίωση

- η κατά παράταξη παράθεση του περιεχομένου των στηλών διευκολύνει τον μαθητή κατά την ανάγνωση.
- η παράθεση της ερμηνείας των ρημάτων με αστερίσκο αμέσως μετά το ρήμα παρέχει αμεσότητα στην πρόσληψη της πληροφορίας.

81β

Προτεινόμενη αλλαγή

- «παρατηρώ» με «προσέχω»,
- εκφώνηση: «προσέχω τις στήλες Α και Β και συμπληρώνω τον κανόνα»

82

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα: παχαίνω, κονταίνω, ομορφαίνω, όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:
Ενεστώτας: εγώ παχ – αίνω Αόριστος: εγώ πάχ – υνα Μέλλοντας: εγώ θα παχ – ύνω
Ενεστώτας: εσύ ..... Αόριστος: εσύ..... Μέλλοντας: εσύ .....

Τεκμηρίωση

- η διάταξη της άσκησης 82 δίνεται με τον παραπάνω τρόπο ώστε να προσέξει ο μαθητής τις διαφορές στο σχηματισμό των τριών χρόνων (ενεστώτας, αόριστος,

στιγμιαίος μέλλοντας) για κάθε ρήμα χωριστά

83

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Κάνε το ίδιο για τα ρήματα: μπαίνω, βγαίνω, ανεβαίνω, κατεβαίνω, όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:
μπαίνω μπήκα θα μπω μπες μπίτε / μπέστε

84

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Διάλεξε το σωστό όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1 – δ

A.

1. Η ώρα που υπάρχουν πολλά αυτοκίνητα στους δρόμους

2. Το γράμμα που πάει γρήγορα, κλπ

B.

α. Ένα γράμμα συστημένο, β. Ο πεζός, γ. Ένα γράμμα απλό, δ. Η ώρα αιχμής, κλπ

Τεκμηρίωση

- οι στήλες καταργούνται και αντικαθίστανται με ομαδοποίηση του περιεχομένου τους σε δύο ομάδες A και B.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- στην ομάδα

Α η αρίθμηση των προτάσεων διατηρείται ως έχει.

- στην ομάδα Β οι προτάσεις αριθμούνται με: α, β, γ, κλπ.
- ο μαθητής διαβάζει το παράδειγμα που προηγείται της άσκησης και στη συνέχεια τις δύο ομάδες και κάνει τους συνδυασμούς που του ζητούνται.

85

- Ως έχει

Σελ. 106 - 110

Δεδομένα βιβλίου

- 37. Πολιτισμός
- 38. Ρωτάω - Απαντάω

86

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ταίριασε τις φράσεις όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1 – γ

A.

1. Τα περίπτερα στην Ελλάδα
2. Πολλά περίπτερα μένουν ανοιχτά, κλπ

B.

α. συνεχώς, όλο το εικοσιτετράωρο, β. υπάρχει τηλέφωνο για το κοινό, γ. βρίσκονται κατά μήκος των δρόμων, κλπ

87

Ως έχει

88

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- η
προσαρ

μογή γίνεται όπως και για την άσκηση 86, σελ. 106

89

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Βρες το σωστό (1 ή 2 σωστά)»
- Διάταξη άσκησης:

1. Ξοδεύω τα λεφτά μου: α. Μαζεύω τα λεφτά μου, β. Δίνω τα λεφτά μου και αγοράζω διάφορα πράγματα., κλπ

Τεκμηρίωση

- το ρήμα «Σημείωσε» στην συγκεκριμένη άσκηση είναι αδόκιμο για μαθητή με αναπηρία στην όραση, διότι παραπέμπει στην συμπλήρωση των τετραγωνιδίων με μολύβι πάνω στο βιβλίο.
- το «Βρες» ανταποκρίνεται καλύτερα στις δυνατότητες του μαθητή.

90 -91

- Ως έχει

Σελ. 111 – 112 – 113

Δεδομένα βιβλίου

- 39. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

92, 93, 94

- Ως έχει

Σελ. 114 – 115

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 6

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

2ο: το «Το ανοίγει, το βλέπει, είναι ενθουσιασμένος για το δώρο που διαλέξατε»
γίνεται «Μόλις το ανοίγει ενθουσιάζεται για το δώρο που διαλέξατε».

Τεκμηρίωση

- η διατύπωση στο 2ο γίνεται έτσι πιο οικεία για το μαθητή με αναπηρία.
- σε μια τέτοια περίπτωση γνωριμίας με άγνωστο αντικείμενο τα άτομα με αναπηρία στην όραση ψηλαφίζουν προσεκτικά το αντικείμενο.
- πολλές φορές καταλαβαίνουν τι είναι, άλλες πάλι όχι και τότε ρωτούν.
- ωστόσο για λόγους διακριτικότητας δεν είναι δόκιμο να χρησιμοποιήσουμε το «το ψηλαφίζει».
- με την παραπάνω διατύπωση παρακάμπτουμε αυτό το στάδιο και μένουμε στο συναίσθημα που συνοδεύει το άνοιγμα του δώρου.

Σελ. 116 – 117

Δεδομένα βιβλίου

- 41. Η γιαγιά θυμάται

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

95

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων κατά παράταξη και πλάγια κάθετη μεταξύ τους για να δηλωθεί η εναλλαγή τους

96

Προτεινόμενη αλλαγή

- «Η γιαγιά θυμάται κι εγώ θυμάμαι τον Παρατατικό. Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Βλέπω

Εγώ έβλεπα, εσύ ....., κλπ

Είμαι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εγώ ήμουν (α),

εσύ ....., κλπ

97

Προτεινόμενη αλλαγή

- αλλαγή ερωτήσεων ως εξής:
  1. Τι κάνουμε με τη φωτογραφική μηχανή; (τραβώ).
  2. Τι φιλμ υπάρχουν;
  3. Όταν τελειώσει το φιλμ τι κάνουμε; (εμφανίζω)
    - εκφώνηση: «Κόλλησε στο τετράδιό σου παλιές .....και άλλες σε διάφορα σχήματα»

Τεκμηρίωση

- 97: Γενικεύουμε τις ερωτήσεις στην άσκηση περισσότερο από διακριτικότητα, αν και τα άτομα με αναπηρία στην όραση οπωσδήποτε φωτογραφίζονται και μάλιστα ανάλογα με το ποσοστό της όρασης που διαθέτουν κάποιοι μπορούν επίσης να φωτογραφίζουν.
- Η δραστηριότητα της άσκησης διατηρείται, διότι θα έχει ενδιαφέρον για το μαθητή να βρει και να κολλήσει φωτογραφίες στο τετράδιό του. Μπορεί επίσης να συζητήσει το περιεχόμενό τους στην τάξη, αφού προετοιμαστεί σχετικά με τη βοήθεια των γονέων ή φίλων. Σ αυτό θα τον βοηθήσουν τα διαφορετικά μεγέθη και σχήματα των φωτογραφιών.

Π.χ.: «Στη μεγάλη φωτογραφία στο κέντρο της σελίδας είναι ο πατέρας και η μητέρα στην εξοχή, το 1997», «Στη στρόγγυλη φωτογραφία πάνω είμαι εγώ, όταν ήμουν μωρό», κλπ.

Σελ. 118 - 120

Δεδομένα βιβλίου

- 42. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

98

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη
ση:

«Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»

- Διάταξη άσκησης:

Ενεστώτας: κάνω, Παρατατικός: έκανα, Αόριστος: έκανα, Μελ. Στιγμιαίος: θα κάνω

Ενεστώτας:....., Παρατατικός: υπήρξα, Αόριστος:....., Μέλ. Στιγμιαίος: θα

υπάρξω, κλπ, όπου κάθε ρήμα δίνεται στην αρχή νέας σειράς,

- «+» με «και»

99

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «παρατηρώ» με «προσέχω»

99B

Προτεινόμενη αλλαγή

Ενεστώτας: ..... / ..... / .....

Παρατατικός και Αόριστος: ..... / ..... / .....

Τεκμηρίωση

- Η παράθεση των ρημάτων όπως παραπάνω διατηρεί το πνεύμα της άσκησης που είναι η εμπέδωση του σχηματισμού των χρόνων των ρημάτων που δίνονται.

100

Προτεινόμενη αλλαγή

2. Τώρα οι άνθρωποι με τι κάνουν ταξίδια; α. ...., β. ...., γ. ...., δ. ....

Τεκμηρίωση

- Η διάταξη της ερώτησης 2 με τον παραπάνω τρόπο διευκολύνει τον ειρμό της ανάγνωσης.

Σελ. 121 – 122

Λεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 7

Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 123 - 124

– 125

Δεδομένα βιβλίου

- 43. Ρωτάω – Απαντάω

101

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Διάβασε ξανά το κεφάλαιο 43, σελ. 58 στο βιβλίο σου: Ποιος θα πει το πιο παράξενο πράγμα; Τώρα απάντησε στις ερωτήσεις όπως στο παράδειγμα. Μαθαίνεις να χρησιμοποιείς μαζί τον Παρατατικό και τον Αόριστο».

Τεκμηρίωση

- Η ανάγνωση του κεφ. 43 θα διευκολύνει το μαθητή στην επίλυση της άσκησης η οποία βασίζεται στα σκίτσα με τον Άρη, την Ελένη, τη Μαρία, το Μίλτο και τον Τομ.

Σελ. 126

Δεδομένα βιβλίου

- 44. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

102

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Πρόσεξε στο βιβλίο σου στη σελίδα 59 τα ρήματα που είναι στην παρένθεση εκτός από το: ήμουν και γράφω τον ενεστώτα. Τώρα Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»

Λουζ – όμουν / Λούζ – ομαι, Χτενίζ – όμουν / Χτενίζ – ομαι, κλπ.

103

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Γράφω τον Ενεστώτα των ρημάτων όπως στο παράδειγμα»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Διάταξη

η

άσκησης:

- ομαι

Εγώ χρειάζομαι, εσύ ....., κλπ

- αμαι

Εγώ φοβάμαι, εσύ ....., κλπ

- ιεμαι

Εγώ στενοχωριέμαι, εσύ ....., κλπ

Εγώ καλούμαι, εσύ ....., κλπ

Τεκμηρίωση

- άσκ.102. : η εκφώνηση προσαρμόστηκε στη διαμόρφωση της σελ. 59
- Ανάλογα με τη διαμόρφωση της σελίδας 63 προσαρμόστηκε και η εκφώνηση στο σιέλ πλαίσιο
- άσκ. 103: προσαρμόστηκε στην απαλοιφή των στηλών.

104α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελίδα 63 και διαβάζω προσεκτικά στο κεφάλαιο ΑΛΛΟΤΕ – ΠΡΙΝ – ΧΤΕΣ τον Παρατατικό του ρήματος πλένομαι: πλενόμουν και τον Αόριστο πλύθηκα που τον ξέρω. Μετά διαβάζω τον Παρατατικό και τον Αόριστο των άλλων ρημάτων που κλίνονται το ίδιο. Διαβάζω τώρα προσεκτικά τον Παρατατικό του ρήματος κοιμάμαι: κοιμόμουν και μετά τον Αόριστο: κοιμήθηκα. Μετά διαβάζω τον Παρατατικό και τον Αόριστο και των άλλων ρημάτων που κλίνονται το ίδιο, φοβόμουν, φοβήθηκα κλπ.»

104β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»

1. Χρειάζομαι

Παρατατικός: εγώ χρειαζ – όμουν, εσύ χρειαζ – όσουν, κλπ

Αόριστος: εγώ χρειάστ – ηκα, εσύ ....., κλπ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2 Φοβάμαι

Παρατατικός:

εγώ φοβ - ....., εσύ φοβ - ....., κλπ

Αόριστος: εγώ φοβ - ....., εσύ φοβ - ....., κλπ

105α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελίδα 63 και διαβάζω προσεκτικά στο κεφάλαιο ΜΕΛΛΟΝ – ΜΕΤΑ – ΑΥΡΙΟ το Μέλλοντα των ρημάτων σε – αμαι, (κοιμάμαι): θα κοιμηθώ και το Μέλλοντα των άλλων ρημάτων κάτω από το –αμαι. Γυρίζω στο βιβλίο μου, στη σελίδα 23 για να θυμηθώ το Μέλλοντα των ρημάτων σε –ομαι και διαβάζω το Μέλλοντα του ρήματος πλένομαι: θα πλυθώ και τα ρήματα από κάτω που κλίνονται το ίδιο»

105β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως το παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Μέλλοντας:

1. Χρειάζομαι

Εγώ θα χρειαστώ, εσύ ....., κλπ

2. Φοβάμαι

Εγώ θα φοβηθώ, εσύ ....., κλπ

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση των εκφωνήσεων όπως παραπάνω έγινε σύμφωνα με την προσαρμογή των αντίστοιχων σελίδων του βιβλίου του μαθητή.
- ο μαθητής καθοδηγείται βήμα – βήμα με απτικό τρόπο στη σελίδα.
- στην άσκ. 105β η εκφώνηση ακολουθεί την απαλοιφή των στηλών

106α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Διαβάζω στη σελίδα 63 του βιβλίου μου ό, τι γράφει κάτω από τη λέξη ΠΡΟΣΟΧΗ! Μαθαίνω πολύ καλά τα τρία ρήματα: κάθομαι, έρχομαι,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

γίνομαι.

Παρακά

τω θα συμπληρώσω το Μέλλοντα Στιγμαίο, την Υποτακτική Αορίστου, τον Παρακείμενο και την Προστακτική Αορίστου αυτών των ρημάτων».

106β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Κάθομαι

Ενεστώτας: εγώ κάθομαι, εσύ....., κλπ, έτσι και ο Αόριστος και οι υπόλοιποι χρόνοι για τα τρία ρήματα

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση της εκφώνησης ακολουθεί την προσαρμογή της σελίδας 63 του βιβλίου του μαθητή.

Σελ. 131

Δεδομένα βιβλίου

- 45. Ο Μανάβης

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

107

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Η άσκηση γίνεται προφορικά με τη βοήθεια του διδάσκοντα

Προτεινόμενη αλλαγή

- τυπική μορφή ποιήματος με παράθεση των στίχων σε παράταξη με κάθετη πλάγια ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους,
- εκφώνηση: «Βάλε τα ρήματα στις παρενθέσεις στον Παρατατικό και γράψε στα ελληνικά τα φρούτα που θα διαβάσεις στην παρένθεση»
- Διάταξη άσκησης:

Μια φορά κι έναν καιρό, / τον παλιό καλό καιρό / ο μανάβης μας .....1(περνάει) / χόρτα δροσερά .....2(πουλάει).....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Έχω φρέσκα
.....6 (π.χ.:

karots)

Τεκμηρίωση

- η διατύπωση της εκφώνησης προσαρμόζεται στις δυνατότητες του μαθητή με αναπηρία στην όραση.
- αυτό εξυπηρετεί και η απόδοση των φρούτων στα σκίτσα στη μητρική γλώσσα.
- η μορφή του ποιήματος διευκολύνει τον ειρμό της ανάγνωσης.

Σελ.132 -133

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 8
- Ως έχει

Σελ.134 – 135

Δεδομένα βιβλίου

46. Λογοτεχνία

- Ως έχει

Σελ. 136 -140

Δεδομένα βιβλίου

- 48. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

109α.

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελ. 158 – 159 και γράφω στο τετράδιό μου το ρήμα δένω όπως το ρήμα ντύνω, εκτός από τον ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟ και το ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟ ΜΕΛΛΟΝΤΑ που δεν τους έχουμε μάθει ακόμα. Στη συνέχεια γράφω στο τετράδιό μου το ρήμα δένομαι όπως το ρήμα ντύνομαι εκτός από τους δύο χρόνους που αναφέραμε πριν. Στα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

δύο

αυτά

ρήματα γράφω και δυο πολύ εύκολους καινούργιους χρόνους το ΜΕΛΛΟΝΤΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ και τον ΕΝΕΣΤΩΤΑ της ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ. Αργότερα θα δούμε πώς και πού τους χρησιμοποιούμε»

109β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελίδα 164 – 165 και γράφω στο τετράδιό μου το ρήμα φοβάμαι όπως το ρήμα κοιμάμαι εκτός από τον ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟ και το ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟ ΜΕΛΛΟΝΤΑ»

Τεκμηρίωση

- η διατύπωση των εκφωνήσεων ακολουθεί την προσαρμογή των αντίστοιχων σελίδων του βιβλίου του μαθητή.
- το τετράδιο χρησιμοποιείται επειδή ο μαθητής δεν μπορεί να επέμβει στο βιβλίο Braille.

110α, 110β

- Ως έχει

111

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Γενν –ιέμαι

Παρατατικός: εγώ γενν – ιόμουν, εσύ .....κλπ

Αόριστος: εγώ γενν – ήθηκα, εσύ .....κλπ

Υποτ. αορ. Μελλ. Στιγμιαίος

Θα / να γενν – ηθώ, θα / να ....., κλπ

Όμοια και για ρήμα ασχολούμαι

Τεκμηρίωση

- Η παράθεση των ρημάτων με αυτόν τον τρόπο υποκαθιστά τις στήλες και τους πίνακες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

112

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα γεννιέμαι, στενοχωριέμαι, αγαπιέμαι, βαριέμαι, γελιέμαι, διηγούμαι, ασχολούμαι, συνεννοούμαι, τιμωρούμαι, προσκαλούμαι, όπως στο παράδειγμα. Τους τύπους της προστακτικής αορίστου γράψε τους ξεχωριστά. Πρόσεξε ότι τα ρήματα γεννιέμαι, στενοχωριέμαι, βαριέμαι, γελιέμαι δεν έχουν προστακτική αορίστου»
- Διάταξη άσκησης:

Ενεστώτας: γεννιέμαι, Παρατατικός: γεννιόμουν, Υποτ. ενεστώτα και Μελ. Διαρκ.: να / θα γεννιέμαι, Αόριστος: γεννήθηκα, Υποτ. Αορ. και Μέλλοντας στιγμ.: να / θα γεννηθώ.

Προστ. Αορ.: αγαπ....., διηγήσου – θείτε, ασχ....., συνεννοήσου – θείτε, τιμ....., καλέσου – στείτε, προσ.....

ΠΡΟΣΕΞΕ: Ο Αόριστος του ρήματος καλούμαι είναι καλέστηκα και η Υποτ. Αορ. μαζί και ο Μέλλοντας στιγμ. είναι θα / να καλεστώ.

Ο πιο παλιός τύπος είναι: κλήθηκα – προσκλήθηκα και θα / να κληθώ – θα / να προσκληθώ.

Τεκμηρίωση

- Η διατύπωση της εκφώνησης έγινε πολύ περιγραφική ακριβώς επειδή απαλείφθηκαν οι πίνακες και οι στήλες.

113α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τον Αόριστο των ρημάτων όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης: 1. βιά –ζ - ομαι – βιάστηκα, 2. γρά – φ – ομαι - ....., κλπ, 113β.: εκφώνηση: «Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελίδα 155 και διαβάζω το κεφάλαιο 11. ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ σε –ομαι. Υπάρχουν 6 διαφορετικοί αόριστοι. Σε: -θηκα, -στηκα, κλπ
- ο χαρακτήρας των ρημάτων ανάμεσα σε άνω παύλες

Τεκμηρίωση

- τα ρήματα δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο, διότι απαλείφθηκαν οι στήλες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- διατηρε
ίται η

διάκριση του χαρακτήρα, επειδή με βάση το χαρακτήρα σχηματίζονται οι
Αόριστοι.

113β

- Ως έχει

113γ

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Τώρα γράψε ποια από τα ρήματα της προηγούμενης άσκησης σχηματίζουν τον αόριστο σε 1. –θηκα, 2. –στηκα, κλπ, σημειώνοντας μετά το ρήμα, σε παρένθεση, το γράμμα (αυτό ονομάζεται χαρακτήρας) που είναι πριν την κατάληξη όπως στο παράδειγμα»

2. – στηκα: βιάστηκα (ζ)

Διάταξη άσκησης: 1 –θηκα:

2. –στηκα, κλπ

Τεκμηρίωση

- Οι πίνακες αντικαθίστανται από την απόδοση των ρημάτων σε ομάδες με βάση την κατάληξη.

Σελ. 50

Δεδομένα βιβλίου

- 50. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

114α

- Ως έχει

114β

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- τυπική μορφή

του ποιήματος με παράθεση των στίχων κατά παράταξη με πλάγια κάθετη μεταξύ τους για να δηλωθεί η εναλλαγή τους.

Σελ. 142

Δεδομένα βιβλίου

- 51. Η καταστροφή των Ψαρών

115

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Ο διδάσκων εξηγεί ότι η γυναικεία φιγούρα του φόντου στο αντίστοιχο κεφάλαιο του βιβλίου του μαθητή είναι η Ελευθερία

Προτεινόμενη αλλαγή

- ερώτηση 4: διάταξη: Τι σημαίνουν οι λέξεις;
- Γράψε συνώνυμα:

α. Μελετά: ....., β. Κόμη: ....., κλπ

Σελ. 143

Δεδομένα βιβλίου

- 52. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

116

- Ως έχει

Σελ. 144

Δεδομένα βιβλίου

- 54. Το λούνα παρκ

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

117α

Προτεινόμενη

αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε, όπου λείπει, το όνομα που μοιάζει με το ρήμα και το ρήμα που μοιάζει με το όνομα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης: 1. (ρήμα) – το συγκρουόμενο (συγκρούομαι), 4. μαγεύω η μαγ .....(ουσιαστικό) - η μαγεία

1. (ρήμα) - το συγκρουόμενο

2. τραντάζομαι – (ουσιαστικό), κλπ

117β

- Ως έχει

118

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελίδα 155 και διαβάζω το κεφάλαιο 12. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ σε –ομαι. Συμπληρώνω τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Κόβομαι

Ενεστώτας: εγώ κόβομαι, Β' παθ. Αόρ.: κόπ –ηκα, Ενεστώτας: εσύ κόβεσαι, Β' παθ.

Αόρ.: κόπ –ηκες, κλπ, όμοια και για τα: χαίρομαι και φαίνομαι

Τεκμηρίωση

- Η παράθεση των ρημάτων με τον παραπάνω τρόπο (εκ παραλλήλου σχηματισμός των 2 χρόνων) εξυπηρετεί την εμπέδωση του φαινομένου όσον αφορά την αλλαγή των καταλήξεων.

Σελ. 145

Δεδομένα βιβλίου

- 56. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μαθαίνω
μερικές λέξεις

ακόμα

Προτεινόμενη αλλαγή

- πίνακας με παράθεση του περιεχομένου των σειρών ως εξής: κοντινός –η –ο αντίθετο μακρινός –η –ο, κ.ο.κ για τα αντίθετα
- Ένα φιλέτο καλοψημένο αλλά ένα φιλέτο μέτριο ψημένο, με το αίμα (σενιάν)

Τεκμηρίωση

- Η αντικατάσταση του πίνακα με τον παραπάνω τρόπο γίνεται για να δοθούν μαζί οι αντίθετες και οι παρεμφερείς εκφράσεις. ο μαθητής με αναπηρία στην όραση δεν έχει τη δυνατότητα να κάνει την αντιπαραβολή μέσω του πίνακα.

119

Προτεινόμενη αλλαγή

- άσκηση 9.: διάταξη άσκησης: Ο μπαμπάς σου τι καφέ πίνει; Και η μαμά σου; ..... , κλπ.

120

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ταίριασε τις φράσεις όπως στο παράδειγμα»

1 – στ

- Διάταξη άσκησης:

A.

1. Όταν πεινάω πάρα πολύ, κλπ

B.

α .....

β. ...., κλπ

στ. τρέχουν τα σάλια μου

Τεκμηρίωση

- οι στήλες καταργούνται και αντικαθίστανται με ομαδοποίηση του περιεχομένου τους σε δύο ομάδες A και B.
- στην ομάδα A η αρίθμηση των προτάσεων διατηρείται ως έχει.
- στην ομάδα B οι προτάσεις αριθμούνται με: α, β, γ, κλπ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ο μαθητή

ς διαβάζει το παράδειγμα που προηγείται της άσκησης και στη συνέχεια τις δύο ομάδες και κάνει τους συνδυασμούς που του ζητούνται.

Σελ. 147

Δεδομένα βιβλίου

- 58 + 59. Πολιτισμός
- 60. Ελάτε να μαγειρέψουμε

121

Προτεινόμενη αλλαγή

- ερ. 7.: εκφώνηση: «Η συνταγή μου. Διάβασε τη συνταγή: Το τζατζίκι και γράψε μία συνταγή δική σου, ένα φαγητό που ξέρεις να φτιάχνεις και εμείς δεν ξέρουμε. Γράψε τα υλικά («χρειαζόμαστε») και πώς τη φτιάχνουμε («εκτέλεση»).

Σελ. 148 – 149

Δεδομένα βιβλίου

- 66. Εικόνα - Συζήτηση

Προτεινόμενη αλλαγή

- Η άσκηση παραλείπεται διότι η εικόνα έχει αφαιρεθεί από το βιβλίο του μαθητή

Σελ. 150 - 153

Δεδομένα βιβλίου

- 67. Ρωτάω - Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

123

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη

ση «

Ανοίγω το βιβλίο μου στη σελίδα 84 και 85. Διαβάζω τους διαλόγους. Μετά απαντάω στις ερωτήσεις»

- Διάταξη άσκησης:

1. Τι θα κάνουν τα παιδιά, αν κάνει καλό καιρό;

α ..... , β. .... , γ. .... , κλπ

Τεκμηρίωση

- οι ερωτήσεις σχετίζονται με το περιεχόμενο των σελ. 84 και 85.
- είναι καλό να γνωρίζει ο μαθητής τον τρόπο με τον οποίο θα απαντήσει στις ερωτήσεις.

124α

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη:

Ένα νέο ρήμα: κυμαίνομαι

Η θερμοκρασία κυμαίνεται / κυμάνθηκε / θα κυμανθεί: ανάμεσα στους 17 και 24 βαθμούς Κελσίου

Ανάλογα και για τις υπόλοιπες εκφράσεις

Σελ. 154 – 155

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 9
- Ως έχει

Σελ. 156 -157

Δεδομένα βιβλίου

- 69. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

125

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη
ση:

«Συμπλήρωσε με τα ρήματα στον Ενεστώτα. Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 87 και όπου είναι Παρατατικός βάλε Ενεστώτα»

126

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε το επίθετο κανελής όπου λείπει
- Διάταξη άσκησης:

Ένας: Ο κανελ....., Πολλοί: Οι .....

Μία: η ....., Πολλές: Οι .....

Ένα: το ....., Πολλά: .....

Τεκμηρίωση

- Η διάταξη της άσκησης με τον παραπάνω τρόπο αντικαθιστά τον πίνακα

127

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 176 και συμβουλέψου το 20. ΤΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ. Τώρα γράψε στο τετράδιό σου τις λέξεις που ακολουθούν δίπλα στις λέξεις με το ερωτηματικό. Πρέπει οι λέξεις που είναι πάντα δίπλα σ' ένα ρήμα και λέγονται επιρρήματα, να είναι σαν απάντηση σε κάθε ερώτηση»
- Διάταξη άσκησης:

Σε λίγο - ..... - βιαστικά

Πού; / Πότε; / Πώς; / Πόσο;

Σελ.158

Δεδομένα βιβλίου

- 71. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

128

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 151 και διάβασε πώς κλίνεται το επίθετο: ενδιαφέρων –ουσα –ον. Τώρα γράψε το επίθετο ξανά στο τετράδιό σου όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης
Ένας: ο επείγων του..... τον .....

Πολλοί: .... , ... , ... , όμοια και

Μια: .....

Πολλές: .....

Ένα: .....

Πολλά:.....

Σελ. 159

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 10

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Παρακάτω υπάρχει ένας κατάλογος με τα είδη των έργων. Πρόσθεσε στον κατάλογο κι άλλα είδη. α. Βρείτε όλοι μαζί τι χαρακτηρίζει κάθε είδος. Π.χ.: Κωμωδία: Αστεία, μας κάνει να γελάμε, ευχάριστη, κλπ. β. Συζητήστε στην τάξη για τον κινηματογράφο και να πει το κάθε παιδί ποια έργα τον ενδιαφέρουν περισσότερο και γιατί τα προτιμάει και ποια είναι εκείνα που δεν τον ενδιαφέρουν καθόλου και γιατί»

Είδη έργων: Κωμωδίες, Αισθηματικά, κλπ.

Χρήσιμο λεξιλόγιο: Δε μ' ενδιαφέρει / ον καθόλου: ο / οι .... , η / οι ....., το / τα .....

Σελ. 160

Δεδομένα βιβλίου

- 73. Κάνω ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

130

Προτεινόμενη

αλλαγή

- εκφώνηση: «Κάνε ερωτήσεις και απαντήσεις χρησιμοποιώντας τον Παρακείμενο των ρημάτων και τη λέξη «ποτέ» στην ερώτηση για κάθε μια από τις προτάσεις που ακολουθούν όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1. Βλέπω λιοντάρι

Έχεις δει ποτέ λιοντάρι; - Όχι, δεν έχω δει ποτέ λιοντάρι

2. Τρώω παγωτό

.....; - ....., κλπ

Τεκμηρίωση

- Οι εικόνες αντικαθίστανται από προτάσεις που δίνουν το περιεχόμενό τους, διότι είναι ο μόνος τρόπος για να ανταποκριθεί στην άσκηση ο ΜμεΠΟ.

Σελ. 161 – 162

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 11

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- 2ο: εκφώνηση: «Θέλεις να πας κάπου σήμερα το βράδυ. Μπαίνεις στην ηλεκτρονική σελίδα του «Αθηνόραμα» διαβάζεις:.....»

Τεκμηρίωση

- Η εκφώνηση του: «2ο» διαμορφώνεται όπως παραπάνω, διότι είναι αδύνατο στον ΜμεΠΟ να διαβάσει το Αθηνόραμα.
- Αντιθέτως, οι πληροφορίες μέσω διαδικτύου είναι προσβάσιμες στους μαθητές.

Σελ.163 – 164

Δεδομένα βιβλίου

- 74. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Μεταγρ
άφεται

131

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Σας δίνονται επίθετα σε δύο ομάδες Α. Θετικά και Β. Αρνητικά που χαρακτηρίζουν ανθρώπους.....τους. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και νέα επίθετα»
- διάταξη:

Α. Θετικά

Έξυπνος, σοβαρός, κλπ

Β. Αρνητικά

Κουτός, αστείος, κλπ

- Επανάληψη: Διάβασε πώς κλίνονται τα επίθετα: συνεπής και ακριβής στη σελίδα 150 -151 του βιβλίου

132

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Παρουσιάστε ένα φίλο ή μια φίλη σας. Περιγράψτε τον χαρακτήρα του ή και την εξωτερική του εμφάνιση»

Τεκμηρίωση

- η διατύπωση της εκφώνησης στην άσκ.132 διαμορφώνεται με τον παραπάνω τρόπο για λόγους διακριτικότητας.
- βέβαια ο μαθητής, αν θέλει, και ίσως ξέρει, μπορεί να αναφερθεί και στην εξωτερική εμφάνιση του φίλου / φίλης του.

Σελ. 165 – 166

Δεδομένα βιβλίου

- 76. Ρωτάω – Απαντάω
- 78. Ρωτάω – Απαντάω

Τα βαφτίσια

- 77. Σήμερα γάμος γίνεται

Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 166

Δεδομένα βιβλίου

- 80. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

133β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Ο θεός μου: παντρεύεται (ενεστώτας).....(αόριστος) .....(Μελλ. στιγμιαίος), κλπ

Τεκμηρίωση

- Τα ρήματα δίνονται ανά τριάδες για να γίνει διακριτός ο τρόπος σχηματισμού των χρόνων.

Σελ. 167 – 168

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 12
- Ως έχει

Σελ. 169 - 172

Δεδομένα βιβλίου

- 81. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

135α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 177 και διάβασε το κεφάλαιο 23. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ. Σημείωσε στο τετράδιό σου τις προθέσεις προς – αντί – από – για – χωρίς. Σίγουρα ξέρεις και άλλες. Από τις κύριες προθέσεις πολλές

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

μπαίνου

ν στην

αρχή ενός ρήματος και αλλάζουν το νόημά του. Τα ρήματα που έχουν μπροστά μία πρόθεση λέγονται: Ρήματα σύνθετα με προθέσεις. ....πρώτη στήλη»

135β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Τώρα αντίγραψε τα ρήματα που είναι σύνθετα με προθέσεις. Σίγουρα κάποια από αυτά τα γνωρίζεις. Κάνε προτάσεις με τα ρήματα: ενδιαφέρομαι, αναβάλλω, καταφέρνω, μεταφέρω, αντιγράφω, περιγράφω, υποδέχομαι»

- Διάταξη άσκησης:

1. ενδιαφέρομαι, 2. ....(σημαίνει μπαίνω), 3. .... (σημαίνει βγαίνω), κλπ

Τεκμηρίωση

- οι εκφωνήσεις διαμορφώθηκαν όπως παραπάνω, ώστε να παραμείνει το πνεύμα των ασκήσεων που είναι ο εντοπισμός και η εντύπωση του φαινομένου (προθέσεις) στο μαθητή.
- στην άσκ. 135β. αφαιρείται το «κάνω προτάσεις», διότι περιλαμβάνεται στην εκφώνηση.

136

Ως έχει

137

Προτεινόμενη αλλαγή

- Προσοχή! «Οι προθέσεις: μεταξύ και εναντίον συντάσσονται με γενική πτώση. Η πρόθεση: χάρη μαζί με το: σε ή στο»

138α και 138β

Ως έχει

Σελ. 173 - 176

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Δεδομένα

βιβλίου

- 83. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

139α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Χώρισε όλα τα ονόματα που υπάρχουν μέσα στο κείμενο σε αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα. Τώρα γράψε τα ονόματα στον ενικό και πληθυντικό αριθμό όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Αρσενικά

Ενικός: ώμος Πληθυντικός: ώμοι

Θηλυκά

Ενικός: μάγισσα Πληθυντικός: μάγισσες

Ουδέτερα

Ενικός: φόρεμα Πληθυντικός: φορέματα

139β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στις σελίδες 146 -147 -148 και συμπλήρωσε στο τετράδιό σου τις καταλήξεις των ουσιαστικών σταδιακά, όχι όλα μαζί»

140

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Γράψε στο τετράδιό σου όλα τα επίθετα και τις μετοχές του διαλόγου. Τώρα γράψε τα επίθετα και τις μετοχές στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό και για τα τρία γένη όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Ένας

Ενικός: μακρύς Πληθυντικός: μακριοί

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μία

Ενικός: μακριά

Πληθυντικός: μακριές

Ένα

Ενικός: μακρύ Πληθυντικός: μακριά

Σελ. 177 - 182

Δεδομένα βιβλίου

- 85. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

141

- ερ. 15: διάταξη: Αυτό το διάστημα η φύση α. ...., β. ....

142

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου.....που έχουν την ίδια κατάληξη και γράψε στο τετράδιό σου το επίθετο που προέρχεται από το: ρήμα χορεύω στα τρία γένη»

143α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Διάβασε..... Διάλεξε ένα απ' όλα και γράψε το στα τρία γένη στο τετράδιό σου»

143β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «.....και γράψε στο τετράδιό σου τις λέξεις που λείπουν»

144α

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη
ση:

«Συμπλήρωσε τα ρήματα: χρησιμοποιώ – χρησιμοποιούμαι, αφαιρώ – αφαιρούμαι, όπως το παράδειγμα »

- Διάταξη άσκησης:

Ενεστώτας: χρησιμοποιώ, χρησιμοποιούμαι, Παρατατικός:....., Αόριστος .....

Υποτ. Αορ. / Μελλ. στιγμιαίος θα / να: ....., Παρακείμενος:..... Προστ. Αορ. :

εν.: χρησιμοποίησε, πλ.: χρησιμοποιήστε / εν. :χρ....., πληθ.:..... κλπ

Ενεστώτας: χρησιμοποιούμαι, ...κλπ

144β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «.....και συμπλήρωσε στο τετράδιό σου τα κενά.....μέλλοντας»

Τεκμηρίωση

- Η διάταξη της άσκησης υποστηρίζει τον εκ παραλλήλου σχηματισμό των χρόνων ώστε να γίνουν διακριτές οι διαφορές.

145

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα: εύχομαι, προσεύχομαι, διαρκώ όπως στο παράδειγμα».
- Διάταξη άσκησης: Ενεστώτας: διαρκώ, Παρατατικός: διαρκούσα, Αόριστος: διήρκεσα, Υποτ. Αόρ. και Μέλλ. Στιγμ.: θα / να διαρκέσω

Τεκμηρίωση

- Η διάταξη της άσκησης όπως παραπάνω εξυπηρετεί το πνεύμα της (εμπέδωση του διαφορετικού σχηματισμού των χρόνων εκ παραλλήλου).

Σελ. 183 – 187

Δεδομένα βιβλίου

- 86. Ήρθες – ήρθες καρναβάλι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

147

Προτεινόμενη

αλλαγή

- εκφώνηση «Χώρισε τα ρήματα .....προτάσεις όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης: 1. χαμογελάω: 1ο συνθετικό: χαμο, 2ο συνθετικό: γελάω

Όταν είμαι χαρούμενος γελάω

2. Σιγοπιθουρίζω: 1ο συνθετικό: ....., 2ο συνθετικό: .....

Όταν λέω κάτι σιγά ....., κλπ

148

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Τώρα συμπλήρωσε τα κενά με τα σύνθετα ρήματα της άσκησης 147 όπως στο παράδειγμα»

1. Αυτό το παιδί χαμογελάει,

2. Το φεγγάρι μας ..... «Να ' χετε όνειρα γλυκά» κλπ

Τεκμηρίωση

- Αναφέρεται ο αριθμός της άσκησης για τη διευκόλυνση του προσανατολισμού του μαθητή.

149α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Πρόσεξε το ρήμα στήνεται και τη λέξη γλέντι στο ποίημα 12 και στο κείμενο 85 το: στήνω παιχνίδια»
- Διάταξη πλαισίου: Λέμε: Στήνω γλέντι, χορό, παιχνίδια – Στήνεται γλέντι, χορός, κλπ

149β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα: στήνω – στήνομαι όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Ενεστώτας: στήνω, Παρατατικός ....., Αόριστος: ....., Υποτ. Αορ. και Μέλλ.

στιγμ. θα / να: ....., Παρακείμενος: ....., Προστ. Αόρ.: σ.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ενεστώτας:

στήνομαι,

Παρατατικός ..... Αόριστος: στάθηκα, Υποτ. Αορ. και Μέλλ. στιγμ. θα /
να:....., Παρακείμενος: ....., Προστ. Αόρ.: στήσου - στηθείτε.

149γ

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Στο μάθημα 76. Παντρεύεται η θεία μου (σελ.94) πρόσεξε το ρ. Στάσου. Δεν πρέπει να το μπερδέψεις με το στήσου του ρήματος στήνομαι. Το στάσου είναι προστακτική του ρήματος στέκω – στέκομαι. Το.....»

Τεκμηρίωση

- η διάταξη της άσκησης όπως παραπάνω εξυπηρετεί το πνεύμα της (εμπέδωση του διαφορετικού σχηματισμού των χρόνων εκ παραλλήλου)
- στην άσκ. 149α και 149γ το ρήμα: υπογράμμισε αντικαθίσταται από το: πρόσεξε, γιατί ο ΜμεΠΟ δεν μπορεί να ανταποκριθεί σ' αυτό το παράγγελμα.

150α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Συμπλήρωσε τα ρήματα όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Στέκω - Στέκομαι

Ενεστώτας: εγώ στέκω, εσύ στέκεις, αυτός / αυτή / αυτό ....., εμείς στέκουμε,
.....εσείς στέκετε, αυτοί / αυτές / αυτά .....

Εγώ στέκομαι, κλπ όμοια και για τους άλλους χρόνους

Σελ. 188 – 189 – 190 – 191 – 192

Δεδομένα βιβλίου

- 87. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

151

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη

ση:

«Συμπλήρωσε τα ρήματα: τοποθετώ – ούμαι, συνδέω – ομαι, εγκαθιστώ – εγκαθίσταμαι όπως στο παράδειγμα»

Ενεστώτας: τοποθετώ - τοποθετούμαι, συνδέω – συνδέομαι, εγκαθιστώ – εγκαθίσταμαι

Παρατατικός: ..... κλπ, όπου κάθε χρόνος δίνεται στην αρχή νέας σειράς

152α. και β

Προτεινόμενη αλλαγή

- Χιαστό: α. Οι υπάλληλοι είχαν τοποθετήσει τα πράγματα β. τα πράγματα είχαν τοποθετηθεί από τους υπαλλήλους
- Α.: εκφώνηση: «Απάντησε .....που ακολουθούν στο Β. όπως στο παράδειγμα»

Α.α.: Οι υπάλληλ –οι τοποθετούν ή τοποθέτησαν ή θα τοποθετήσουν ή έχουν τοποθετήσει ή είχαν τοποθετήσει τα πράγματα

και το β. παρόμοια

Β.

1. Ο Μίλτος είχε ..... τα τραπέζια (ξεσκονίζω)

Ο Μίλτος είχε ξεσκονίσει τα τραπέζια

Τα τραπέζια είχαν ξεσκονιστεί από το Μίλτο.

Γ.: εκφώνηση: «Συμπλήρωσε το ρήμα: εγκαθιστώ όπως στο παράδειγμα»

- Διάταξη άσκησης:

Ενεστώτας: εγώ εγκαθιστώ, εσύ εγκαθιστάς, αυτός/αυτή/ αυτό εγκαθιστά, εμείς εγκαθιστάμε / εγκαθιστούμε, εσείς εγκαθιστάτε, αυτοί /αυτές/ αυτά εγκαθιστάνε –ούν (ε)., κλπ για τους άλλους χρόνους και για το Δ.

Τεκμηρίωση

- Το σχήμα «χιαστό» απαλείφεται, διότι δεν είναι συμβατό με την εκτύπωση braille και αντικαθίσταται από την παράλληλη παραβολή των δύο σκελών
- Η άνω παύλα στο: υπάλληλοι τονίζει την κατάληξη του ουσιαστικού σε σχέση με τα πρόσωπα του ρήματος: τοποθετώ και σε σχέση με το ποιητικό αίτιο του: τοποθετούμαι
- το Β. στην εκφώνηση του Α. εξυπηρετεί τον προσανατολισμό του μαθητή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

153

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα στην παρένθεση όπως το παράδειγμα»

Σελ. 193 - 199

Δεδομένα βιβλίου

- 88. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

154

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 107. Διάβασε το διάλογο. Κάνε δυο ομάδες: Α και Β. Στην Α ομάδα γράψε τις προτάσεις που τελειώνουν έτσι: 1. ....ετοιμαστείς, 2. .... εκεί, 3. ....στην αίθουσα.
- Στην ομάδα Β γράψε τις προτάσεις α. που ξεκινούν με το: θα και συνεχίζουν τα:
- το πάρτι ..... 2. η μουσική ....., 3. τα γκαρσόνια, 4. τα γκαρσόνια και β. ξεκινούν με το θα και τελειώνουν έτσι: 1. ....όλα, 2. ....τα τραπέζια κλπ
- «Παρατήρησε και πες αν συμφωνείς»: «Διάβασε προσεκτικά και .....συμφωνείς»

Τεκμηρίωση

- ο μαθητής να απομονώνει τις δευτερεύουσες χρονικές από τις κύριες προτάσεις και καταλαβαίνει πότε χρησιμοποιούμε τον Τετελεσμένο Μέλλοντα και πώς τον συντάσσουμε.

155

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Διαβάζω προσεκτικά .....μετά»
- Διάταξη: 1. Αυτά που λέει η ομάδα Α: α. θα γίνουν πρώτα, β. θα γίνουν μετά
2. Αυτά που λέει η ομάδα Β.: α. θα γίνουν πρώτα, β. θα γίνουν μετά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρακείμενος:

Τώρα – αυτή

τη στιγμή

1. Έχω τελειώσει το φαγητό μου

2. Έχω στρώσει το τραπέζι, κλπ

Τετελεσμένος Μέλλοντας: Αύριο – μετά

1. Όταν έρθεις στο σπίτι μου θα έχω τελειώσει το φαγητό μου (πρώτα θα τελειώσω το φαγητό μου και μετά θα έρθεις στο σπίτι μου), κλπ

Τεκμηρίωση

- Η δημιουργία δύο ομάδων: Παρακείμενος – Τετελεσμένος Μέλλοντας δείχνει την ακολουθία των χρόνων.

156α

Προτεινόμενη αλλαγή

- αντικατάσταση «+» με «και», «=» με «σημαίνει»

156β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Κάνε τις δύο φράσεις μία όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη:

1. και το παράδειγμα

157

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες στο κεφάλαιο 88 την πρόταση: Είμαι σχεδόν έτοιμη. Όταν..... Συμπλήρωσε τα κενά όπως το παράδειγμα»
- Διάταξη:

1. Είμαι σχεδόν έτοιμη – Δεν είμαι τελείως έτοιμη

Έχω σχεδόν φάει – Δεν έχω εντελώς φάει

2. Έχω ..... τελειώσει τα μαθήματά μου – Δεν έχω ..... τελειώσει τα μαθήματά μου, κλπ

Τεκμηρίωση

- Το: «υπογράμμισε» αντικαθίσταται από το: βρες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ο μαθητή

ς να ανταποκριθεί σ' αυτό το παράγγελμα

158

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες τη λέξη ..... κιόλας όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

1. (τρώνω) – Θα φας; - Έχω ήδη / κιόλας φάει

2. (σκουπίζω) – Θα σκουπίσεις; - Έχω ήδη / κιόλας σκουπίσει, κλπ

159α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Απρόσωπα Ρήματα. Βρες στο κεφάλαιο 88 το: δεν πρόκειται να φτάσεις και σημείωσέ το στο τετράδιό σου. Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 166 στο κεφ. 16 ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ. Διάβασε από την αρχή τα ρήματα αυτά που είναι γραμμένα στο 3ο ενικό του Ενεστώτα και σημείωσε στο τετράδιό σου όσα ξέρεις»

Τεκμηρίωση

- η διατύπωση προσαρμόζεται στις δυνατότητες του μαθητή.
- το τετράδιο χρησιμοποιείται για να υποκαταστήσει το «υπογράμμισε» και «βάλε σταυρό», ώστε να εντυπωθεί το φαινόμενο «Απρόσωπα Ρήματα»

159β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε .....φαινόμενα όπως το παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης: 1 Γίνεται καλοκαίρι

Ενεστώτας: Γίνεται καλοκαίρι, Αόριστος: έγινε καλοκαίρι

2. Γίνεται χειμώνας

Ενεστώτας:....., Αόριστος: ....., κλπ

160 και 161

- Ως έχουν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

162

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες στο διάλογο 88 το: για να σε πείσω. Συμπλήρωσε τον πίνακα με το ρήμα πείθω – πείθομαι. Βρες το ρήμα στη σελ. 155 του βιβλίου στο κεφ. 11. Αόριστος ρημάτων σε –όμαι
- Διάταξη άσκησης: Ενεστώτας: πείθω – πείθομαι, το ίδιο και για τους άλλους χρόνους

Τεκμηρίωση

- Η διάταξη της άσκ. 162 γίνεται με τον παραπάνω τρόπο (ενεργητική και παθητική φωνή μαζί) για να γίνει διακριτός ο σχηματισμός των τύπων.

Σελ. 200 – 203

Δεδομένα βιβλίου

- 90. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- « Η Αλεξία πήγε στο πάρτι, μπήκε στην αίθουσα αλλά τι είχε γίνει πριν αρκετή ώρα;»

163

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τις προτάσεις με τα ρήματα στην παρένθεση όπως στο παράδειγμα»

Την ώρα που μπήκε η Αλεξία στην αίθουσα ο χορός .....(τελειώνω)

Η μουσική .....(σταματώ), κλπ

164

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες το σωστό», οι πολλαπλές απαντήσεις δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

165

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: Διάβασε το: Τώρα – αυτή τη στιγμή (Παρακείμενος) και συμπλήρωσε στο: Πριν – Χτες (Υπερσυντέλικος) όπως στο παράδειγμα» διάταξη άσκησης:

Παρακείμενος

1. Έχω τελειώσει το φαγητό μου

Υπερσυντέλικος

1. Όταν ήρθες, είχα τελειώσει το φαγητό μου (πρώτα τελείωσα το φαγητό μου και μετά ήρθες)

Παρακείμενος

1. Έχω στρώσει τραπέζι

2. Έχουμε φάει, κλπ

Υπερσυντέλικος

1. Όταν έφτασαν οι καλεσμένοι, η μαμά είχε ..... το τραπέζι, κλπ

Οι χρόνοι: Παρακείμενος, Υπερσυντέλικος δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο, χωριστά ο καθένας και σημειώνονται και τα πρόσωπα του ρήματος

166

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Ταίριασε τις δύο φράσεις όπως στο παράδειγμα»

1 – δ

A.

1. Το πάθημα

2. Αν με είχες ακούσεις, κλπ

B.

α. δούλεμα απ' όλα τα παιδιά!

β. της πείνας, κλπ

167

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- εκφώνη

ση:

«Διαβάζω προσεκτικά. Βρες στο Διάλογο 90. τα: να παραγγείλουμε – το διαφημίζουν και στην ίδια σελίδα στο κεφ. Δηγούμαι το: μεταμφιέζονται».

167β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τα ρήματα που λείπουν όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Ενεστότας: παραγγέλλω, Παρατατικός: παράγγειλα, κλπ, το ίδιο και για τα άλλα ρήματα

Το περιεχόμενο των αστερίσκων δίνεται με την ολοκλήρωση των ρημάτων.

Τεκμηρίωση

- η προσαρμογή των ασκήσεων με τον παραπάνω τρόπο γίνεται για τη διευκόλυνση του μαθητή και με βάση τις δυνατότητες που έχει καθώς και με το σκεπτικό της διατήρησης του πνεύματος των ασκήσεων.
- 163: Ο μαθητής θα πρέπει να ξαναδιαβάσει το διάλογο για να απαντήσει στην άσκηση. Για να τον διευκολύνουμε δίνουμε τα ρήματα στην παρένθεση.
- 164: Η κατά παράταξη με ασύνδετο απόδοση των πολλαπλών απαντήσεων γίνεται για να μη διακοπεί ο ειρμός της ανάγνωσης, γιατί τα τετραγωνίδια δεν είναι συμβατά με τον εκτυπωτή Braille και γιατί ο μαθητής δεν μπορεί να επέμβει στο βιβλίο του.
- 166: Οι φράσεις ομαδοποιούνται και η αρίθμηση γίνεται 1, 2, 3 – α, β, γ, γιατί η οργάνωση αυτή διευκολύνει το μαθητή.

Σελ. 204 – 207

Δεδομένα βιβλίου

- 92. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

169α

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Εκφώνηση:

Άνοιξε το βιβλίο σου στη σελίδα 111. Διάβασε προσεκτικά τις ομάδες Α και Β. Βρες σε ποιο χρόνο είναι τα ρήματα με το αν στις προτάσεις της ομάδας Α. Μετά βρες μετά το θα στις προτάσεις της ομάδας Β, σε τι χρόνο είναι τα ρήματα. Διάβασε μαζί της φράσεις 1η – 1η, 2η – 2η κλπ. : Αν ήμουν πιο γρήγορη, θα πρόφταινα το πάρτι, κλπ».

1^ο Υπόθεση: Αν και Παρατατικός – 2ο Απόδοση: Θα και Παρατατικός

Αν άκουγα τη μαμά μου – 2ο Απόδοση: Θα πρόφταινα το πάρτι

1ο Υπόθεση: Αν και Υπερσυντέλικος – 2ο Απόδοση: Θα και Υπερσυντέλικος

Αν είχα ακούσει τη μαμά μου – 2ο Απόδοση: Θα είχα προφτάσει το πάρτι

169β

- Ως έχει

170α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Διαβάζω τις προτάσεις της ομάδας Δ στη σελίδα 111, κεφ. 92 και προσέχω τη λέξη ούτε όσες φορές τη συναντήσω. Ανοίγω τώρα το βιβλίο μου στη σελίδα 177 στο κεφ. 22 ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ και σημειώνω στο τετράδιό μου το ούτε και όσες άλλες λέξεις ξέρω..... μεταξύ τους)»

170β

Προτεινόμενη αλλαγή

- Εκφώνηση: «Τώρα προσπάθησε να κάνεις προτάσεις με μερικούς από τους συνδέσμους που έγραψες. Θα κάνεις πάντα δύο προτάσεις που θα ενώνονται με ένα σύνδεσμο»

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Και: Πήγαμε στην Αθήνα και επισκεφθήκαμε την Ακρόπολη, κλπ

Τεκμηρίωση

- οι πίνακες και τα χρωματιστά γράμματα αντικαθίστανται από ομάδες με το ίδιο περιεχόμενο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- η
αρίθμη

ση των προτάσεων γίνεται κατ' αντιστοιχία μία προς μία, ώστε να είναι εύκολος ο συνδυασμός τους.

Σελ. 208 – 209

Δεδομένα βιβλίου

- 94. Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

171

- Ως έχει

172

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε τις μετοχές χωρίς να διαβάσεις το βιβλίο»

Τεκμηρίωση

- Το: «βλέπεις» αντικαθίσταται από το: «διαβάζεις» που εδώ έχει ισοδύναμο περιεχόμενο με το: βλέπεις

Σελ. 210 και Γ. σελ. 211

Δεδομένα βιβλίου

- 95. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

173

Ως έχει

Σελ. 211- 213

Δεδομένα βιβλίου

- 97. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρατηρήσεις

/ Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

174

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε .....του βιβλίου όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

α. Αν ήμουν καλά -5- : θα τακτοποιούσα το σπίτι

Μακάρι να ήμουν καλά και -6-: θα....., κλπ

Τεκμηρίωση

- Η άνω κάτω τελεία υποδηλώνει το: τότε που δείχνει σχέση αιτίου – αποτελέσματος ανάμεσα στις δύο προτάσεις.

175

Προτεινόμενη αλλαγή

- Διάταξη άσκησης:

9. Πριν καληνυχτίσω όλους: α. χαιρετώ, β. χαιρέτησα, γ. θα χαιρετήσω τη θεία μου

8. Πριν χαιρετήσω τη θεία μου,; α. μπ....., β. ...., γ. στον κήπο, κλπ

Τεκμηρίωση

- Οι πολλαπλές απαντήσεις δίνονται σε παράταξη με ασύνδετο, γιατί διευκολύνεται ο μαθητής στην ανάγνωση

176

- Ως έχει

Σελ. 214 – 215

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 12

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- 1ο: «
Στο

πάρτι ..... Εσύ επιμένεις ότι είναι ο φίλος σου και θέλεις να πιάσεις τα χέρια του, αλλά δε βγάζει τα γάντια του. ....να βρεις ποιος είναι»

Τεκμηρίωση

- τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα χρησιμοποιούν το ρήμα «βλέπω» και για περιπτώσεις όπως η παραπάνω.
- ωστόσο εδώ δεν είναι δόκιμο να το χρησιμοποιήσουμε από τη στιγμή μάλιστα που δια της αφής τα άτομα αυτά μπορούν να αναγνωρίσουν κάποιο γνωστό τους αγγίζοντας τα χέρια του.

Σελ. 216 – 218

Δεδομένα βιβλίου

- 100. Ασκήσεις

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

177

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε την άσκηση ..... (διάβασε στη σελ. 177 ....) αν και αλλά»

178

- Ως έχει

Σελ. 217 – 218

Δεδομένα βιβλίου

- 102. Πολιτισμός

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

179

- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 219

Δεδομένα βιβλίου

- 103. Χρονιάρες μέρες

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

180

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Απάντησε γραπτά στις ερωτήσεις»,
- το περιεχόμενο των αστερίσκων δίνεται μετά το τέλος των ερωτήσεων.

Σελ. 220 – 221

Δεδομένα βιβλίου

- 104. Πολιτισμός
- Οι Ολύμπιοι Θεοί

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

181

- Ως έχει

Σελ. 222

Δεδομένα βιβλίου

- 105. Έχω δύο χέρια – 106. Δηγούμαι

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

183

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βάλε άρθρο μπροστά στις 32 λέξεις που αναφέρονται στο σώμα. Γράψε τις λέξεις στο τετράδιό σου»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σελ. 223 – 231

Δεδομένα βιβλίου

- 107. Ρωτάω – Απαντάω

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

184

- Ως έχει

185α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Διάβασε τα κείμενα στο κεφ. 107, σελ.: 127 – 130. Πολλές από τις προτάσεις που θα διαβάσεις παρακάτω υπάρχουν μέσα στα κείμενα. Εσύ συμπλήρωσε τα κενά όπου υπάρχουν όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Α. ΓΕΝΙΚΑ – ΠΑΝΤΑ – ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙΣ ΚΑΛΑ – ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ
ΠΙΝΟΚΙΟ

Δεν πρέπει να βάζεις το δάκτυλο μέσα στη μύτη σου

Β. ΤΩΡΑ – ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑ – ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΗΝΑ

(Δεν πρέπει να βάλεις), κλπ

185β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: « Α. Όσες έχουν το: Α είναι οι συμβουλές που πρέπει να τις τηρούν γενικά. Β. Όσες έχουν το: Β .....μερικές ημέρες»

Τεκμηρίωση

- Η εκφώνηση της άσκησης προσαρμόζεται στις δυνατότητες του μαθητή, ώστε να μπορέσει να καταλάβει τη διαφορά της προστακτικής του Ενεστώτα και του Αορίστου.

185γ

Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

186α

- Ως έχει

186β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Επανάλαβε την άσκηση στο τετράδιό σου όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

(βλέπω) Να βλέπεις: Ο χρόνος αυτός λέγεται: Ενεστώτας Υποτακτικής

Να δεις: Ο χρόνος αυτός λέγεται: Αόριστος Υποτακτικής, κλπ

187

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Συμπλήρωσε όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης:

Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ

Τι έχει ο Πινόκιο; Γιατί;

Πονάει η μύτη του. Έχει μέσα ένα (σπυρί). Έχει πολύ συν (άχι). Φυσ (άει τη μύτη του συνεχώς)

Οι ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Ο γιατρός λέει: Δεν πρ (έπει να βάζεις το δάκτυλο μέσα στη μύτη σου. Να μην ξαναβάλεις το δάκτυλο μέσα στη μύτη σου), κλπ.

- Τα ρήματα στα: 4, 5, 6, 7 μπαίνουν στην αρχή του κειμένου
- Ανάλογα διαμορφώνονται και οι ασκήσεις

Τεκμηρίωση

- 186β.: πρώτα δίνεται το ρήμα και μετά οι τύποι της υποτακτικής ενεστώτα και αορίστου για να υπάρχει ο συσχετισμός ανάμεσα στο χρόνο και τις εγκλίσεις
- 187.: Η αρρώστια και οι συμβουλές μαζί με το: αν δίνονται μαζί για κάθε φιγούρα, ώστε να υπάρχει το «δέσιμο» μεταξύ τους

188

Προτεινόμενη αλλαγή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- εκφώνη
ση:

«Ταίριασε του μικρούς διαλόγους και μετά διάβασέ τους όπως στο παράδειγμα»

- οι στήλες ομαδοποιούνται σε Α. όπου περιλαμβάνονται οι διάλογοι αριστερά με την αρίθμησή τους, και Β. όπου περιλαμβάνονται οι διάλογοι δεξιά με αρίθμηση α, β, γ, κλπ.
- Το παράδειγμα προηγείται και περιλαμβάνεται στην άσκηση

A

1. Τι γίνεται; Πως πάει ο λαιμός σου;

2. ....

B

α. Αχ! γιατρέ, με πονάει το κεφάλι μου, ζαλίζομαι και έχω πονοκέφαλο

β. ....

Τεκμηρίωση

- Η διάταξη αυτή διευκολύνει το μαθητή κατά την επίλυση της άσκησης.

Σελ.232 – 233

Δεδομένα βιβλίου

- 108. Παίζουμε θέατρο;

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

189

Προτεινόμενη αλλαγή

- γίνεται με τον τρόπο της άσκησης 188 και για τους ίδιους λόγους

190

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες το σωστό όπως στο παράδειγμα»
- Διάταξη άσκησης: 1. Ο γιατρός: α. βλέπει, β. εξετάζει, γ. κοιτάζει την αλεπού.

Τεκμηρίωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Η κατά
παράτα

ξη με ασύνδετο απόδοση των πολλαπλών επιλογών διευκολύνει το μαθητή κατά την ανάγνωση.

Σελ. 234 -235

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 14

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- 2ο: «Είσαι στο δωμάτιό σου. Ξαφνικά ακούς ένα φρενάρισμα και ένα θόρυβο από σπασμένα γυαλιά. Αναρωτιέσαι τι να έγινε. Κατεβαίνεις στο πεζοδρόμιο. Δυο αυτοκίνητα έχουν συγκρουστεί. Φαίνεται να υπάρχουν και τραυματίες..... Σε ακούμε»
- «Γραπτά»: «Ένας φίλος ..... έξω με πατερίτσες (είναι αυτά στα οποία στηρίζεται κανείς όταν έχει κάποιο σπασμένο πόδι στο γύψο και είναι ξύλινα ή μεταλλικά).....να γίνει καλά»

Σελ. 236 - 238

Δεδομένα βιβλίου

- 110. Λογοτεχνία

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

191

- Ως έχει

192

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες μέσα στο κείμενο τη λέξη: ακούστηκαν. Άνοιξε το βιβλίο στις σελίδες 164 – 165 κεφάλαιο 7. Διαφορετικά ρήματα, βρες το ρήμα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ακούγο

μαι και

διάβασέ τον καθώς και τα ρήματα: λέγομαι, τρώγομαι, κλαίγομαι.

- Τώρα συμπλήρωσε την άσκηση βάζοντας το ρήμα στο χρόνο που αναφέρεται στην παρένθεση»

193

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Άνοιξε το βιβλίο σου στις σελίδες 160 – 161 και συμπλήρωσε τα κενά στο τετράδιό σου με τα ρήματα: αγαπώ και αγαπιέμαι. Συμπλήρωσε τώρα τα κενά ή απάντησε στις ερωτήσεις με τα ρήματα: (τηλεφωνώ) τηλεφωνιέμαι, (συναντώ) συναντιέμαι, και με το ρήμα (βλέπω), βλέπομαι, ειδώθηκα, θα ιδωθώ, που θα το βρεις στη σελ. 165. κεφ. 14 ΡΗΜΑΤΑ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ»

Τεκμηρίωση

- Η προσθήκη: «στο τετράδιό σου» γίνεται, διότι ο μαθητής δεν μπορεί να επέμβει στο βιβλίο του.

Σελ. 239 -241

Δεδομένα βιβλίου

- 116. Τα στρατιωτάκια

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται

Προτεινόμενη αλλαγή

- Οι χρόνοι δίνονται ως εξής:
- Ο συνεχής Μέλλοντας ή Μέλλοντας διαρκείας: εγώ θα διαβάζω, θα μελετάω, θα κοιμάμαι, εσύ θα κλπ. Το ίδιο και με τον Απλό Μέλλοντα

194

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες το σωστό και σημείωσε το στο τετράδιό σου».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

195α

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «.....Συνηθίζω να ξυπνάω (όχι να ξυπνήσω) νωρίς κάθε πρωί»

195β

Προτεινόμενη αλλαγή

- εκφώνηση: «Βρες το σωστό»
- διάταξη άσκησης: τα δεδομένα δίνονται σε σειρά με άνω κάτω τελεία μετά το ρήμα, πλάγια κάθετη ανάμεσα στα α, β, άνω κάτω τελεία πριν το συμπλήρωμα

196

Προτεινόμενη αλλαγή

Αντικατάσταση: ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ (χωρίς το ΝΑ)

Σελ. 242 – 243

Δεδομένα βιβλίου

- Ελεύθερη έκφραση 15

Παρατηρήσεις / Υποδείξεις

- Μεταγράφεται
- Ως έχει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

αναπηρίες

Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, ©
2013-2014

Στο πλαίσιο της Πράξης:
**«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ:
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι.Ν. Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με

Η ομάδα εργασίας:

Δήμητρα Ζούμα, Επιστημονική συνεργάτιδα του Κ.Ε.Γ., Διδάσκουσα στο Κ.Ε.Α.Τ.
Θεσσαλονίκης, Εκπαιδύτρια στον Ελληνικό Κώδικα Braille, Πτυχίο Ιστορίας και
Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν
επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)